

Európska únia
Európsky sociálny fond

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu.

KONCEPCIA ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU V MESTE PRIEVIDZA

NÁZOV:

Koncepcia rozvoja cestovného ruchu v meste Prievidza

OBDOBIE PLATNOSTI:

2023 – 2028

ZODPOVEDNÝ RIEŠITEL:

Referát pre projekty a investície a Referát obchodu a cestovného ruchu

SPOLUPRACUJÚCA AGENTÚRA:

OOČR RHNB

Dátum spracovania:

2022

SPRACOVATEĽA:

Mgr. Andrea Tonhaiserová
doc. PhDr. Marian Zabenský, PhD.
PhDr. Roman Zima, PhD.
PaedDr. Ivona Fraňová, PhD.
Ing. Simona Piatková

Fotografie sú vo vlastníctve mesta Prievidza

1. VÝCHODISKÁ ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU V MESTE PRIEVIDZA	4
1.1 STRATEGICKÉ DOKUMENTY A LEGISLATÍVNY RÁMEC PRE TVORBU KONCEPCIE ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU MESTA PRIEVIDZA	4
1.2 ANALÝZA POTENCIÁLU PRE CESTOVNÝ RÚCH V MESTE	5
1.2.1 Základná charakteristika mesta	5
1.2.2 Doprava a dostupnosť	6
1.2.3 História	13
1.2.4 Prírodné a klimatické pomery	13
1.2.5 Základné demografické údaje mesta	14
1.3 PONUKA CESTOVNÉHO RUCHU V MESTE	15
1.3.1 Kultúrny a historický potenciál	15
1.3.2 Podujatia – TOP podujatia konané v meste	24
1.3.3 Ubytovacie zariadenia	27
1.3.4 Stravovacie zariadenia	28
1.3.5 Športové, relaxačné, regeneračné a oddychové zariadenia	28
1.3.6 Doplnkové služby pre turizmus	32
1.3.7 Možnosti nákupu	32
1.4 PARTNERSTVO, MEDZINÁRODNÁ A CEZHRANIČNÁ SPOLUPRÁCA	33
1.5 MANAŽMENT A MARKETINGOVÁ KOMUNIKÁCIA CR	35
1.5.1 Súčasný manažment destinácie a jeho kompetencie	35
1.5.2 Marketingová komunikácia	36
2. SITUÁČNA ANALÝZA	38
2.1 Situačná analýza, metodológia a faktory rozvoja cestovného ruchu	38
2.2 Stimulačné faktory	38
2.3 Ponukové lokalizačné faktory	38
2.4 Realizačné faktory	38
2.5 AKTUÁLNE TRENDY CESTOVNÉHO RUCHU A CESTOVANIA	39
2.5.1 Súčasný stav cestovného ruchu v Trenčianskom samosprávnom kraji (TSK)	40
2.5.2 Význam cestovného ruchu pre Prievidzu	41
3. SITUÁČNA ANALÝZA CESTOVNÉHO RUCHU V MESTE PRIEVIDZA ZA ROK 2021	44
3.1 ANALÝZA STIMULAČNÝCH FAKTOROV	47
3.1.1 Východiskové dokumenty	47
3.1.2. Trendy	50
3.2 ANALÝZA PONUKOVÝCH LOKALIZAČNÝCH FAKTOROV	51
3.2.1 Príemyselno-kultúrne dedičstvo a architektúra	52
3.2.2 Historické pamiatky	55
3.2.3 Kultúra a kultúrne podujatia, kultúrne dedičstvo	56
3.2.4 Šport a športové podujatia	59
3.3 ANALÝZA REALIZAČNÝCH FAKTOROV	60
3.3.1 Doprava	60
3.3.2 Služby	61
3.4 KONKURENČNÁ POZÍCIA PRIEVIDZE V DESTINÁCIÍ HORNEJ NITRY	64
3.5 NÁVŠTEVNÍCI PRIEVIDZE	65
4. MANAŽMENT CESTOVNÉHO RUCHU V PRIEVIDZI	67
4.1 Organizácie cestovného ruchu a ľudské zdroje	67
4.2 Marketingová komunikácia mesta Prievidza	72
5. ZÁVEREČNÉ ZHODNOTENIE CESTOVNÉHO RUCHU V PRIEVIDZI A DEFINOVANIE PRIORIT ROZVOJA DO BUDÚCNOSTI	74

Predkladaná koncepcia je spracovaná ako súčasť strategických dokumentov Mesta Prievidza, pre ktoré je jedným z východných podkladov pre rozvoj cestovného ruchu v meste. Štruktúrovaná je do jednotlivých kapitol charakterizujúcich Prievidzu z rôznych pohľadov, počínajúc jej postavením v rámci trenčianskeho kraja a turistického regiónu horná Nitra a končiac tržným pohľadom, teda otázkou ponuky a dopytu s množstvom ďalších charakteristík a ukazovateľov, majúcich vzťah k sektoru cestovného ruchu, ktorý je vo svete považovaný za odvetvie budúcnosti.

1.1 STRATEGICKÉ DOKUMENTY A LEGISLATIVNÝ RÁMEC PRE TVORBU KONCEPCIE ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU MESTA PRIEVIDZA

Pri interpretácii profilu mesta a spracovaní koncepcie rozvoja cestovného ruchu sme vychádzali z hlavných strategických dokumentov, ovplyvňujúcich rozvoj regiónu a mesta Prievidza.

Zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu

Tento zákon upravuje podporu cestovného ruchu v Slovenskej republike, práva a povinnosti fyzických osôb pôsobiacich v cestovnom ruchu, tvorbu koncepčných dokumentov a financovanie rozvoja cestovného ruchu.

Novela zákona č. 386/2011 Z. z.

ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu, účinná od 1. decembra 2011. Zmeny v podpore cestovného ruchu sa dotknú dvoch oblastí. Prvou je poskytovanie dotácií a druhou oblasťou je

zavedenie možnosti obcí združovať sa bez splnenia podmienky spoločného katastrálneho územia. Okrem uvedených zmien novela tiež precíznejšie upravuje zrušenie a zánik organizácií cestovného ruchu a zavádza niektoré štrukturálne zmeny v organizáciách cestovného ruchu.
<http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=114451>

PROGRAM ROZVOJA MESTA PRIEVIDZA (2016-2023) predstavuje základný strednodobý programový dokument regionálneho rozvoja mesta na roky 2016 – 2017, ktorý definuje potenciál a možnosti rozvoja mesta v súlade s princípmi efektívnej a transparentnej samosprávy, smerujúcej k ekonomicky udržateľnému rozvoju mesta.
<http://www.prievidza.sk/upload/wsw/files/file/MESTO/Rozvoj%20mesta/PRMPD%202016%20-%202023%20final.pdf>

PROGRAM HOSPODARSKÉHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA TREŇČANSKEHO SAMOSPRÁVNÉHO KRAJA NA ROKY 2013-2023

je strategickým dokumentom, ktorý odstraňuje a zmiernuje rozdiely v oblasti hospodárskeho, sociálneho a územného rozvoja regiónu, zvyšuje zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov regiónu pri zabezpečení trvale udržateľného rozvoja. Ako vedľajšie ciele tohto strategického dokumentu možno vymenovať komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia – prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vedy, výskumu a vývoja so zreteľom na podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifik regiónu, zlepšenie dopravnej vyhovenelosti regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu a občianskej vybavenosti, rozvoj cestovného ruchu, ochrana prírody a efektívne využívanie prírodných

zdrojov a ochrana, udržiavanie a zlepšovanie životného prostredia. Dokument bol spracovaný v súlade so zákonom o regionálnom rozvoji č.309/2014 Z.z. a v spolupráci s relevantnými subjektmi, ktoré prispievajú k rozvoju kraja prostredníctvom vytvorených pracovných skupín (expertná skupina, pracovné skupiny podľa jednotlivých oblastí). Program kumuluje množstvo spracovaných údajov a informácií pre zabezpečenie udržateľného rozvoja. <https://www.tsk.sk/biaxus/docs/PHSR%20FINAL.pdf>

STRATEGIA ROZVOJA CYKLISTICKEJ DOPRAVY MIEST PRIEVIDZA A BOJNICE 2/2017, je dokumentom pre rozvoj cyklistickej dopravy a zároveň je podkladom pre spracovanie ďalších stupňov dokumentácie pre budovanie funkčnej cyklistickej infraštruktúry, a tiež pre obstaranie Územného generelu dopravy ako komplexného územnoplánovacieho podkladu a jeho následného zapracovania do územnoplánovacej dokumentácie-Územného plánu miest a následne na to do územných plánov zón. <http://www.prievidza.sk/upload/wsw/files/file/SAMOSPRAVA/Rokovania%20MsZ/2017/03/cyklotrasy.pdf>

MARKETINGOVÁ STRATEGIA ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU V TURISTICKOM REGIÓNE HORNÁ NITRA bola spracovaná Slovensko-švajčiarskym združením pre rozvoj cestovného ruchu v spolupráci s Katedrou cestovného ruchu a stravovania Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Dokument by mal usmerňovať všetky zainteresované subjekty pri príprave podmienok a realizácii cestovného ruchu v turistickom regióne horná Nitra. Zároveň je dokumentom, ktorý by sa mal priebežne aktualizovať a dopĺňať podľa súčasnej situácie v regióne a očakávaní účastníkov cestovného ruchu.

STRATEGICKÝ DOKUMENT ZAMERANÝ NA BUDOVANIE A ROZVOJ CYKLODOPRAVY A

CYKLOTURISTIKY V TRENČIANSKOM SAMOSPRÁVNOM KRAJI V OBDOBÍ 2016 AŽ 2030 (Cyklostratégia TSK) by mal usmerňovať budúci rozvoj cyklo-dopravy v období rokov 2016 – 2030. Ide teda o strednodobý strategický dokument, ktorý by mal riadiť plánovanie a realizáciu všetkých aktivít v oblasti cyklo-dopravy a cyklo-turistiky na území kraja. Stratégia slúži aj ako východiskový materiál potrebný pre čerpanie finančných prostriedkov z operačných programov pre roky 2016 – 2020 tak, aby bola zabezpečená i integrácia s opatreniami podporenými z iných programov a zdrojov. Vzhľadom na postupnú implementáciu opatrení a čiastkové ciele, je v ďalších rokoch potrebné dokument pravidelne aktualizovať a dopĺňať. https://www.tsk.sk/regionalny-rozvoj/rozvojove-dokumenty/cyklostrategia-tsk.html?page_id=318456

1.2 ANALÝZA POTENCIÁLU PRE CESTOVNÝ RUCH V MESTE

1.2.1 Základná charakteristika mesta

Prievidza je moderné okresné mesto Trenčianskeho samosprávneho kraja a centrum turistického regiónu horná Nitra. Je ťažiskom priemyslu, obchodu, kultúry, športu a cestovného ruchu v regióne Hornej Nitry. Územie mesta Prievidza je vymedzené na báze administratívnych hraníc. Zahŕňa katastrálne územie mesta Prievidza s časťami Starého mesta (Prievidza I.), Píly (Prievidza II.), Necpaly (Prievidza III.), Kopanice (Prievidza IV.), Veľká Lehôtka (Prievidza V.), Malá Lehôtka (Prievidza VI.) a Hradec (Prievidza VII.). Prímestské štvrte majú vidiecky charakter a v prípade týchto pôvodne samostatných obcí zatiaľ nedošlo k úplnému funkčnému a stavebnému spojeniu s vlastným

mestom. Z turistického hľadiska je najzaujímavejšie historické centrum, viaceré národné kultúrne pamiatky, sakrálné a technické pamiatky, mestianske domy, osobnosti, múzeum a galérie, ktoré v prevažnej miere ponúka prehľadková trasa „Zlatá prievidská cesta“. Na území mesta je aj lesopark s amfiteátrom a letným kinom, multifunkčná športová hala, futbalový a zimný štadión, krytá plavárňa a ďalšie. Zemepisná poloha Prievidze v turistickom regióne horná Nitra a predovšetkým iba 4 kilometrová vzdialenosť od významného turistického a kúpeľného strediska Bojnice s TOP atrakciami ako je Zámok Bojnice, najväčšia ZOO na Slovensku a Kúpele Bojnice, dáva mestu o.i možnosť ťažiť z tejto pozície a rozvíjať cestovný ruch.

1.2.2 Doprava a dostupnosť

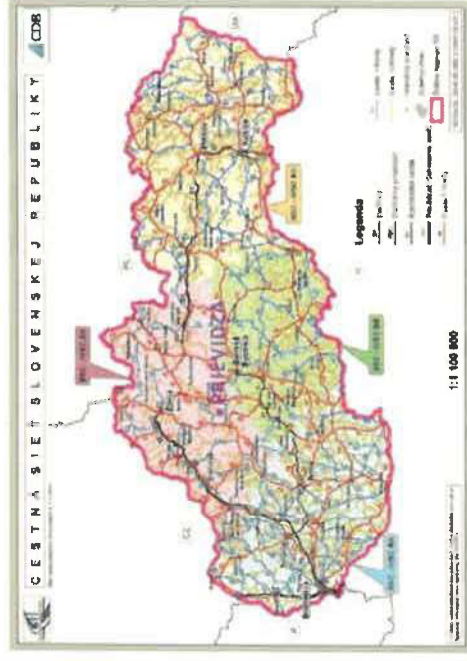
Letecká doprava

Najbližšie medzinárodné letisko s pravidelnou osobnou leteckou dopravou sú Sliač (65 km) a medzinárodné letisko Bratislava (157 km). Letisko Prievidza nachádzajúce sa

na území mesta Prievidza má štatút verejného medzinárodného letiska s nepravidelnou leteckou dopravou, je však využívané prioritne na športové lietanie.

Cestná doprava

Prievidza leží mimo ťažiskových vnútroštátnych dopravných trás západno-východného smeru a mimo paneurópskych multimodálnych dopravných koridorov. Ťažiť však možno z polohy na medzinárodnom dopravnom koridore západno-východného smeru (zhodnom s cestou medzinárodného významu E-572) na trase: – Česká republika – Trenčín – Prievidza – Žiar nad Hronom. V smere sever – juh mestom prechádza cestno-železničný dopravný koridor celoštátného významu na trase – Nitra – Topoľčany – Prievidza – Turčianske Teplice. V nadradenej cestnej sieti reprezentovanej trasami budovanej diaľničnej siete a siete rýchlostných ciest 111 je pozícia mesta Prievidza zdôraznená polohou na rýchlostnej ceste R2 vedenej v trase štátna hranica Česká republika/Slovenská republika Drietoma – Trenčín – Prievidza – Žiar nad Hronom – v peáži s R1 – Zvolen – Lučenec – Rimavská Sobo-

ta – Rožňava – Košice. Z celkovej plánovanej dĺžky 349 km je v súčasnosti v trase R2 stavebne dobudovaných (v plnom profile – štvorpruh) 8 km medzi mestami Nováky a Prievidza (a čiastočne i medzi mestami Prievidza a Handlová). Vzdielenosť mesta k najbližšej diaľnici (D1) je 61 km.

Zdroj: www.prievidza.tik

Železničná a autobusová doprava

Prievidza leží mimo magistrálnych železničných trás medzinárodného a celoštátneho významu. Železničná stanica Prievidza tvorí dôležitý dopravný uzol, ktorý je križovatkou tratí z Pônitria a Turca.

Hlavná autobusová a železničná stanica sa nachádzajú vo svojej bezprostrednej blízkosti, neďaleko centra mesta.

Vzdialenosť medzi Prievidzou a slovenskými mestami

Slovenská republika

Mesto	Automobilová doprava		Železničná doprava		Autobusová doprava	
	Km	Čas (hod.)	Km	Čas (hod.)	Km	Čas (hod.)
Banská Bystrica	80,3	1 hod. 4 min.	91	3 hod. 45 min.	86	1 hod. 30 min.
Bánovce nad Bebravou	35,8	31 min.	48	1 hod. 4 min.	37	35 min.
Bratislava	184	2 hod. 5 min.	158	2 hod. 51 min.	178	3 hod. 15 min.
Handlová	16,9	19 min.	19	30 min.	18	20 min.
Košice	284	3 hod. 20 min.	297	5 hod. 11 min.	296	5 hod. 20 min.
Liptovský Mikuláš	120	1 hod. 47 min.	138	3 hod. 10 min.	130	2 hod. 25 min.
Martin	49,6	50 min.	69	1 hod. 50 min.	51	55 min.
Nitra	119	1 hod. 17 min.	77	2 hod. 10 min.	91	1 hod. 55 min.
Nováky	11	10 min.	9	9 min.	12	10 min.
Partizánske	30,4	30 min.	27	40 min.	33	37 min.
Považská Bystrica	63,7	1 hod. 8 min.	129	3 hod. 5 min.	69	2 hod. 29 min.
Trenčín	63,6	57 min.	83	1 hod. 56 min.	68	1 hod. 15 min.
Trnava	139	1 hod. 38 min.	112	2 hod. 13 min.	174	3 hod. 5 min.
Prešov	247	2 hod. 53 min.	298	5 hod. 34 min.	325	5 hod. 45 min.
Žilina	61,2	1 hod. 10 min.	97	2 hod. 25 min.	67	1 hod. 35 min.

Mestská a prímestská doprava

Mestské časti a okolité strediská sú prístupné automobilovou, alebo autobusovou dopravou. Mestskú a prímestskú dopravu realizuje mesto v spolupráci s SAD Prievidza.

Mestská a prímestská doprava			
Mesto	Automobilová doprava		
Mesto	Autobusová doprava		
Km	Čas (hod.)	Km	Čas (hod.)

Píly (Prievidza II.)	1,9	5 min.	2,2	10 min.
Necpaly (Prievidza III.)	2,3	5 min.	3	7 min.
Kopanice (Prievidza IV.)	2,4	5 min.	2	8 min.
Veľká Lehôtka (Prievidza V.)	5,5	9 min.	12	23 min.
Malá Lehôtka (Prievidza VI.)	4,7	8 min.	5	12 min.
Hradec (Prievidza VII.)	6,1	9 min.	7	15 min.
Letisko Prievidza	2,9	7 min.	2,9	Bez autobusovej linky
Bojnice	2,9	7 min.	5	11 min.
Cigelf	8,6	12 min.	8	11 min.

Cyklo doprava

Analýzu súčasnej cyklistickej infraštruktúry a stratégiu rozvoja cyklistickej dopravy v meste rieši dokument „Stratégia rozvoja cyklistickej dopravy miest Prievidza a Bojnice“, schválenej mestom v marci 2017. Dokument je ponímaný ako základná smernica pre plánovanie a projektovanie infraštruktúry cyklistickej dopravy. Obsahuje tak analýzu sú-

časného stavu ako aj stratégiu rozvoja cyklistickej dopravy. Priamo z Prievidze do okolia Hornej Nitry vedie niekoľ-

ko cyklistických trás. Asfaltové, poľné i lesné cesty dávajú možnosť spoznať zaujímavosti kraja, architektúru a zvyky zo sedla bicykla. Podľa uvedenej analýzy je však potrebné vo väčšine prípadov venovať sa ich preznačeniu z hľadiska plynulosti a bezpečnosti cyklopremávky a tiež z dôvodu naplnenia turistických cieľov.

Značené turistické trasy:

Trasa 019 – Hornonitrianska cyklomagistrála

farba: červená
dĺžka: 6,8 km

Najdôležitejšia cykloturistická trasa v regióne horná Nitra. Spája obec Kanianka s obcou Opatovce nad Nitrou. Vedie po asfaltových cestách II. triedy a prechádza aj centrom mesta Bojnice. Možnosť napojenia na Žilinský kraj na severe a na juhu na nitriansky región. V roku 2013 bola navo-vo preznačená a boli na nej osadené nové cyklosmerovníky.

Trasa 5317 Prievidza – Nitrianske Rudno

farba: zelená

dĺžka: 11,2km

Cyklotrasa, ktorá spája Nitrianske Rudno s mestom Prievidza. Od smerovníka „Pod Kaniankou“ vedie po asfaltových cestách, okolo nemocnice v Bojniciach, po Bojníckej ceste.

Trasa 5318 Širšie centrum Prievidza – Lesný park

farba: zelená

dĺžka: 9 km

Trasa spája širšie centrum mesta Prievidza, park Skotňa, cintorín a Lesný Park. Ďalej pokračuje v pohorí Žiar a napája sa na cykloturisticke trasy v kotline Turiec. Vedie prevažne po asfaltových cestách, chodníkoch pre peších, cyklochodníkoch a pruhoch a od Lesného parku pokračuje nespevnenou lesnou cestou až do obce Nedožery Brezany.

Trasa 5319 Prievidza (Nábřežie Jána Kalinčiaka) – Sebedražie

farba: zelená

dĺžka: 8,3 km

Trasa spája Nábřežie Jána Kalinčiaka v meste Prievidza a obec Sebedražie. Vedie po asfaltových cestách II. triedy, ktoré využívajú aj motorové vozidlá.

Trasa 8320 Prievidza – Nováky

farba: žltá

dĺžka: 6,9 km

Trasa vedie po „starej Košovskej ceste.“ Cesta je uzavretá pre motorové vozidlá. Povrch je asfaltový. Pomerne dôležitá cykloprávná tepna spájajúca mesto Prievidza s mestom

Nováky. Využívaná vo významnej miere dochádzajúcimi do práce ako aj rybármi a pod.

Trasa 8321 Prievidza – Lazany

farba: žltá

dĺžka: 8,0 km

Cykloturistická trasa spájajúca Prievidzu s obcou Lazany a ďalej pokračujúca do obce Malinová. V Prievidzi začína po chodníku pre peších, ktorý je paralelný s riekou Nitrou, ďalej prechádza do poľnej, nespevnenej cesty a ďalej po asfaltovej ceste III. triedy.

Trasa 8322 Prievidza – Handlová

farba: žltá

dĺžka: 15,6 km

Trasa spájajúca mesto Prievidza s Malou Lehôtkou, Hradcom a ďalej s mestom Handlová. Dôležitá trasa pre ľudí dochádzajúcich za prácou do Prievidze, či do Bane Cigiel.

Služby pre cyklistov:

V Prievidzi je možné v rámci projektu Zelený bicykel využívať verejné požíciavanie bicyklov. K dispozícii je 100 verejných bicyklov, ktoré sú rozmiestnené takmer na 30 stojanoch.

SAD Prievidza v snahe vyhovieť stále rastúcemu počtu cyklistov ponúka v nepravidelnej zájazdovej doprave možnosť prepraviť na príviesnom vozíku až 40 bicyklov.

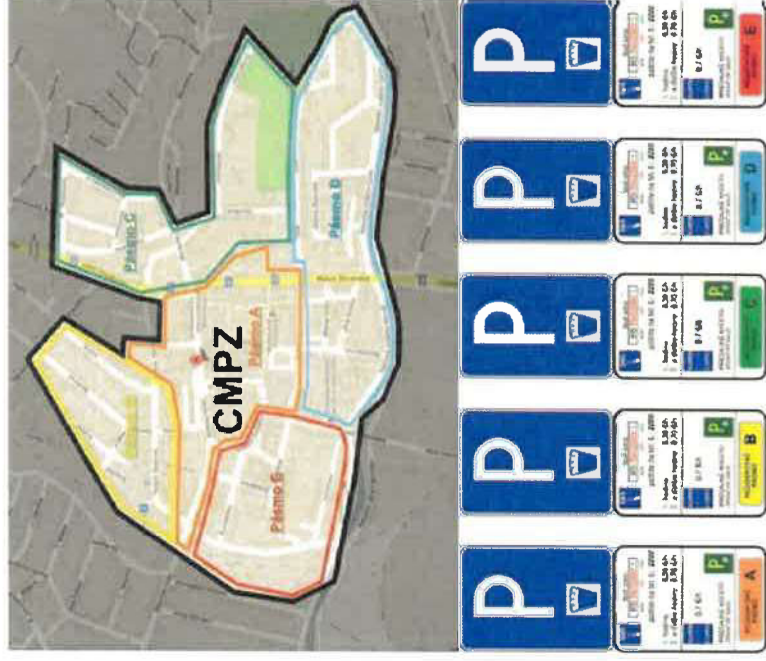
Mesto Prievidza zároveň v súčasnosti pripravuje obstarávanie služby vo verejnom záujme – poskytovateľa MHD pre roky 2019-2028. Jednou z požiadaviek na dopravcu bude aj vybavenie vozidiel na vytipovaných linkách nosičmi na bicykle, resp. úprava vozidiel umožňujúca prepravu bicyklov.

Parkovanie

Mesto má kvalitne vypracovaný projekt regulácie statickej dopravy v centrálnej mestskej parkovacej zóne (CMPZ) mesta Prievidza, ktorý zahŕňa návštevnícku aj rezidentskú formu parkovania. Celý projekt vrátane parkovacích plôch, foriem parkovania a spôsobu platieb, predajných miest

parkovacích kariet, atď. je podrobne zverejnený na www.parkovanieprievridza.sk. Pozitívom je aj to, že správcom systému je spoločnosť v 100% vlastníctve mesta, takže si mesto zachová dosah na cenotvorbu a súčasne mu zostáva vygenerovaný zisk.

Centrálna mestská parkovacia zóna (CMPZ)

Návštevnícka forma parkovania

I. ULIČNÉ PARKOVANIE – NEPRAVIDELNÝ NAVŠTEVNÍK / krátkodobé parkovanie

Spôsob platby:

1. SMS Platby za parkovanie prostredníctvom SMS-ky, pričom prvá hodina platby prostredníctvom SMS správy je výrazne cenovo zvýhodnená (v Prievidzi ako jedinom meste na Slovensku).
2. **jednorazová parkovacia karta** – slúži na zaplatenie parkovného na 1 hodinu na vyhradenom parkovacom mieste v CMPZ. Parkovacia karta sa dá zakúpiť na označených predajných miestach, ktoré sú súčasťou predajnej siete parkovacích kariet.

II. PARKOVISKÁ – PRAVIDELNÝ NAVŠTEVNÍK / dlhodobé parkovanie

Ul. Andreja Hlinku – parkovisko je zabezpečené automatickým bezobslužným systémom. Kapacita parkoviska je 65 parkovacích miest. Ak doba parkovania nepresiahne 10 minút, parkovanie je zdarma.

Spôsob platby:

1. prostredníctvom **predplatenej parkovacej karty**, ktorú je možno dobiť predvolenými peňažnými hodnotami. Jedným z predajných miest kariet je aj Turisticko-informačná kancelária mesta Prievidza.
2. **hotovosť** - v prípade, že klient parkoviska nemá predplatenú parkovaciu kartu, zaplatí parkovné prostredníctvom automatu na parkovisku v hotovosti.

Informačný systém mesta

Výlepné plochy v meste obhospodaruje mestská príspevková organizácia Kultúrne a spoločenské stredisko mesta Prievidza (KaSS). Počet výlepných plôch organizácie, je celkom 31 (z toho 29 plôch je využívaných na objednávku pre verejnosť a 2 plochy "skruže" na Námestí Slobody slúžia len pre potreby KaSS).

Mapa: predajné miesta jednorazových parkovacích kariet

- 1 Prázd Ulica M. Miluše
- 2 Škola Zlatá 10 s. r. l. Námestie 1
- 3 Prázd Ulica

Zdroj: www.parkovanieprievidza.sk

City poster

(Námestie slobody – pred Slovenskou poštou a pred ČSOB)
Informačno-orientačná tabuľa cestovného ruchu
 (Bojnická cesta – pred ZŠ, Rastislavova ulica – pred bývalým Eduschom)

(Informačné tabule s maľovanými mapami v meste

Námestie slobody pred Slovenskou poštou, pobočka 1, Ul. A. Hlinku – pri vysokej škole, Ul. M. R. Štefánika – pri autobusovej zastávke)

Navigačná tabuľa osobností (pri vstupe na prievidzský mestský cintorín)

Informačná tabuľa cestovného ruchu hnedej farby s označením Kostola a kláštora piaristov (na Bojníckej ceste pred vstupom do mesta z Bojníc pred mostom cez rieku Nítru)

Veľký informačný systém – tabule umiestnené v mestách regiónu (3000x2000 mm)

(železničná a autobusová zastávka, centrum mesta TIK, Bojnická cesta (Kaufland, Tesco)

Veľký informačný systém (1500x1000 mm) – tabule umiestnené vedľa prízjazdových ciest do miest s hlavnou turistickou atrakciou mesta (Zlatá prievidzská cesta (ZPC), barokový Kostol a kláštor piaristov)

Stredný informačný systém pri cestách v meste i mimo mesta – 86 tabulí smerujúcich na cca 120 kultúrno-historických a iných atrakcií v regióne a meste (1500x330mm)

(objekt železničnej stanice a remízy rušňového depa (ZPC), Kostol Najsvätejšej trojice a Nanebovzatia Panny Márie (ZPC), Kláštor piaristov (ZPC), krytá plaváreň, Lesopark – amfiteáter, Oddychové centrum (Harajka), Kostol sv. Bartolomeja (ZPC), Kostol Nanebovzatia Panny Márie – Mariánsky vršok (ZPC), Historické domy Námestie slobody – národná kultúrna pamiatka

Veľký informačný systém – tabule (500x700 mm)

(barokový Kostol a Kláštor Piaristov, krytá plaváreň, TIK Prievidza, Lesopark – kolkáreň, Lesopark – amfiteáter, Harajka – Malá Skala, Kostol sv. Bartolomeja, Kostol Nanebovzatia Panny Márie – Mariánsky vršok, Hradný múr, Vyhliadka na okolie, Osobnosti prievidskeho cintorína

Námestie slobody – Mestský dom

(Trojčný stĺp – nár. kultúrna pamiatka, pomník padlých v SNP nár. kultúrna pamiatka, socha sv. Bartolomeja, dom „Harmonika“, kongregácia Dcéry Božskej lásky, budova prvej tlačiarne, súsošie sv. Cyrila a Metoda, pamätný múr S. Mečiara, Mierové námestie, obytné domy + sgrafitá

1.2.3 História

Prvá písomná zmienka o Prievidzi pochádza z roku 1113 z listiny *Zoborského opátstva*. Mestské práva dostalo mesto 26. januára 1383 od kráľovnej Márie. Prievidza získala výsady ako platenie dávok, konanie trhov, voľbu farára a richtára, stavanie mlynov, lovenie rýb, slobodný rozvoj remesiel, predaj výrobkov, vyberanie mýta a ochranu kráľovnej. V roku 1666 prichádzajú do mesta *piaristi* a ich zásluhou tu bol postavený *barokový kostol* (v súčasnosti známy ako *Piaristický kostol*) a kláštor, ktorý sa stal strediskom kultúry a školstva.

Súčasnú podobu priemyselného mesta nadobudla Prievidza v 20. storočí, a to najmä po druhej svetovej vojne. Dovtedy bola remeselníckym mestekom v srdci hornonitrianskej kotliny, na križovatke obchodných a poštových ciest. Stredoveké štvorcové Námestie sv. Alžbety s obvodovou ulicou a pravidelnou sieťou priláhlých uličiek, s romantickými názvami ako napríklad Ružová ulica, bolo po niekoľko storočí dôstojným spoločenským i reprezentatívnym priestorom. Domy urodzených mešťanov po obvoďte námestia zdobili podlbia s arkádami, ktorých vzneseniu krásu pohluli požiare, náboženské a vojnové konflikty.

Zdroj: www.prievidza.sk

1.2.4 Prírodné a klimatické pomery

Prievidza je súčasťou Regiónu turistický región horná Nitra, ktorý poskytuje možnosti turistiky, športu a relaxu. Územie zahŕňa:

Chránené územia

1. Chránená krajinná oblasť Ponitrie, ktorá zasahuje do katastrálnych území obcí Podhradie, Lehota pod Vtáčnikom, Kamenec pod Vtáčnikom, Bystričany, Čereňany, horná Ves a Radobica.
2. Chránená krajinná oblasť Strážovské vrchy, ktorá zasahuje kataster obcí Tužina, Valaská Belá a Čavoj. Celková rozloha chránených krajinných oblastí na území okresu je 16 519,4 ha.
3. 4 národné prírodné rezervácie a to Vtáčnik, Rokoš, Výšehrad, Veľká skala a ich celková rozloha je na území okresu 389,5 ha.
4. 4 prírodné rezervácie a to Biely kameň, Temešská skala, Buchlov, Makovište.

5. Národná prírodná pamiatka Prepoštská jaskyňa – jedna z najvýznamnejších archeologických lokalít Slovenska, nachádzajúca sa v Bojniciach.
6. 5 prírodných pamiatok a to Končítá, Sivý kameň, Hradisko, Prielom Belanky, Kobylince. Ich celková rozloha je 15,02 ha.

Chránené stromy: bojnická lipa a bojnické ginká – Bojnica, jaseň pod Buchlovom – Čereňany, tri lipy pri kóstele – Diviaky nad Nitricou, lipa pri prameni – Diviacka Nová Ves, tis a sekvoja obrovská pri fare – Handlová, buk pod Jaseňovou skalou – Kamenec pod Vtáčnikom, lipa na Šajbách – Koš), dve lipy na cintoríne – Malá Čausa), deväť lip pri kostole Poruba.

Náučné chodníky v chránených územiach: náučný chodník Fraňa Madvu – z Nitrianskych Sučian cez Madvu dolinku do Nitrianskeho Rudna, náučný chodník na Vyšehrad – významná archeologická lokalita a taktiež na Vtáčnik a Buchlov.

Značené turistické trasy v okolí Prievidze:

červené:

Handlová /416/ – Vtáčnik /1346/ 20 km

modré:

Čigel' / 460 / – Biely kameň /1135/: 6 km

Bystričany /260/ – Vtáčnik /1346/: 19 km

Diviacka Nová Ves /270/ – Uhrovske Podhradie /340/: 12 km

Ráztočno /350/ – Sklené /588/: 9 km

Nedožery – Brezany/298/ – Jasenovce /500/: 11 km

zelené:

Bojnica /298/ – Bohátka /400/: 4 km

Handlová /416/ – sedlo pod Vysokou /902/: 6 km

Nedožery – Brezany /298/ – Štyri Chotáre/711/: 9 km

Horné Vestenice /260/ – Uhrovske Podhradie/340/:10 km

Nitrianske Rudno/318/ – Kšinná/330/: 13 km

Závada /370/ – Valaská Belá /482/: 11 km

žlté:

Fačkovské sedlo /802/ – Klak/1351/: 5 km

Nitrianske Rudno /318/ – Ormastiná /340/: 8 km

Prievidzský okruh: 13 km

Temeš /520/ – Magura /1141/: 7 km

Sekaniň/398/ – Vrvrava/977/: 4 km

Podhradie /550/ – Jarabá skala/1169/: 6 km

Rozvoj cestovného ruchu v regióne podporujú veľkou mierou **hydrologické pomery**. Najväčší význam majú termálne a minerálne pramene. Termálne pramene v Bojniciach, ktoré dosahujú teplotu od 28-48 stupňov C, lákajú domácu i zahraničnú klientelu do moderne vybudovaných kúpeľov, v ktorých sa liečia nervové choroby a choroby pohybového ústrojenstva. Možnosť využitia termálnych vôd dopĺňajú Kúpalisko Čajka v Bojniciach či Termálne kúpalisko v Chalmovej.

V Nitrianskom Rudne, je na účely letnej rekreácie využívaná vodná nádrž s možnosťou kúpania, jachtingu, vodných športov a rybolovu.

Okresom preteká rieka Nitra, s pravým prítokom rieky Nitrice a ľavým prítokom Handlovky.

Podmienky pre rybolov sú v pstruhovom pásme – horný tok Nitry po Nedožery, Nitrica a ich prítoky, lipňové pásmo od Nedožier po Prievidzu a mrenové pásmo na rieke Nitra pod Prievidzou.

1.2.5 Základné demografické údaje mesta

Prievidza je počtom obyvateľov 11. najväčšie mesto na Slovensku. K 31.08.2017 malo mesto 46 698 obyvateľov. Za roky 2004, 2005, 2008, 2009 a 2010 obyvateľov mesta medziročne ubudlo. V roku 2005 malo mesto Prievidza menej obyvateľov ako v roku 1991, predpokladá sa, že i v nasledujúcom období bude obyvateľov mesta ubúdať.

Od roku 1994 dosahuje mesto Prievidza nepretržite migračný úbytok obyvateľstva, keď sa každý rok z neho odšahuje viac osôb, ako sa doň prisťahuje. Absolútne najväčší migračný úbytok mesto malo v roku 2004 (581 osôb), keď sa z neho odšahovalo 1 053 jeho obyvateľov.

Počet obyvateľov Prievidze podľa časti obce				
Časť obce	Muži	Ženy	Chlapci	Dievčatá Spolu
Staré mesto	3040	3558	476	497
Pily	6050	6769	636	300
Necpaly	5847	6226	749	673
Kopanice	4013	4228	644	661
Štvrte (Veľká Lehôtka, Malá Lehôtka, Hiradec)	969	1045	164	153
Spolu za Prievidzu	19919	21826	2669	2284
				46698

soby výučby. Ich škola v Prievidzi bola na úrovni strednej školy, akú nemali ani oveľa väčšie mestá. Dnes tu sídli Základná škola a Gymnázium Františka Hanáka. Jednolodový kostol v dnešnej podobe bol dokončený a vy-

1.3 PONUKA CESTOVNÉHO RUCHU V MESTE

1.3.1 Kultúry a historický potenciál

Piaristický Kostol a kláštor Najsvätejšej Trojice a Nanebovzatie Panny Márie

Najhonosnejšia stavba v meste a národná kultúrna pamiatka, ktorá je dnes považovaná za barokový skvost – príklad vspanelosti barokového umenia a za jednu z najkrajších barokových stavieb v strednej Európe. Jej zakladateľkou bola grófka Františka Pálfiová ktorá v roku začatia výstavby – 1666 povolala do Prievidze piaristov z Poľska a pontúkla im vytvorenie reholného domu. Dňa 7. februára 1666 bola spísaná tzv. „fundačná listina“. Piaristi boli výslovné školskou reholou. Na vzdelávanie využívala najnovšie spó-

svätený v roku 1753. Jeho dominantou je hlavný barokový oltár s mramorovou stĺpovou architektúrou a ústredným obrazom Nanebovzatia Panny Márie. Dej obrazu pokračuje v plastickej kompozícii vzšajaúcej sa v priestore. Na piatich bočných oltároch sú obrazy podobného štýlu. Autorom všetkých je Š. Bopovský. Verejnosti je prístupný počas svätých omší.

Rímskokatolícky Kostol Nanebovzatia Panny Márie

Bol postavený okolo roku 1260 ako súčasť prievidzského hradu. Stojí na Mariánskom vršku v severovýchodnej časti mesta. Kostol je pôvodne neskororománsky, neskôr ho karmelitáni prestavali v gotickom slohu. Z interiéru kostola sa zachovala iba stredoveká socha Panny Márie z druhej polovice 15. storočia. Hlavný oltár je barokový z konca 17. storočia. Bočný oltár je barokový z konca 17. storočia. V roku 1430 po získaní pápežskej odpustkovej listiny karmelitánmi, sa stal pútnickým miestom. K „milostivej“ soche Panny Márie z konca 15. storočia (umiestnená na hlavnom oltári z roku 1721) sa veriaci obracali s prosbami a modlitbami. Po vypovedaní evanjelikov z mesta a opätovnom prevzatí oboch kostolov

katolíckmi v auguste 1660 bola mariánska púť slávnostne ustanovená na 15. augusta. Na Mariánskom vršku sa dodnes konajú nedelňé púte k sviatku Nanebovzatia Panny Márie, patrónky kostola. Kostol je národná kultúrna pamiatka.

Verejnosti je prístupný počas svätých omší.

Rímskokatolícky Kostol sv. Bartolomeja

Je to pôvodne gotická stavba z konca 14. storočia, nachádzajúca sa v centre mesta. Kostol bol upravovaný a rozšírený v 17. storočí a jeho interiér sa nezachoval v pôvodnom stave, ale bol barokovo doplnený. Zachovali sa niektoré gotické kostolné predmety, ktoré sa dodnes používajú a bol doplnený organ. Nachádza sa tu renesančná skrinková krstiteľnica z roku 1696 vsadená do steny, voľné barokové súsošie Piety z druhej tretiny 17. storočia a barokové voľné plastiky Najsvätejšej Trojice a Panny Márie zo začiatku 18. storočia.

Na severnej strane je vytvorená freska – Snímanie z križá, na južnej strane freska sv. Krištofa. Na fasáde južnej kaplnky sú umiestnené slnečné hodiny, ktoré ukazujú čas od šiestej hodiny ránej do šiestej hodiny večernej.

Zasvätenie kostola sv. Bartolomejovi, súviselo predovšet-

kým s ochrannými úlohami sväta, ktorý sa stal ochrancom remeselníkov pracujúcich s kožou – garbiarov, sedlárov, obuvníkov a knihárov, ale bol patrónom i mnohých ďalších povolani, baníkov, mäsiarov, krajčírov, a tiež obchodníkov so solou a vinohradníkov.

V 19. a 20. storočí bol kostol niekoľkokrát reštaurovaný a zaradený medzi národné kultúrne pamiatky. Verejnosti je prístupný počas svätých omší.

Súsošie sv. Cyrila a Metoda

Patrí medzi výtvary najvydarenejšie pamätníky na Slovensku na pôsobenie sv. Cyrila a Metoda. Bolo odhalené 4. júla 1998. Monumentálny bronzový pamätník, ktorého výška s mramorovým

podložíom a podstavcom má takmer štyri metre, je umiestnený na kraji hlavného mestského parku. Súsošie dal postaviť Miestny odbor Matice slovenskej Prievidza. Jeho autorom je akademický sochár Stanislav Mikuš. Prievidza sa stala prvým mestom na Slovensku, kde bola takýmto spôsobom vzdaná úcta solúnskym bratom.

Vierozvestcovia sú figurálne stvárnení v štýlizovanom slávnostnom rúchu cirkevných hodnostárov s bohatou drapériou, s neodmysliteľným dvojkrížom a rozvinutým zvitkom pergamentu so symbolikou písmen hlaholiky a cyriliky.

Socha sv. Jána Nepomuckého

Sprítomňuje Prievidžanom kresťanského ducha sv. Jána Nepomuckého, uctievaného ako ochranca proti povod-

niam. Postavená bola v roku 1757 v juhozápadnej časti námestia. Dnes sa nachádza vo výklenku na fasáde piaristickeho kláštora na ulici A. Hlinku. Tvoria ju kamenný pilier s podstavcom a bohato profilovaným soklom stĺpu. Na stĺpe s kompozitnou hlavou stojí baroková socha sväta – štíhla esovito prehnutá figúra v kňazskom odevu s krucifixom. Jej autorom je Dionýz Stanetti.

Socha sv. Floriána

Kamenná socha sv. Floriána, patróna tunajších hasičov, ktorý mal pred ohňom chrániť príbytky Prievidžanov, dal pred svojím domom na Drevenom rínku neďaleko námestia postaviť richtár Valent Polerecký tri roky po rozsiahlom

požiaru mesta v roku 1970. Renovovaná bola v roku 1992. Túto jedinečnú pamiatku dnes pripomína kópia sochy umiestnená na Pribinovom námestí, pomenovane spájajúca priestor zaniknutého Dreveného rínku s námestím (torzo originálu sa nachádza v Hornonitrianskom múzeu).

Mariánske stĺpy

V Prievidzi sa zachoval stĺp so sochou Panny Márie z roku 1693 pred farským kostolom – jeden z najstarších na Slovensku, a stĺp Panny Márie Immaculaty z 18. storočia pred kostolom piaristov, opravený v rokoch 1812, 1862, 1887.

Trojčinný stĺp

Trojčinný stĺp dal v roku 1739 zhotoviť kňaz Ján Podolan. Nachádza sa v severnej časti Námestia slobody. Autorom kamenného stĺpu je Dionýz Stanetti. Masívny trojboký sokel má na čelnej strane do námestia reliéf sv. Rozálie z roku 1797, ktorým sa jeho charakter zmenil na morové súsošie. Na troch volutových sokloch stoja sochy archanjelov. Na jeho ozdobných medailónoch sa zachovali nápisy „...k úcte Najsvätejšej Trojice pre najbližších a svojich“, „Aby hrozný mor a vojna obišli mesto a ľud, nech so zbožným želaním sa naplní.“

Reštaurovaný bol v rokoch 1992 – 1995.

Rušňové depo

Významný dokument vývoja architektúry železničných stavieb a histórie železničnej dopravy na Slovensku. Bolo vybudované v rokoch 1912 – 1913 a rozšírené v roku 1938

a z týchto rokov si zachovalo pôvodné prvky. So zachovaným technologickým vybavením je najzachovalejšou stavbou svojho druhu na Slovensku. V roku 2005 bolo vyhlásené za národnú kultúrnu pamiatku.

Pomník padlým v SNP

Bol vytvorený začiatkom 50. rokov 20. storočia na počesť bojovníkov a obetí II. Svetovej vojny akademickým sochárom Rudolfom Pribišom. Je kultúrnou pamiatkou a stojí na Námestí slobody.

Prievidzské sgrafitiá

Sgrafitová výzdoba vo figurálnej, ornamentálnej a zvieracej podobe, ktorá krašili čelné i vnútroblkové steny obytných domov na sídlisku Pily, je najznámejšou a najrozsiahlejšou pamätihodnosťou mesta. Sídlisko bolo postavené po roku 1950. Pri figurálnych sgrafitiách je častá folkloristická a seľancká tematika, nechýbajú bojové a historické námety. Na výzdobe sa podieľalo mnoho významných výtvarných umelcov. Ich snahou bolo oživiť monotónnosť a šedivosť prvých povojnových sídlisk. Na Slovensku sú takmer jedinečné.

Hornonitriansky banský skanzen – baňa Cigel

Hornonitriansky banský skanzen – baňa Cigel (HBS-BC) je od Prievidze vzdialený cca 6 km. Jeho prevádzkovateľom je nezisková organizácia „Združenie na záchranu banického dedičstva Hornej Nitry“ so sídlom Hornonitrianske bane Prievidza, a.s.

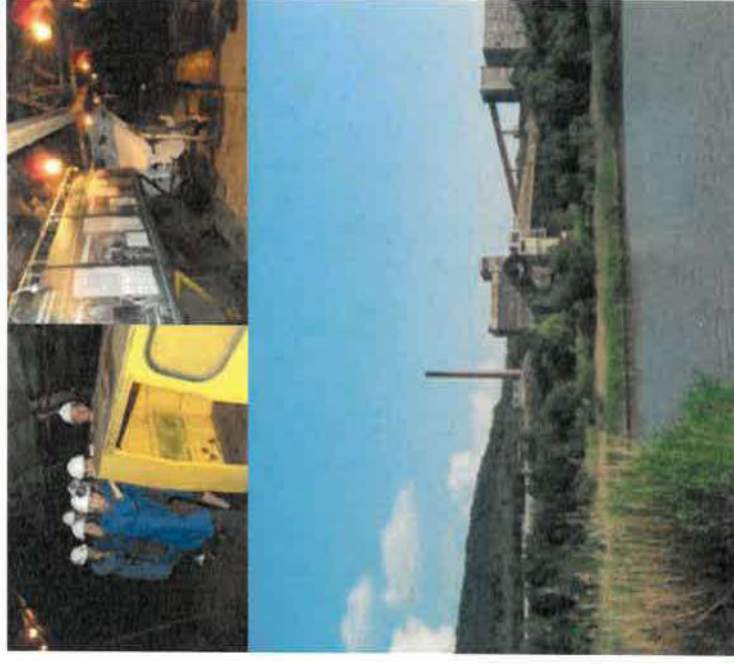
Cieľom prehliadky banského skanzenu je poskytnúť návštevníkovi prostredníctvom sprievodcov – bývalých baníkov – za využitia statických a funkčných banských technických zariadení, pohľad na ľudský príbeh fárajúceho baníka. Príbeh sa odvíja od začiatku prehliadkovej trasy a prehliadka postupne vnáša návštevníka do deja. Prostredníctvom panelov s výkladom a audio-vizuálnej tech-

niky ďalej podnecuje predstavivosť a vytvára v ňom rad nových emotívnych zážitkov.

Prehliadku HBS-BC možno považovať za určitú formu vzdelávania, rozšírenia obzoru, pohľadu na banícky stav a poslednej miere aj za jednu z možností využitia voľného času v regióne.

Prehliadková trasa začína jazdou banským vlačíkom v dĺžke 2312 metrov do hneďdohľanej bane. Pokračuje pešo podzemnými banskými priestormi v minimálnej hĺbke 80 m pod povrchom. Pešia časť prehliadkovej trasy v bani má dĺžku 566 m jedným smerom. Celá prehliadka trvá 2,5 hod.

Zdroj: www.banskyskanzen.sk

Historické pamiatky

Názov	Lokalita
Piaricky kostol a kláštor Najsvätejšej Trojice a Nanebovzatia Panny Márie – NKP	Andreja Hlinku 48
Rímskokatolícky Kostol Nanebovzatia Panny Márie – NKP	Mariánsky víšok
Rímskokatolícky Kostol sv. Bartolomeja – NKP	Pribinovo námestie
Súsošie sv. Cyrila a Metoda	Ul. A. Hlinku
Socha sv. Jána Nepomuckého	Ul. A. Hlinku
Socha sv. Floriána	Pribinovo námestie
Mariánsky stĺp	Ul. A. Hlinku
Trojčný stĺp	Námestie slobody
Rušňové depo – NKP	Bojnická cesta 2
Pomník padlým SNP – KP	Námestie slobody
Prievádzské sgralitá	Sídlisko Pily

Významné historické budovy

Názov	Lokalita
Budova mestského úradu	Námestie slobody 14
Budova dievčenskej školy	Hviezdoslavova ulica
Budova bývalého reálneho gymnázia	Mariánska 554/19
Budova prvej pošty	Záhradnícka ulica
Bytový dom NKP	Námestie slobody 15
Dom Dr. Jána Čvikotu	Kláštorná ulica
Harmonika	Moyzesova ulica
Kardošov dom	Námestie slobody
Kláštor nepoškvrneného srdca Panny Márie	Námestie slobody
Mestský dom	Námestie slobody

5 meštianskych domov NKP

Hviezdoslavova 16 a Námestie slobody na číslach 1/25, 13, 19, 35

Okresný zdravotný ústav
Zdravotnícka ulica
Renesančný dom, tzv. kráľovský
Pribinovo námestie 6
Pastoračný dom Matky Františky
Námestie slobody
Sivákov dom
Terézie Vansovej
Starobinec, špiál
Hviezdoslavova ulica
Steinerov dom
Námestie slobody

Zlatá prievádzska cesta

Zlatá prievádzska cesta je ojedinelý prehliadkový okruh mestom so sprievodkyňou v dobovom kroji a kvalifikovaným výkladom. Dva okruhy Zlatej prievádzskej cesty ponúkajú prehliadku najzaujímavejších udalostí v histórii mesta. V 45 zastaveniach veľkého okruhu a 27 zastaveniach malého okruhu sa účastníci dozvedia o zachovalých architektonických pamiatkach mesta, jeho prírodných krásach i významných objektoch zo súčasnosti i minulosti.

ZLATÁ PRIEVIDZSKÁ CESTA – okruhy

Veľký okruh

Malý okruh

1.	Objekty železničnej stanice a remizy rušňového depa	X	X
2.	Sivákov dom	X	X
3.	Okresný zdravotný ústav a pamätník padlých	X	X
4.	Bývalé Povereníctvo miestnych palív a naftového priemyslu	X	X
5.	Súsošie sv. Cyrila a Metoda	X	
6.	Spomienka na prof. dr. Stanislava Mečiara	X	
7.	Lipy republiky	X	
8.	Pripomenutie si židovskej synagógy	X	
9.	Dom dr. Jána Čvikotu	X	
10.	Popis komplexu kostola a kláštora piaristov	X	X
11.	Legenda o prepojení chodieb kláštora so studňou zámku v Bojniciach	X	X
12.	Sochy pred objektom kláštora piaristov	X	X
13.	Vzhura prievidských žien	X	X
14.	Popis domov na Moyzesovej ulici, bývalá Piaristická ulica	X	X
15.	Spomienka na návštevu prezidenta ČSR dr. Eduarda Beneša	X	X
16.	Námestie	X	X
17.	Mestský dom	X	X
18.	Ostatné objekty na námestí	X	X
19.	Kluby a spolky	X	X
20.	Cechy, remeslá a priemysel	X	X

ZLATÁ PRIEVIDZSKÁ CESTA – okruhy

Veľký okruh

Malý okruh

21.	Návšteva priestorov Mestského úradu – galéria historických fotografií mesta s popisom	X	X
22.	Reformácia a rekatolizácia	X	X
23.	Pripomenutie si prvej prievidskej pošty	X	X
24.	Drevený riнок	X	
25.	Objekt „starej pošty“, prievidské pošty a poštári	X	
26.	Návšteva výstav v Hornonitrianskom osvetovom stredisku	X	
27.	Harajka, popis prievidských vodovodov	X	
28.	Skotňa a prievidské vinohrady	X	
29.	Pivnica a dom „Nebo“ na konci Dlhej ulice	X	
30.	Kostol Nanebovzatia Panny Márie na Mariánskom vršku	X	
31.	Hroby významných osobností	X	
32.	Opis pôvodného hradiska	X	
33.	Vyhliadka zo Skaly, popis okolitých horstiev, vrcholov, objektov, a pod.	X	
34.	Bývalá budova reálneho gymnázia	X	
35.	Starý cintorín	X	
36.	Katolícka fara	X	
37.	Pripomenutie si Kultúrneho domu	X	X
38.	Pripomenutie si rodného domu Mikuláša Mišíka	X	X
39.	Voďojem	X	X
40.	Kostol sv. Bartolomeja	X	X

ZLATÁ PRIEVIDZSKÁ CESTA – okruhy

41.	Mariánsky stĺp a slnečné hodiny	X	X
42.	Starobinec – špitál	X	X
43.	Tlačiareň Patria	X	X
44.	Dievčenská škola	X	X
45.	Popis Poštovej ulice	X	X

Projekt je dostupný na stránke www.zpc.prievidza.sk.

Kultúrne zariadenia

V meste sídli Hornonitrianske múzeum, Hornonitrianska knižnica, Regionálne kultúrne centrum, Kultúrne a spoločenské stredisko kino Ster Century Cinemas.

Hornonitrianske múzeum Prievidza

Hornonitrianske múzeum vzniklo v roku 1985 a preto patrí medzi najmladšie múzeá na Slovensku. Disponuje viac ako štvrt miliónom zbierkových predmetov, v ktorom sa nachádzajú aj mnohé skvosty európskeho významu. Patrí k nim napríklad paleolitická štiepaná industria, strieborný poklad z rímskeho hrobu, románsky meč z 11-teho storočia, zbierka zlatých mincí, cechové pamiatky, doklady tradičného odievania, súbor malieb na skle, strieborné šperky z regiónu a ďalšie. Európsky význam má rozsiahla zbierka bezstavovcov a jedinečné paleontologické nálezy trefoHornej flóry a fauny.

Zdroj: muzeumpd.sk

Regionálne kultúrne centrum

Kultúrna inštitúcia zriadená Trenčianskym samosprávnym krajom, sa venuje kultúrnej činnosti pre všetky záujmové kategórie. Pôsobí v okresoch Prievidza a Partizánske. Prípravuje vlastné podujatia, poskytuje odbornoporadenskú pomoc ďalším tvorcom kultúrnych aktivít, obecným úradom a kultúrnym zariadeniam samospráv, tvorí databázy ľudových umelcov, výtvarníkov, kolektívov a jednotlivcov záujmovej umeleckej činnosti, vydáva metodické a reperitórny materiály v oblastiach:

- záujmová umelecká činnosť (amatérska hudba, spev, folklór, tanec, výtvarné umenie, tradičné remeslá, umelecký prednes, divadlo, literárna tvorba)
- sociálna prevencia, záujmové vzdelávanie a environmentálna výchova
- odborné vzdelávanie v oblasti kultúrno-osvetovej práce, občianskej obradnosti, kronikárstva
- regionálna výchova a oblasť etnológie

Pravidelne pripravuje jedinečné výstavy diel uznávaných výtvarníkov, fotografov, dizajnérov, ale vyhľadáva a otvára svoje brány i mladým a dravým umelcom, ktorí majú tiež možnosť vystavovať v priestoroch Galérie RegionArt. RKC pripravuje programy klubového typu určené pre záujemcov o nekomerčnú kultúru. Najznámejším z nich je cyklus koncertov ŠTVRTOK? JEDINE KONCERT! zame-

raný na vážnu hudbu, jazz a ďalšie menšinové hudobné žánre.

RKC vyhladáva zaujímavých ľudí, ktorí majú čo povedať. Záujemcom o spoznávanie zákutí umenia, hudby, tanca, spevu a ďalších oblastí kultúry prináša nové poznatky, alternatívy a uhly pohľadu.

Zdroj: www.rkcpd.sk

Kultúrne a spoločenské stredisko

Príspevková organizácia mesta Prievidza, ktorá zabezpečuje verejno-prospešné činnosti zamerané na uchovávanie a rozvoj kultúrnych tradícií, potrieb a záujmov obyvateľov mesta a jeho návštevníkov v oblasti kultúry. Spolupracuje s mestom pri rozvíjaní a zabezpečovaní partnerských vzťahov mesta na Slovensku i v zahraničí.

Poslaním KaSS je vytvárať podmienky pre spoločensky hodnotné tvorivé kultúrne aktivity občanov a návštevníkov mesta, sprístupňovať umelecké hodnoty, vytvárať podmienky pre organizovanie a zabezpečovanie voľnočasových aktivít detí, mládeže a dospelých. Zabezpečovať potreby mesta organizačne a obsahovo oslavy a spoločenské podujatia, organizovať školské a výchovno-vzdelávacie podujatia pre všetky vekové a záujmové skupiny občanov, vytváranie podmienok na rôzne kultúrne aktivity, sprostredkovanie umeleckých hodnôt, organizovanie spoločenského života, zabezpečovanie kultúrnej rekreácie

a relaxácie, podporovanie činnosti záujmových krúžkov a útvarov a podľa možnosti vytváranie podmienok na ich činnosť.

Zabezpečuje pre mesto výlep plagátov, prevádzkuje mestskú knižnicu, prenájom priestorov a požičovňu kostýmov.

Zdroj: www.kasspd.sk

Hornonitrianska knižnica

Je kultúrnou, informačnou a vzdelávacou inštitúciou, ktorej počiatky spadajú do roku 1922, kedy bola na území mesta založená prvá verejná Mestská knižnica Prievidza. Má metodickú, koordináciu a bibliografickú pôsobnosť v rámci okresov Prievidza a Partizánske. Knižnica zhromažďuje, spracúva, uchováva a sprístupňuje univerzálne knižničný fond s dôrazom na regionálne dokumenty. Poskytuje knižnično-informačné služby obyvateľstvu a zabezpečuje prístup k verejne dostupným dokumentom a informáciám. Poskytuje verejnosti prístup na internet.

Zdroj: www.hnkpd.sk

Star Century Cinemas

Kino sa nachádza v obchodnom centre KORZO Shopping centre v severozápadnej časti mesta. V blízkosti OC vedie hlavný ťah na Bojnice a zároveň sa tu nachádza rekreačná promenáda lemujúca rieku Nitra. Kino disponuje tromi klimatizovanými sálami, z ktorých jedna má zariadenie na 3D projekciu, ďalšie na 2D projekciu. Vo všetkých je

Pomník cestovného ruchu mesta – kultúrne zariadenia

Názov kultúrneho zariadenia	Charakteristika	Počet miest
Hornonitrianske múzeum Prievidza	Múzeum	Košovská cesta 9
Regionálne kultúrne centrum	Kultúrna inštitúcia	Záhradnícka 19
Kultúrne a spoločenské stredisko	Kultúrna inštitúcia	Františka Madvu 11
Hornonitrianska knižnica	Knižnica	Hviezdoslavova ulica 3
Ster Century Cinemas	Kino	Nábřežná ulica

možné premietat so zvukom Dolby Surround 7.1. Kapacita kina je 432 sedadiel. Samozrejmosťou je bezbarierový prístup a 2 miesta pre vozíčkarov v každej z kinosál. Pre zľúbených je pohodlné „love seats“. Filmový zážitok umocnia občerstvením zásobené bufety – pukance, náchos, sladkosti, studené nápoje a nechýba ani káva. To všetko je možné si vychutnať priamo pri filmovom zážitku.

Zdroj: www.prievidza.stercentury.sk

1.3.2 Podujatia – TOP podujatia konané v meste

Kompletný prehľad podujatí konaných v Prievidzi nájdete na www.prievidza.sk na hlavnej stránke. V meste sa okrem tradičných podujatí, konajú priležitostne divadelné a hudobné predstavenia, basketbalové, volejbalové, hokejové a futbalové zápasy. Medzi najvýznamnejšie tradičné podujatia patria Banický jarmok, Filmové a rozprávkové leto na námestí, Hornonitrianske folklórne slávnosti, Vianočné trhy a Silvester na námestí.

Podujatie	Miesto konania	Organizátor
NOVOROČNÝ KONCERT Koncert pri príležitosti úvrtania Nového roka	Dom kultúry	Mesto Prievidza

Podujatie	Miesto konania	Organizátor	Podujatie	Miesto konania	Organizátor
FAŠIANGOVÝ SPRIEVOD Tradičný fašiangový sprievod mestom a pochovávanie basy	Námestie slobody, KD Nečpaly	Kultúrne a spoločenské stredisko v Prievidzi, Mesto Prievidza	CESTA ROZPRÁVKOVÝM LESOM Celodenné podujatie pre deti a celé rodiny, stretnutia s rozprávkovými bytosťami, jazda rozprávkovým autobusom.	Lesopark Prievidza	Kultúrne a spoločenské stredisko Prievidza a mesto Prievidza
VYNÁŠANIE MORENÝ UMENIE REGIONU Tradičné podujatie spojené s lučením sa so zimou, vítaním jari a pálením Moreny	Mestský park pri rieke Nitra/ Mimgolf Prievidza	Kultúrne a spoločenské stredisko v Prievidzi	BAZANT KINEMATOGRAF Letné kino Bažant Kinematograf, premietanie filmov pod holým nebom.	Námestie slobody	Mesto Prievidza
UMENIE REGIONU Pestré podujatie zamerané na tradície a prezentáciu ľudových remesiel	Dom kultúry v Prievidzi	Kultúrne a spoločenské stredisko Prievidza, Miestny odbor Matice slovenskej, Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, občianske združenie Vyšehrad a Stredná odborná škola obchodu a služieb v Prievidzi	FILMOVÉ LETO NA NÁMESTÍ Premietanie filmov v centre Prievidze pod holým nebom.	Námestie slobody	Mesto Prievidza
THÁLIA POD BOJNICKÝM ZÁMKOM Tvorivé aktivity ochotníckych divadelných súborov – zaujímavé a podnetné inscenácie hier slovenských i zahraničných autorov	Kultúrne centrum Bojnice, Kultúrne a spoločenské stredisko Prievidza	Regionálne kultúrne centrum v Prievidzi	ROZPRÁVKOVÉ LETO NA NÁMESTÍ Divadelné predstavenia pre deti pod širým nebom priamo v centre mesta.	Námestie slobody	Mesto Prievidza, Kultúrne a spoločenské stredisko Prievidza
MAJOVÁ VESELICA	Námestie slobody	Kultúrne a spoločenské stredisko v Prievidzi, Mesto Prievidza	TEN LIHOCKÝ ZADNÝ VRŠTEK Folklorne slávnosti.	Veľká Lehôtka	Regionálne kultúrne centrum v Prievidzi, Kultúrne a spoločenské stredisko v Prievidzi, Združenie pre výskum, ochranu, propagáciu a šírenie tradičnej a ľudovej kultúry Veľká Lehôtka
STAVANIE MÁJA Symbolické stavanie „májk“ – pripomienka krásnej tradície stavania mája.	Námestie slobody	Kultúrne a spoločenské stredisko v Prievidzi, Mesto Prievidza			
HORNONITRIANSKE FOLKLORNE SLÁVNOSTI Najväčší folklórny festival na Hornom Nitre	Lesopark Prievidza	Regionálne kultúrne centrum v Prievidzi			
HUDOBNÝ FESTIVAL Hudobný festival s bohatým výberom hudobných legiend	Letisko Prievidza	Mesto Prievidza			

Podujatie	Miesto konania	Organizátor	Podujatie	Miesto konania	Organizátor
<p>LETNÁ ČITÁREŇ V OBYVACKE Podpora aktívneho čítania u detí i dospelých. K dispozícii sú knihy a periodiká z Mestskej knižnice M. Míšika</p> <p>ROZPRÁVKOVÉ LETO Divadelné predstavenia pre deti pod širým nebom priamo v centre mesta</p> <p>FILMOVÉ LETO Premietanie filmov v centre Prievidze pod holým nebom</p>	<p>Námestie slobody</p> <p>Námestie slobody</p> <p>Námestie slobody</p>	<p>Kultúrne s spoločenské stredisko Prievidza</p> <p>Mesto Prievidza, Kultúrne s spoločenské stredisko Prievidza</p> <p>Mesto Prievidza</p>	<p>BANÍCKA OMŠA Spomienka na zosnulých batkov, ktorí zahynuli pri dolovaní uhlia v Hornej Nitre</p> <p>SLOVENSKE FILMOBRANIE Festival vynikajúcich slovenských filmov za účasti ich tvorcov</p> <p>HALLOWEEN PARTY PRE DETI Detské podujatie v maskách, tvorivé dielne, detská diskotéka</p>	<p>Kostol Najsvätejšej Trojice</p> <p>Dom kultúry Prievidza</p> <p>Dom kultúry Prievidza</p>	<p>Mesto Prievidza</p> <p>Slovenský filmový ústav, Asociácia slovenských filmových klubov, Mesto Prievidza, Kultúrne a spoločenské stredisko Prievidza</p> <p>Mesto Prievidza</p>
<p>PRIEVIDZSKÉ HODY Predstavenie rôznych dychových orchestrov a hudby regiónu</p> <p>BUBBLEDAY Najväčšie bublinové podujatie organizované dobrovoľníkmi vo viacerých mestách na Slovensku i v zahraničí. Myšlienkou je darovať v jeden deň radosť, nadšenie a úsmev na námestiach, alebo iných verejných priestranstvách miest a obcí</p> <p>EŠTE DÚŠOK LETA Multižánrový festival venovaný Svetovému dňu turizmu</p>	<p>Námestie slobody</p> <p>Námestie slobody</p> <p>Námestie slobody</p>	<p>Kultúrne s spoločenské stredisko Prievidza</p> <p>Mesto Prievidza</p> <p>Regionálne kultúrne centrum v Prievidzi a ostatní organizátori</p>	<p>ZATVÁRANIE NEBA Celodenné skákanie a lichtenie v kostýmoch</p> <p>SARKANŠOU - organizovaná prehliadka sarkanov určená najmä deťom, s programom, tombolou a vyhodnotením najlepšieho lietajúceho sarkana</p>	<p>Gazdovský dvor, Acoresť, Prievidza</p> <p>Letisko Prievidza</p>	<p>Aeroklub Prievidza</p> <p>AKPD</p> <p>AKPD, CVČ, MY - Hornonitrianske noviny</p>
<p>BANÍCKY JARMOK S BANICKYM SPRIEVODOM Počas jarmočných dní sa na pôdiu vystrieda množstvo účinkujúcich, ktorí do mesta prinesu zábavu, dobrú náladu a známe hity. Už neodmysliteľnou súčasťou otvorenia jarmoku je Banický sprievod</p>	<p>Námestie J. C. Hronského, na Ulici M. R. Štefánika a v Mestskom parku v Prievidzi</p>	<p>Mesto Prievidza, Kultúrne s spoločenské stredisko Prievidza</p>			

August

September

Podujatie	Miesto konania	Organizátor	Podujatie	Miesto konania	Organizátor
NOC DIVADIEL. Noc plná predstavení, umelcov, výnimočných zážitkov pre všetkých priateľov umenia. Divadelné inscenácie v podaní prievidzských ochotníckych súborov	Dom kultúry Prievidza.	Kultúrne a spoločenské stredisko Prievidza. Divadlo „A“ a divadlo „SHANTI“, O.Z. Prievidza	HORNONTRUN Beh z Prievidze do Bojníc na trati ktorá vedie okolo Bojnického zámku a cez areál bojnických kupolov, pre všetkých účastníkov originálna účastnícka medaľa	Prievidza Bojnice	Komisia športu, mládeže a voľnočasových aktivít v Prievidzi
UMENIE REGIONU S BABIČKOU Pestré podujatie pre celú rodinu zamerané na tradície a prezentáciu umeleckých remesiel s ukážkami a predajom umeleckých predmetov a vianočných ozdôb	Dom kultúry Prievidza	Mesto Prievidza	MEMORIÁL Š. GÜRTLERA VO FUTBALE Futbalový turnaj, venovaný spomienke na Skvelého fúbalistu Štefana Gürtlera	Športová hala Prievidza	Mesto Prievidza prostredníctvom Komisie športu, mládeže a voľnočasových aktivít v spolupráci s miestnou Mestskou úniou v maľom futbale
MIKULÁŠ NA NÁMESTÍ, VIANOČNÉ TRHY Vianočné trhy a sezónny trh s predajom, občerstvením, kultúrnym program v podaní folklórných súborov a speváckych skupín	Námestie slobody	Mesto Prievidza	Spoločenské podujatia		
SILVESTER NA NÁMESTÍ A VÍTANIE NOVEHO ROKA Silvestrovský program na Námestí slobody	Námestie slobody	Mesto Prievidza	PLES MESTA PRIEVIDZA Každoročne otvára plesovú sezónu v Hornej Nitre	Dom kultúry v Prievidzi	Mesto Prievidza
Športové podujatia					
Jún	Športová hala Prievidza	Komisia športu, mládeže a voľnočasových aktivít v Prievidzi			
	MEMORIÁL A. SCHUTA V BASKETBALE Oblúbený basketbalový turnaj, na ktorom každoročne štartujú takmer dve stovky neregistrovaných hráčov z regiónu, ale aj z iných kútov Slovenska			2	108
				1	60
				8	179
				1	84
April	Letisko Prievidza	Aeroklub Prievidza		12	431
	MEDZINÁRODNÁ PLAČHTÁRSKA SÚŤAŽ FCC GLIDING PRIEVIDZA-BOJNICE				

1.3.3 Ubytovacie zariadenia

Druh ubytovacieho zariadenia	Počet	Počet lôžok spolu
Hotel	2	108
Garni hotel	1	60
Penzión	8	179
Turistická ubytovňa	1	84
Spolu	12	431

Tabuľka počtu prenocovaní a vybratej dane v období 2012 – 2016

Rok	Sažba/ Prenocovanie	Počet prenocovaní	Vybratá daň
2012		32.676	29.990,25€
2013		29.224	26.355,00 €
2014	1,-€	29.363	25.784,00 €
2015		34.927	32.086,00 €
2016		19.211	22.037,75 €

1.3.5 Športové, relaxačné, regeneračné a oddychové zariadenia

Mestský park s minigolgom

Rozsiahly mestský park je vhodný na prechádzky počas celého roka. Tiché prostredie na rozhraní medzi Prievidzou a Bojnícami spríjemňuje pretekajúca rieka Nitra a jazierko.

Areál parku je doplnený o novovybudované ihriská a jeho súčasťou je reštauračné zariadenie a minigolf.

1.3.4 Stravovacie zariadenia

Druh stravovacieho zariadenia	Počet
Reštaurácia	27
Pizzeria	16
Jedáleň	3
Bistro	12
Bar	18
Piváreň	5
Pub	7
Kaviareň	41
Spolu:	129

Lesný park

Lesný park s množstvom športovísk, detským ihriskom, preliezkami amfiteátrom a rozhľadňou. Zdobia ho vyrezávané drevené sochy nadľudských rozmerov. Nachádza sa tu reštauračné zariadenie a niekoľko allánkov s ohniskami na víkendové rodinné pikniky spojené s opekaním.

Výhľadka na Mariánskom vršku

Ponúka nádherný výhľad na Prievidzu a jej okolie. Sú tu inštalované tri informačné tabule. Dve z nich obsahujú informácie o prírode, histórii, priemysle a živote mesta a okolia. Tretia netradične slúži ľuďom, ktorí park využívajú a zamerávajú vlastné spomienky. Na neďalekom cintoríne sú hroby významných osobností, ku ktorým naviguje informačná tabuľa, umiestnená pri vstupe na cintorín.

Rekreačné stredisko Púšť

nachádza sa neďaleko od centra Prievidze v tichom lesnom prostredí, uprostred zelene. V areáli je aj viacúčelová hala s tenisovým a dvorami bedmintonovými dvorami, wellness centrom, detským ihriskom. Jeho dominantou je spoločenská sála a jedáleň s kapacitou 160 miest, s barom, letnou terasou s možnosťou grilovania a ubytovaním s kapacitou cca 90 lôžok. Stredisko je vhodné na firemné, rodinné a spoločenské akcie.

Zdroj: <http://www.pust.sk/>

Fontána na Námestí slobody

Je novou zrekonštruovanou dominantou námestia. Fontána

na na Námestí slobody bola dokončená a spustená v júli 2016. Na základe hlasovania obyvateľov dostala meno Fontána pod lipami. Ponúka oddych, osvieženie a miesto na stretnutie v najnovšej oddychovej zóne mesta. Mesto zabezpečuje pokrytie námestia WIFI sieťou. Zároveň sa Prievidza s projektom obnovy časti Námestia slobody s vodným prvkom **dostala medzi TOP 3 nominácie v kategórii exteriér** v prestížnej architektonickej súťaži CE.ZA. AR 2017. Cenu môže získať trojica architektov, ktorá obnovu časti prievidskeho námestia a novú fontánu navrhla, teda Marian Trecka, Branislav Lackovič a Jaroslav Taraj-

čák. Mesto v renomovanej architektonickej súťaži premenilo nomináciu na víťazstvo v kategórii verejné hlasovanie.

Letisko Prievidza

Je využívané prevažne na bezmotorové lietanie. Letisko a Aeroklub ponúkajú vyhladkové lety pre verejnosť, tandemové, alebo sólo zoskoky a letecký a parašutistický výcvik.

Konajú sa tu letecké športové sústredenia, medzinárodné majstrovstvá a preteky. Priestor letiska s rozlohou cca 25 hektárov je predurčený aj na organizovanie hromadných športových či kultúrnošportových podujatí.

Zdroj: <http://www.airparkch-prievidza.sk>

Futbalový štadión

Futbalový štadión sa nachádza na sídlisku Žabník, v blízkosti centra mesta. Kapacita hľadiska štadióna je 2 500 miest na sedenie

a 5 000 miest na státie. V areáli sa nachádza hlavné trávnaté ihrisko (150 x 68 m) a pomocné trávnaté ihrisko (91x60 m). V prevádzkovej budove sú dva masážne bazény, rehabilitačná časť so saunou a masérskou a oddychovou miestnosťou, WIFI. Náplňou prevádzky futbalového štadióna je zabezpečovanie podmienok na tréningovú a zápasovú činnosť Hornonitrianskeho futbalového klubu a vytváranie podmienok pre rozvoj telesnej kultúry a športu v meste.

Zimný štadión

Služí najmä na tréningový proces a súťažné zápasy na národnej a medzinárodnej úrovni, prenájom ľadovej plochy neregistrovaným hráčom a korčuľovanie pre verejnosť, WIFI. Kapacita hľadiska je 2 788 miest na sedenie rozmery ľadovej plochy 60 m x 30 m. Štadión je tak vhodným dejiskom športových podujatí, exhibícií, či kultúrnych akcií. Ľadová plocha je využívaná približne 7 – 8 mesiacov v roku (3 180 až 3 645 hodín ročne). Využívajú ho domáce športové kluby i zahraničné oddiely.

Štadión ponúka aj In-line ihrisko s plastovou podlahou, kto-

rá umožňuje nasledovné športy: in-line hokej, in-line korčuľovanie, florbal, hokejbal. Konajú sa tu tréningy športových klubov, záujmových skupín a občianov. In-line plo-

cha je prevádzkovaná od mája do júla.

Zdroj: tsmpd.sk

Sportová hala Prievidza

Viacúčelová športová hala pozostáva z priestorov hlavnej palubovky (46x23 m), kde sa v hľadisku nachádza 2000 miest na sedenie a 700 miest na státie, pričom kapacita miest na sedenie sa dá zvýšiť až na 3400 miest.

Ďalšia športová miestnosť (24 x 14 m) slúži najmä na tréningy a súťaže zápasníckeho klubu, pričom je vhodná aj napr. na tréning basketbalu atď. Tretia sála je špeciálne upravená pre gymnastiku. Vo viacúčelovej športovej hale nachádza aj posilňovňa, sauna, vodoliečba, kaviareň a bufet. Zabezpečené aj WIFI pre návštevníkov.

Zdroj: tsmpd.sk

Krytá plaváreň

V Prievidzi, v prípade nepriaznivého počasia, výborne poslúži krytá plaváreň s 25 m dlhým plaveckým bazénom so šiestimi dráhami. Hĺbka vody je od 1,2 do 1,8 m. Plavecký bazén zaručuje svojim návštevníkom krytá-lovo čistú, priezračnú a zdravotne nezávadnú vodu bez zápachu chlóru a hygienické prostredie v priestoroch celej plavárne, pripojenie na WIFI.

Zdroj: tsmpd.sk, www.prievidza.sk

Mobilná ľadová plocha na námestí v Prievidzi

Jedná sa o prenosnú ľadovú plochu, ktorá je sezónne umiestnená na pevnom drevenom podloží na otvorenom priestranstve na Námestí slobody v Prievidzi. Rozmery ľadovej plochy sú 40 x 20 m.

Zdroj: tsmpd.sk

Športové, relaxačné, regeneračné a oddychové zariadenia

Mimigolfové ihriská	2
Fitnesscentrá	10
Areál pre športovcov – paintball, airsoft	1
Tenisové kurty	3
Squashové ihrisko	1
Bezmotorové a motorové lietanie, parašutizmus	1
Lesopark	1
Plážové kúpalisko	1
Mestská plaváreň	1
Futbalový štadión	1
Zimný štadión	1
Športová hala	1

inštitúcií a aktuálnych podujatí v meste a okolí, kopírovanie, laminovanie. Tvorba a aktualizácia turistického sprievodcu v MOBILNEJ APLIKÁCIÍ Prievidza. TIK Prievidza je členom Asociácie informačných centier Slovenska.

1.3.7 Možnosti nákupu

SCP s.r.o. – Shopping centrum Korzo Prievidza

Nábrežná ulica

Obchodné domy PRIOR STRED, a.s.

Námestie slobody

OC Prievidza

Nedožerská cesta

Kaufland Slovenská republika v.o.s.,

Nábrežná ulica,

OD KAUF LAND P RIEVIDZA

Nedožerská cesta

Lidl Slovenská republika, v.o.s.

Necpalská cesta, Mierové námestie

OBI Slovakia s.r.o., OBI

Nedožerská cesta

Mounifield SK, s.r.o.

Nedožerská cesta

DECODOM, spol. s r.o.

Nedožerská cesta

ASKO – NÁBYTOK, spol. s r.o.

Hornonitrianska cesta

JYSK s.r.o., JYSK

Hornonitrianska cesta

Takko Fashion Slovakia s.r.o.

Hornonitrianska cesta

dm – drogerie markt, s.r.o.

Hornonitrianska cesta

DEICHMANN-OBUV SK s.r.o.,

Hornonitrianska cesta,

DEICHMANN-OBUV

Nábrežná ulica

MERKURY MARKET SLOVAKIA, s.r.o.

Ciglianska cesta

MEGASHOP SK, s.r.o., KINEKOS,

Nábrežná ulica

FASHION STAR, s.r.o., JUST PLAY

Nábrežná ulica

1.3.6 Doplnkové služby pre turizmus

V meste pôsobí nezisková organizácia Turisticko – informačná kancelária mesta Prievidza, ktorá úzko spolupracuje

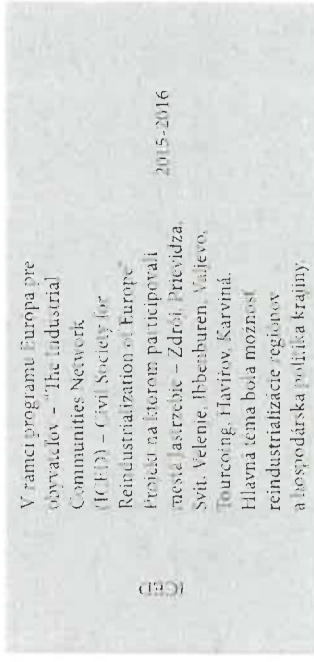

s mestom, referátnym obchodom a cestovného ruchu. Kancelária poskytuje bezplatné turistické informácie o meste a regióne a distribúciu propagačných materiálov. Zabezpečuje rezervácie do Hornonitrianskeho banského skanzenu baňa Cigel' a prehliadky v meste so sprievodcom „Zlatá prievidzská cesta“. Z komerčných doplnkových služieb je to: ubytovanie, predaj vstupeniek a suvenírov, vylepovanie plagátov regionálnych

1.4 PARTNERSTVO, MEDZINÁRODNÁ A CEZHRANIČNÁ SPOLUPRÁCA

PARTNER	OBSAH	OD ROKU
Česko ŠUMPERK	<p>Kultúra - každoročne sa organizujú vystúpenia umeleckých kolektívov vzájomne medzi mestami</p> <p>Aj tento rok sa zúčastnia na Baníckom jarmoku umelci z partnerského mesta Šumperk v rôznych vekových kategóriách zamerané na záujmy rôznych vekových skupín – hudobná skupina OS a Radeček a folklorny súbor seniorov z partnerského mesta Šumperk.</p> <p>Mládežnícky šport – basketbalové turnaje medzi MBA Prievidza a TJ Šumperk zamerané na rozvíjanie vzťahov medzi mestami, mladými ľuďmi a zvyšenie záujmu o šport.</p> <p>Samospráva – Každoročne sa predšavítelia miest navštevujú pri príležitosti Baníckeho jarmoku v Prievidzi a Medzinárodného folklorného festivalu v meste Šumperk, resp. bluesového festivalu Blues alive.</p>	19.5.2001, oficiálne popísané ale spolupráca prebehala už predtým prostredníctvom mládežníckej výmeny študentov a športovcov

ZMOHN

V rámci programu Európa pre obyvateľov - "The Industrial Communities Network (ICED) - Civil Society for Reindustrialization of Europe" Projekt na území participovali mestá Jastrzebie - Zdrój, Prievidza, Svät. Velenie, Hbentburen, Valjevo, Tourcoing, Havířov, Karviná. Hlavná téma bola možnosť reindustrializácie regiónov a hospodárska politika krajiny.

Školstvo – spolupráca základných škôl –spoločné projekty aj vzájomné stretnutia žiakov v partnerských mestách, v súčasnosti sa pracuje na mládežníckej výmene na úrovni stredných škôl.

Kultúra- vystúpenia umeleckých kolektívov počas významných kultúrnych podujatí v mestách mládežnícky šport – spolupráca medzi klubmi šachistov, džudistov a futbalistov. Turnaje sa uskutočnili v oboch mestách.

Polsko
JASTRZEBIE - ZDRÓJ

2009

Samospráva – spolupráca komisii športu a kultúry v oboch mestách. Každoročne rozvíjanie spoločnej spolupráce.

Propagácia mesta Prievidza a cestovného ruchu počas vianočných trhov v propagačnom stánku. V tomto roku prebehla aj prezentácia umeleckých kolektívov, ľudových umelcov, cestovného ruchu a gastronómie mesta Prievidza v poľskom Jastrzebie Zdrój. V minulosti sa rovnako Jastrzebie – Zdrój prezentovalo prostredníctvom propagačného stánku na mestských dňoch v Prievidzi.

Každoročne sa predstavili miest navštevujú pri príležitosti osláv založenia mesta Jastrzebie – Zdrój a Baníckeho jarmoku v Prievidzi.

18. mája 2007 (Iniciátorom vznikli prvotných kontaktov medzi mestami Valjevo a Prievidza bolo koncom roka 2005 veľkoslanectvo vieda sieho Srbska a Čiernej Hory. V roku 2006 došlo k vzájomným výmenám návštevami vedeni oboch miest a po konzultáciách a zisťovaní bola z oboch strán pripravená písomná zmluva o spolupráci. Táto bola slávnostne podpísaná 18. mája 2007).

Mládežnícky šport – každoročne sa mládežnícky tím basketbalistov zúčastňuje na basketbalovom turneji v Srbsku

projekty financované z eurofondov – participácia na projekte ICED.

V súčasnosti prebieha spolupráca na začatí nového europrojektu Foodnetworks

Samospráva – každoročne sa predstavitelia samospráv stretávajú na Partickom jarmoku v Prievidzi. prípadne počas Tesniarskych večerov (kulturný podujatie) v Srbsku.

VALJEVO Srbsko

Kultúra – v roku 2014 vystúpil v Prievidzi banický okiet (Rudarski okiet) z partnerského mesta Velenje počas Banického jarmoku.

V roku 2017 vystúpil zmiešaný spevácky zbor Rozkvet vo Velenje, pri príležitosti 50. výročia založenia. Samospráva – každoročne sa stretávajú predstavitelia samospráv pri príležitosti osláv založenia mesta Velenje a počas Banického jarmoku v Prievidzi.

Okrem toho prebehla spoločná spolupráca na projekte ICED.

VELENJE Slovinsko

Mládežnícky šport – zo športových kontaktov medzi T1 Slavbár Prievidza (voľba) a športovým klubom S38 v mestečku Luserna San Giovanni (Talianska republika), ktorého mládežníci sa zúčastňujú v roku 1992 po prvýkrát navštívili Prievidzu a od roku 1996 dávajú aj oficiálny partnerský vzťah medzi oboma mestami.

Osvedčujú sa každoročne konajú volejbalové turnaje mládežníkov v obidvoch partnerstských mestách. Okrem toho sa predstavitelia samospráv tradične zúčastňujú na kultúrnych podujatiach ako sú Dni športu v Taliansku a tradičný Banický jarmok v Prievidzi

LUSERNA SAN GIOVANNI Taliansko

1996

Samospráva – participácia na projekte ICED

Každoročne sa predstavitelia samospráv tradične zúčastňujú na kultúrnych podujatiach ako Kirmes fest v Ibbenburene a tradičný Banický jarmok v Prievidzi. Súčasťou býva aj prehliadka projektov a závodov, ktoré sú zamerané na priemyselný a technický rozvoj regiónov.

Mládežnícka spolupráca – v minulosti prebiehala medzi mestami aj mládežnícka výmena medzi žiakmi základných a umeleckých škôl z Prievidze a Ibbenburenu.

KARVINA Česko

AdTech

2017

Aktívni seniori ako zdroj efektívnejšej spolupráce miest.

KARVINA Česko

2017

1.5 MANAŽMENT A MARKETINGOVÁ KOMUNIKÁCIA CR

Samospráva, prostredníctvom samostatného pracoviska MsÚ – referátu obchodu a cestovného ruchu zabezpečuje mestský turizmus a cestovný ruch v úzkej kooperácii s mestskou neziskovou organizáciou – Turistickou a informačnou kanceláriou (TIK), ktorá sídli v priestoroch samosprávy – Mestskom dome na Námestí slobody v Prievidzi. Na druhej strane TIK v spolupráci so samosprávou realizuje marketingové a komunikačné služby v oblasti CR, zabezpečuje informačný servis a komerčné služby pre návštevníkov, ale aj obyvateľov mesta Prievidza a okolia.

Mesto Prievidza je jedným zo zakladajúcich členov Oblastnej organizácie cestovného ruchu turistický región horná Nitra Bojnice (OOCR RHNB), ktorá vznikla v roku 2012 a zabezpečuje marketingovú stratégiu a komunikáciu turistického regiónu horná Nitra.

1.5.1 Súčasný manažment destinácie a jeho kompetencie

Mesto Prievidza – referát obchodu a CR

Referát obchodu a cestovného ruchu je samostatným pracoviskom so 4 kmeňovými zamestnancami, ktoré je v rámci organizačnej štruktúry mestského úradu pričlenené pod riadenie prednostom mestského úradu. V rámci agendy cestovného ruchu je úlohou referátu zabezpečovanie a vykonávanie odborných činností, ako aj zabezpečovanie plnenia povinností mesta v oblasti cestovného ruchu. V zmysle Organizačného poriadku Mestského úradu v Prievidzi zamestnanci referátu obchodu a cestovného ruchu zabezpečujú:

- spolupracuje s príslušnými orgánmi štátnej správy, špecializovanej štátnej správy a samosprávy, s vládnymi a mimovládnymi organizáciami a inými inštitúciami pôsobiacimi na území mesta a v SR pri príprave a realizácii opatrení zameraných na rozvoj cestovného ruchu v meste,
- plnení a vyhodnocuje PHSR mesta na zverenom úseku,
- zastupuje mesto Prievidza ako člena v OOCR RHNB a zabezpečuje úlohy z členstva pre mesto vyplývajúce,
- koordinuje, vyhodnocuje a zodpovedá za činnosť spojenú s reprezentovaním mesta na veľtrhoch, výstavách, kontraktáčno-výstavných trhoch a konferenciách cestovného ruchu,
- podporuje a pomáha rozvoju turistických aktivít a atrakčív v rámci mesta a regiónu,
- koordinuje a kontroluje spoluprácu mesta s Turisticko-informačnou kanceláriou v meste, pravidelne informuje vedenie mesta o jej činnosti,
- navrhuje a koordinuje realizáciu propagácie mesta pri tvorbe rôznych druhov propagačných materiálov a publikácií o meste,
- realizuje prieskum trhu a podklady pre výberové konania za oblasť cestovného ruchu v súlade s platnou legislatívou a internými smernicami mesta a pod.

Turistická a informačná kancelária mesta Prievidza

Úzko spolupracuje s mestom, referátom obchodu a cestovného ruchu. Poskytuje bezplatné turistické informácie o meste a regióne a distribúciu propagačných materiálov. Zabezpečuje rezervácie do Hornonitrianskeho banského skanzenu bane Cigel, a prehliadky v meste so sprievodcom „Zlatá prievidzská cesta“. Z komerčných doplnkových služieb je to: ubytovanie, predaj vstupeniek a suvenírov, vylepovanie plagátov regionálnych inštitúcií a aktuálnych podujatí v meste a okolí, kopírovanie, laminovanie. Zároveň TIK slúži ako kontaktné miesto pre zber informácií pre

centrálny parkovací systém mesta Prievidza a vydávanie parkovacích kariet.

Oblasťná organizácia cestovného ruchu turistický región horná Nitra Bojnice

Oblasťná organizácia cestovného ruchu OOCR Turistický región turistický región horná Nitra – Bojnice podporuje, propaguje a koordinuje aktivity súvisiace s rozvojom cestovného ruchu v regióne. Vytvára podmienky rozvoja cestovného ruchu na území Hornej Nitry s cieľom trvalo udržateľného rozvoja cestovného ruchu a ochrany záujmov svojich členov.

OOCR turistický región horná Nitra-BOJNICE je od roku 2015 členom Krajskej organizácie cestovného ruchu Trenčín Región.

Združenie na záchranu banického dedičstva Hornej Nitry so sídlom Hornonitrianske bane Prievidza, a.s.

Nezisková organizácia poskytuje všeobecne prospešné služby v oblasti tvorby, rozvoja, ochrany, obnovy a prezentácie kultúrnych hodnôt a kultúrneho dedičstva vyplývajúcich z tradície uholného baníctva v regióne Hornej Nitry, pričom sa zameriava najmä na prevádzkovanie Hornonitrianskeho banského skanzenu s odborným zameraním na históriu a súčasnosť uholného baníctva na území Slovenska, najmä v regióne Hornej Nitry.

Cieľom stratégie Združenia na záchranu banického dedičstva Hornej Nitry, n.o., ako prevádzkovateľa Hornonitrianskeho banského skanzenu je vybudovať Oddychové a náučné centrum so zameraním na históriu a súčasnosť hneďouholného baníctva na Hornej Nitre. Projekt zahŕňa dobudovanie podpovrchovej i povrchovej časti banského skanzenu a vybudovanie komplexného oddychového a náučného centra s napojením na ostatné subjekty týkajúce sa uholného baníctva na území

Hornej Nitry i ostatné prírodné a turistické atraktivity regiónu.

1.5.2 Marketingová komunikácia

Web stránky

Mestská turistická informačná kancelária prevádzkuje web stránku s ponukou cestovného ruchu na www.prievidza.sk/.

Mesto na oficiálnej web stránke www.prievidza.sk v sekcii „Návštevník“ prezentuje ponuku CR v čiastočnej miere.

Zanedbateľná časť ponuky mesta je tiež zviditeľnená na web stránke regiónu turistický región horná Nitra, ktorá funguje pod doménou www.bojnice.eu

Sociálne siete

Facebookový profil má mesto zriadené pod názvom „Mesto Prievidza“ kde prezentuje predovšetkým komunálnu problematiku. Ponuka a novinky v oblasti CR, sú zverejňované v minimálnej miere.

Bezplatná mobilná aplikácia

Obsahuje v rámci kompletneho menu takmer 30 bodov záujmu z oblasti zaujímavostí mesta Prievidza a okolia s uvedením telefonických kontaktov a možnosťou jednodotykového telefonovania, e-mailu, webových sídiel či otváracích hodín jednotlivých atraktivít, akými sú športoviská a športové areály, kultúrne zariadenia, kúpaliská, ubytovacie a stravovacie zariadenia a pod.

Súčasťou ponuky aplikácie je aj projekt Zlatá prievidská cesta so svojimi 45 zastaveniami, pričom výhodou pre návštevníka je v tomto prípade možnosť výberu jednotlivých zastavení a ich navštívenie v počte a v poradí, ktoré sám uzná za vhodné. Súčasťou všetkých bodov zá-

ujmu sú krátke informatívne texty a fotografie a v prípade ZPC aj audio nahrávka v slovenskom i anglickom jazyku. Súčasťou aplikácie sú mapy a GPS navigácie, ktoré lokalizujú miesto pohybu používateľa a zároveň ho navedú na miesto jeho záujmu, ale aj informácie, ktoré môže používateľ získať prostredníctvom QR kódov.

Po stiahnutí do mobilného zariadenia nepotrebuje aplikácia k svojmu režimu internetové pripojenie. Je prístupná v slovenskom a anglickom jazyku. Bola spustená do prevádzky v júli 2017.

Printové materiály

Bezplatný informačný materiál – Prievidza a okolie, ktoré pre mesto vydala OOCR Turistický región turistický región horná Nitra – Bojnice v r. 2016. Obsahuje mapu mesta, základné informácie o Prievidzi, prierez histórie, pamiatky, tipy na voľný čas a športové aktivity, prehľad tradičných podujatí, zoznam kultúrnych inštitúcií a ubytovacích zariadení a atraktivity v okolí mesta.

Bezplatný turistický sprievodca regiónom turistický región horná Nitra-Bojnice, vydala OOCR turistický región horná Nitra-Bojnice. Obsahuje prírodu, históriu a najväčšie atrakcie regiónu. Mesto v ňom prezentuje prierez histórie, Zlatú prievidzskú cestu, kultúrne inštitúcie a obľúbené podujatia.

2.1 SITUAČNÁ ANALÝZA, METODOLÓGIA A FAKTORY ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU

V priebehu prípravy tejto koncepcie sme sa spoliehali na primárne a sekundárne zdroje informácií. Primárne zdroje predstavovali podklady a pracovné stretnutia so zástupcami mesta. Dôležitým zdrojom informácií pre situáciu mesta boli výsledky rozhovorov s obyvateľmi a návštevníkmi Prievidze a susedných Bojníc. Absolvovali sme zároveň riadené rozhovory so zástupcami mesta, odbornej a profesijnej verejnosti hlavne z oblasti cestovného ruchu, ochrany prírody, kultúry a športu.

Kľúčovým sekundárnym zdrojom údajov bol PROGRAM ROZVOJA MESTA PRIEVIDZA (2016 – 2023), Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja na roky 2013 – 2023, Strategický dokument zameraný na budovanie a rozvoj cyklo dopravy a cykloturistiky v Trenčianskom samosprávnom kraji v období 2016 až 2030, Stratégia rozvoja cyklistickej dopravy miest Prievidza a Bojnice a Marketingová stratégia rozvoja cestovného ruchu v turistickom regióne Horná Nitra. Ďalej sme čerpali zo štatistických údajov a informácií MDaV SR, TSK a zahraničných organizácií. Dôležitým zdrojom boli tiež strategické národné dokumenty a platná legislatíva.

Rozvoj cestovného ruchu v meste Prievidza ovplyvňuje súhrn niekoľkých faktorov, ktoré môžeme rozdeliť pre potreby koncepcie rozvoja cestovného ruchu do troch hlavných kategórií.

- kategória stimulačná (objektívna a subjektívna)
- kategória lokalizačná (prírodná a spoločenská)
- kategória realizačná (infraštruktúra, služby)

2.2 STIMULAČNÉ FAKTORY

vytvárajú všeobecné podmienky a spoluurčujú trendy cestovného ruchu. V nasledujúcich analytických častiach (2.5) zanalyzujeme podmienky pre rozvoj cestovného ruchu v Prievidzi, s ohľadom na vplyv objektívnych faktorov (aktuálne trendy cestovného ruchu).

2.3 PONUKOVÉ LOKALIZAČNÉ FAKTORY

sú podrobené analýze v časti o ponuke mesta Prievidza v cestovnom ruchu (2.6). Pre Prievidzu sú rozhodujúce faktory spoločenské (pamiatky, kultúra, šport) a v rovnakej miere aj prírodné, ktoré sú nevyhnutnou súčasťou ponuky aj blízkeho okolia mesta.

2.4 REALIZAČNÉ FAKTORY

sú základnou podmienkou pre využívanie lokalizačných faktorov a sú súčasťou ponuky cestovného ruchu. Do tejto kategórie patrí predovšetkým infraštruktúra (doprava, komunikácie) a služby (2.7).

Celkové zhrnutie analytickej časti ponúka **SWOT analýza** v časti (3.), ktorá je realizovaná pre 5 hlavných oblastí : 1. ponuku, 2. infraštruktúru a služby, 3. dopyt, 4. organizáciu a ľudské zdroje, 5. marketingovú komunikáciu.

2.5 AKTUÁLNE TRENDY CESTOVNÉHO RUCHU A CESTOVANIA

Vyššie príjmy a nárast voľného času umožňujú ľuďom vo väčšej miere sa zapojiť do cestovného ruchu. Rastúcim trendom je skracovanie času dovoleníek a zároveň zvyšujúci sa počet dovoleníek počas celého roka. Intenzívne sa začínajú meniť zdrojové trhy a celková štruktúra cestovateľov. Rozvoj cestovného ruchu je ovplyvnený intenzívnym rozvojom dopravy a nástupom nových informačno-komunikačných technológií, ktoré zásadne zmenili podobu cestovného ruchu a jeho distribučné cesty. Svetová ekonomika sa postupne dostáva z ekonomickej krízy a tak sa zvyšuje dopyt po službách, vrátane cestovného ruchu. Oživenie cestovného ruchu bolo v minulom roku potvrdené a perspektíva jeho ďalšieho vývoja je pozitívna.

Valné zhromaždenie Organizácie Spojených národov (OSN) vyhlásilo tento rok za **Medzinárodný rok trvalo udržateľného turizmu pre rozvoj**. Podmienkou trvalo udržateľného rozvoja je nielen prístupnosť rôzne krajiny a ich lokálne tradície, zvláštnosti, gastronómiu, kultúrne pamiatky a prírodné krásy, ale tieto aktivity vykonávať tak, aby ostali zachované, nezmenené a nepoškodené aj pre nasledujúce generácie. Verejnost, návštevníci, ako aj hosťiteľské krajiny majú využiť všetky možnosti, aby z cestovného ruchu vytvorili katalyzátor zmien, ktoré povedú k pozitívnym krokom.

Medzi nové trendy cestovného ruchu patrí napríklad mäkký turizmus (soft), čo znamená že ľudia majú stále väčší záujem o čistu krajinu v mieste pobytu a vysokú kvalitu životného prostredia. Neustále stúpa záujem o lokálne výrobky a návštevníci chcú počas svojho pobytu spoznať miestnu kultúru, tradície, bežný život v okolí miesta svojej dovolenky. Iným trendom je trend k vyššej kvalite služieb. Kvalita však neznamená luxus, ale praktické vybavenie

ubytovacieho a stravovacieho zariadenia zodpovedajúce súčasným trendom, starostlivosť o hostí, široké spektrum ponuky produktov a služieb a zákazník dobre informovaný o všetkých možnostiach trávenia voľného času v destinácii. Kvalitatívne nároky návštevníkov rastú vo všetkých oblastiach a nechcú len kvalitnejšie ubytovanie, ale i väčšiu starostlivosť a pestrú ponuku voľnočasových aktivít.

Nezávislá výskumná spoločnosť Ipsos na základe výskumu pre web TripAdvisor zdefinovala niekoľko nových trendov, ktoré budú kreovať oblasť cestovania v najbližšom období:

- a. Trend „Hľadania nových zážitkov.“** To znamená, že cestovatelia všetkých vekových skupín budú vyhľadávať veci, ktoré ešte nikdy nezažili, od plavieb na výletných lodiach po cestovanie jednotlivcov a pod.
- b. Trend „Mínúť viac peňazí, pretože to ,stojí zato.“** Ľudia pri trávení voľného času sú stále viac ochotní minúť peniaze za nové zážitky z dovolenky, pretože majú pocit, že si to zaslúžia a tiež je to dôležité pre ich zdravie a spokojnosť, a to nielen pre zvyšovanie cien.
- c. Trend „Výber destinácie podľa kultúry a špeciálnej ponuky“.** Dnešní cestovatelia si volia destináciu podľa rôznych kritérií, vrátane špeciálnych ponúk ubytovacích zariadení. Najvyššie percento cestovateľov si vyberá dovolenku spojenú s poznávaním rôznych kultúr a obyvateľov našej planéty. Tak isto ich výber je ovplyvnený tým čo videli alebo o čom čítali v médiách a na internete. Nie zanedbateľné percento cestovateľov si vyberá určitú destináciu z dôvodu špeciálnej ponuky hotela prostredníctvom tematického balíčku služieb.
- d. Trend „Chládok a pripojenie“.** Nové technológie a moderné trendy sa stále viac stávajú súčasťou života

cestovateľov. Medzi vybavením, ktoré cestovatelia v pritom rade požadujú, je klimatizácia a bezplatné pripojenie k Wi-Fi. Pohodlie a štandard, ktoré technologický pokrok ponúka, začínajú byť v každodennom živote nevyhnutné. V súčasnosti už nestačí ponúknuť bezplatné internetové pripojenie, prípadne zdieľanie vlastného obsahu na interaktívnych hotelových televíziách. Stále vyššie nároky cestovateľov vedú k ďalším investíciám do nových technológií, ako sú napríklad inteligentné izby, ktoré sú kompletne ovládané smartphonom atď. Nové technológie a množstvo dát riadia aj zákaznícku spokojnosť a prevádzkovateľom služieb v turizme tak umožňujú získať si nielen zákaznícku lojalitu a spokojnosť, ale i nižšie prevádzkové náklady a celkovú optimalizáciu ich podnikania.

e. **Trend „Starostlivosť o dobrú reputáciu online“.** Stále väčší význam dostáva online priestor. Cestovatelia si vyberajú nielen destinácie, ale i ubytovanie, reštaurácie a iné služby podľa recenzií na webe. Starostlivosť o dobré meno a budovanie si pozitívnej reputácie medzi cestovateľmi začína patriť k najväčším oblastiam investícií – oveľa viac ako to bolo v predchádzajúcich rokoch.

Najviac zo všetkých trendov, ktoré vplývajú v posledných rokoch na cestovný ruch a cestovanie, je zmena medzinárodnej situácie. Po teroristických útokoch na turistické svetové letoviská sa ľudia pri plánovaní dovolenky presťahujú orientovať len podľa atraktivity cieľovej destinácie a jej cenovej dostupnosti. Hlavným kritériom sa stala „bezpečnosť“. Snaha o hľadanie náhrady za opustené zahraničné destinácie nechtiac podporila domáci cestovný ruch, ktorý v minulom roku vzrástol vďaka jednoznačnému víťazstvu domácich tradičných destinácií. Trend „**Doma najlepšie**“ sa prejavil predovšetkým vo výraznom náraste návštevnosti Tatier, Liptova a termálnych kúpalísk. Základom udrža-

teľnosti tohto trendu je ponúknuť turistom prvotriednu kvalitu. Aj keď sa slovenskí turisti orientujú na domáce destinácie, neustále ich porovnávajú s tým, čo videli vo svete. Vedľa špičkovej kvality sú druhou podmienkou úspechu neustále inovácie v domácej ponuke cestovného ruchu. Kto sa vyberie na cesty, cestuje preto, aby zažil a spoznal niečo nové. Z tohto trendu by mohlo profitovať aj Slovensko ako doteraz v zahraničí prakticky neznáma destinácia.

2.5.1 Súčasný stav cestovného ruchu v Trenčianskom samosprávnom kraji (TSK)

Potencial cestovného ruchu Slovenska je pomerne rozsiahly a pokrýva takmer všetky rozhodujúce formy a druhy cestovného ruchu, čo do budúcnosti môže prilákať podstatne viac návštevníkov nielen z európskych krajín, ale i zo zámoria. Slovensko sa ako krajina cestovného ruchu nachádza v konkurenčnom prostredí strednej Európy, kde kľúčovú úlohu progresívneho vývoja cestovného ruchu zohrávajú predovšetkým okolité trhy a návštevnosť krajín domácimi obyvateľmi.

Na medzinárodnom trhu cestovného ruchu aktívne pôsobí viac ako sto štátov s porovnateľným potenciálom. Nemožno preto očakávať, že návštevnosť Slovenska bude narastať automaticky, ale predpokladá to systematickú, intenzívnu, rozsiahlu a koordinovanú činnosť všetkých subjektov pôsobiacich na trhu cestovného ruchu Slovenska. Dôležitým koordinátorom, ktorý definuje víziu stratégie pre rozvoj cestovného ruchu na úrovni krajov, je regionálna samospráva. Mesto Prievidza je v rámci administratívneho členenia súčasťou Trenčianskeho samosprávneho kraja (TSK) a preto nemôžeme opomenúť sumarizujúci dokument „Analýza súčasného stavu cestovného ruchu v Trenčianskom samosprávnom kraji“ a návrh cieľov rozvoja, vrátane

definovania potrebných nástrojov, v ktorom je podrobne zachytená súčasná situácia pretrvávajúca v tomto regióne. Tento dokument môže byť čiastočne impulzom pre vybudovanie destinačného manažmentu pre Mesto Prievidza v spolupráci s OOCR, ITK, VÚC a podnikateľmi pôsobiacimi v cestovnom ruchu. Výsledky danej analýzy poukazujú na skutočnosť, že Prievidza v súčasnosti v konkurenčnom regionálnom prostredí miest v oblasti cestovného ruchu ťahá za kratší koniec. Z pohľadu perspektívneho rozvoja cestovného ruchu v Trenčianskom samosprávnom kraji boli v analýze zadefinované 4 oblasti:

1. **Trenčianskoteplická oblasť** s rozvinutým kúpeľným turizmom, mestským turizmom, kongresovým, výstavným a veľtrhovým cestovným ruchom (Trenčín a Trenčianske Teplice s okolím).
2. **Púchovsko – Považskobystrická oblasť** s rozvinutým mestským turizmom, vidieckou kultúrou, letnou turistikou a kúpeľníctvom (Púchov-Nimnica a Považská Bystrica).
3. **Myjavsko-Novomestská oblasť** s prevládajúcou vidieckou turistikou, agroturistikou (Myjava a myjavské kopanice).
4. **Prievidzko – Handlovská oblasť** s prevládajúcim mestským turizmom, letným turizmom a cestovným ruchom založeným na technických pamiatkach (baníctvo a dobývanie – Prievidza a Handlová s okolím).

Potenciál **trenčianskeho regiónu charakterizujú** rozvinuté podmienky pre kúpeľný cestovný ruch, letný pobyt pri vode, horskú turistiku a rekreáciu, vidiecky turizmus a v menšej miere zimné športy. Rezervy sú najmä vo využití kultúrno-historického potenciálu pre poznávací turizmus, ktorý by mohlo Mesto Prievidza v budúcnosti využiť vo svoj prospech. Trenčiansky kraj nepatrí z hľadiska vplyvu rekreácie a preferovaných foriem cestovného ruchu na životné prostredie medzi výrazne konfliktné, čo sme-

ruje k rozšíreniu existujúcich a k vzniku nových rekreačných lokalít v tomto regióne. Vo vzdialenejšej budúcnosti pri dobre stanovenej stratégii tento „nenápadný región“ môže rozvinúť pestrú ponuku služieb úspešne konkurujúcu na národnom trhu, z časti i v Českej republike, a profitať aj zo silného tranzitu. Prednosťou regiónu je relatívne dobrý stav životného prostredia.

2.5.2 Význam cestovného ruchu pre Prievidzu

Postavenie mesta v rámci cestovného ruchu na Slovensku môžeme stanoviť na základe realizovaného online prieskumu medzi odborníkmi v tejto oblasti. Podľa viac ako 82% odpovedí nemá Mesto Prievidza zadefinovanú **ponuku pre rozvoj cestovného ruchu** a takisto nie je viditeľné a je veľmi okrajovo spomenuté v strategických dokumentoch Trenčianskeho samosprávneho kraja.

O niečo menší podiel (48%) opýtaných respondentov považuje mesto za málo atraktívne v susedstve Bojníc a viac ako polovica (56%) považuje dlhodobu nedostatočne využívaný potenciál mesta Prievidza pre rozvoj cestovného ruchu.

Objem výdavkov priamo do cestovného ruchu, ktoré sa pohybujú cca vo výške 42 500,- Eur za uplynulý rok, poukazuje na skutočnosť, že cestovný ruch nie je prioritou mesta a plne sa spolieha na destinačný manažment OOCR Región Horná Nitra – BOJNICE.

Mesto Prievidza je podľa väčšiny respondentov mestom spájaným s baníckou tradíciou, letiskom a susedstvom s Bojnícami.

V odpovediach respondentov, ktorí navštívili Prievidzu alebo o nej niečo vedia na základe publicity, neboli veľké rozdiely. Prievidza je podľa väčšiny ako typické banícke mesto postavené bez ľadu a skladu, ktoré sa stráca vo

všednosti podobných miest na Slovensku. Respondenti, ktorí navštívili Prievidzu, vidia jej nevyužitý potenciál mesta ako východiskového bodu poznávania turistického regiónu Horná Nitra. Obyvatelia vnímajú Prievidzu ako bezpečné mesto pre život, s nedostatkom príležitosti pre dobrú prácu a s postupným ubúdáním predovšetkým mladého obyvateľstva. Zaujímavé boli odpovede respondentov na otázku, aký význam má rozvoj cestovného ruchu pre mesto. Pomerne v rovnakej miere sa striedal pesimizmus až s neobjektívnym optimizmom. Odpovede, že nepotrebuje v Prievidzi turistov, lebo „tu máme veľa problémov aj bez nich“, až po ambíciu sa stať centrom Trenčianskeho kraja s baníckou tradíciou, vzácnymi sakrálnymi pamiatkami a kvalitnou športovou históriou, nevynímajú letisko. Približne 38% odpovedalo, že blízkosť Bojníc nedokáže Mesto Prievidza využiť vo svoj prospech. V cestovnom ruchu vidia možnosť tvorby nových pracovných príležitostí pre miestne zdroje práce a tak zastaviť pokles odľivu domáceho obyvateľstva, ktoré zvyčajne odchádza za prácou do iných regiónov.

Podnikatelia v oblasti služieb na jednej strane vidia v rozvoji cestovného ruchu nové príležitosti, ale zároveň sa obávajú novej konkurencie v podobe zahraničných investorov. Viac ako 80% opýtaných predpokladá, že pozitívne zmeny sa nemôžu uskutočniť bez kvalitného destinačného manažmentu a koordinácie zo strany miestnej a regionálnej samosprávy.

Aj keď význam cestovného ruchu pre mesto Prievidza nie je jasne zadefinovaný, musíme ho posudzovať z viacerých uhlov pohľadu.

V **oblasti ponuky** disponuje Prievidza niekoľkými významnejšími sakrálnymi objektami, ktoré tvoria dominanty mesta, ako napríklad Kostol Najsvätejšej trojice a kláštor piaristov, Kostol svätého Bartolomeja, ktorého základy pochádzajú zo 14. storočia, a najstarší kostol stojaci na Mariánskom vršku, miesto zaniknutého hradu, z roku 1260.

Ruňové depo s budovou vlakovej stanice a Hornomitranský banícky skanzen (vzdialený od mesta cca 6 km), ktoré predstavujú technické pamiatky, vhodné dotvárajú ponuku mesta a blízkeho okolia. Avšak i napriek svojej veľkej historickej hodnote stoja v tieni ďalších pamiatok Trenčianskeho kraja, ako sú napríklad jedinečný Bojnický zámok, ktorého maketa reprezentuje Slovensko v Bruseli, Komplex Trenčianskeho hradu, obnovená zrúcanina Čachtického hradu s katakombami, Beckovský hrad a i.

Mestu Prievidza v konkurencii s Trenčínom a Bojnícami chýba jasne zadefinovaná značka a dôvod, prečo ju navštíviť. Čo vlastne odlišuje Prievidzu od konkurencie susedných miest v regióne, či na Slovensku. Absencia destinačného manažmentu mesta, chýbajúca cieľná marketingová komunikácia spôsobuje nezáujem návštevníkov tráviacich dovolenku v Bojniciach navštíviť z akéhokolvek dôvodu Prievidzu. Napriek tomu, že mesto má pomerne slušne vybudovanú infraštruktúru v oblasti stravovacích a v menšom rozsahu ubytovacích zariadení, nefunguje v plnej miere ako zázemie pre návštevníkov výletných cieľov v regióne a predovšetkým v Bojniciach. Jednou z významných oblastí pre rozvoj ponuky mesta je kultúra a šport. Mesto disponuje pomerne veľkým množstvom kultúrnych podujatí, ktoré by sa mohli stať ťahákom nielen pre obyvateľov mesta a blízkeho okolia, ale i rekreatantov, prípadne pacientov tráviacich dlhší čas v kúpeľoch Bojnice, ktorí hľadajú doplnkové možnosti strávenia voľného času hlavne v popoludňajších a večerných hodinách a počas víkendov. Tieto tradičné celomestské podujatia spoločne s kultúrno-zábavnými programami sa môžu stať ideálnym nástrojom incomingového turizmu a využiť v plnom rozsahu klientelu kúpeľov, ktoré sú v dosahu destinácie Prievidza.

Pre zhodnotenie ekonomického významu cestovného ruchu pre mesto by malo byť presné sledovanie výdavkov a príjmov z cestovného ruchu v mestskom rozpočte. Význam cestovného ruchu pre rozvoj podnikateľského sektoru

v meste a s tým spojený rast pracovných príležitostí je nepopierateľný argument.

Počas uplynulého roka navštívilo TIK mesta Prievidza 37 376 návštevníkov (štatistika TIK) a 19 211 prenocovalo (aspoň s jedným nocľahom). Návštevnosť mesta zvyšuje organizovanie kultúrnych a spoločenských podujatí nadregionálneho významu, kde napríklad počas Banického jarmoku a Vianočných trhov stúpa návštevnosť a s tým je spojený i nárast tržieb podnikateľov participujúcich na doplnkových aktivitách – samozrejme v závislosti od kvality a atraktívnosti programu daných podujatí.

SITUAČNÁ ANALÝZA CESTOVNÉHO RUCHU V MESTE PRIEVIDZA ZA ROK 2021

3
SITUAČNÁ
ANALÝZA

Zoznam skratiek

AiCES – Asociácia informačných centier Slovenska
BC – basketbalový klub
CR – cestovný ruch
DH – dýchová hudba
FF UKF v Nitre – Filozofická fakulta Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre
GKÚ – Geodetický a kartografický ústav
iOS – operačný systém Apple
ITF Slovakiatour – Medzinárodný veľtrh cestovného ruchu Slovakiatour
IÚS – Integrovaná územná stratégia
KST – Klub slovenských turistov
MIRRI – Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie
OOCR RHNB – Oblastná organizácia cestovného ruchu Región Horná Nitra – Bojnice
OS – operačný systém
PHSR – plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja
SNP – Slovenské národné povstanie
SR – Slovenská republika

TIK – turistická informačná kancelária
TSK – Trenčiansky samosprávny kraj
KOCCR TR – Krajská organizácia cestovného ruchu Trenčín región
UMR – územie udržateľného mestského rozvoja
ÚGKK SR – Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky
ÚVZ – Úrad verejného zdravotníctva
VK – volebalový klub
V/ZN – všeobecne záväzné nariadenie

Účelom vzniku situáčnej analýzy je zhodnotiť stav cestovného ruchu v meste Prievidza za rok 2021 a predchádzajúce obdobia a poukázať na nové možnosti rozvoja do budúcnosti. Analyzované boli stimulačné faktory, ponukové a lokalizačné faktory a realizačné faktory cestovného ruchu. Podstatnou súčasťou je aj určenie konkurenčnej pozície Prievidze v kontexte Hornej Nitry, zhodnotenie návštevnosti a manažment cestovného ruchu.

Fotografie od strany 45, autor: doc. PhDr. Marián Žabenský, PhD.

ÚVOD

Tento dokument vznikol v nadväznosti na tvorbu a implementáciu Konceptie rozvoja cestovného ruchu v meste Prievidza pre programové obdobie 2017 – 2022 s výhľadom do roku 2027. Je prostriedkom, ako zhodnotiť súčasný stav cestovného ruchu, poukázať na nové trendy a hľadať nové možnosti rozvoja formou stanovenia cieľov a konkrétnych návrhov, ako ich dosiahnuť. Čiastočne vychádza z predchádzajúceho dokumentu, ktorý bol zostavený za rok 2020.

Na súčasný stav cestovného ruchu už niekoľko rokov výrazne vplýva pretrvávajúca pandémia ochorenia COVID-19, ktorá spôsobila jeho čiastočnú stagnáciu. V poslednom období dochádza k jeho oživeniu hlavne na miestnej a regionálnej úrovni. Vzhľadom na aktualizáciu riešiteľského kolektívu je súčasťou tejto publikácie aj prehodnotenie už existujúcich analýz a návrhov.

Nový tím prináša externý pohľad na predmetnú problematiku, ktorý má v komparácii s domácim vnímaním a skúsenosťami snahu prispieť k rozvoju cestovného ruchu v meste Prievidza. Primárnym cieľom tejto analýzy nie je podrobné a komplexne analyzovať všetky prvky a vzťahy súvisiace s cestovným ruchom, ale priniesť vonkajší pohľad na fungovanie cestovného ruchu v meste a poukázať na nové možnosti rozvoja v tejto oblasti.

METODIKA TVORBY SITUAČNEJ ANALÝZY

Metodika zhodnotenia súčasného stavu cestovného ruchu pozostávala z viacerých krokov, ktoré na seba nadväzujú. Ako prvé bolo potrebné analyzovať dostupné **informačné zdroje**, hlavne existujúce strategické dokumenty. Dôležitý význam malo zhodnotenie Konceptie rozvoja cestov-

ného ruchu v meste Prievidza na programové obdobie 2017 – 2022 a situačnej analýzy cestovného ruchu za rok 2020. Ďalšími významnými dokumentmi boli Program rozvoja mesta Prievidza 2016 – 2023, Akčný plán transformácie uholného regiónu Horná Nitra a všeobecne záväzné nariadenia (VZN). Štruktúra súčasného dokumentu je výrazne ovplyvnená Situačnou analýzou z roku 2020. Dôvodom tohto postupu bola možnosť sledovania zmien a vývoja vo všetkých analyzovaných kategóriách.

Druhý krok predstavoval **zhodnotenie vývoja cestovného ruchu** v roku 2021 a v predchádzajúcich obdobiach v rámci ponukových a lokalizačných faktorov, realizačných faktorov, konkurenčnej pozície Prievidze v destinácii Hornej Nitry, návštevníkov Prievidze a manažmentu cestovného ruchu. Údaje boli získavané prostredníctvom terénneho výskumu a pološtandardizovaných rozhovorov s predstaviteľmi príslušných organizácií, prípadne pomocou emailovej komunikácie. Štatistické údaje získal a poskytol Referát obchodu a cestovného ruchu mesta Prievidza a Štatistický úrad SR.

Komparáciou údajov identifikovaných pri analýze dostupných informačných zdrojov so stavom cestovného ruchu v roku 2020 bolo možné stanoviť **ciele pre rozvoj** v roku 2022 a v nasledujúcich obdobiach. Súčasťou sú aj konkrétne návrhy na rozvojové projekty, ktoré môžu slúžiť na inšpiráciu pri plánovaní ďalších aktivít.

Záverčné zhodnotenie predstavuje posledný krok a zameriava sa na špecifikovanie prioritných cieľov v oblasti rozvoja cestovného ruchu v budúcom období.

3.1 ANALÝZA STIMULAČNÝCH FAKTOROV (VŠEOBECNÉ POTREBY A SPOLUURČUJÚCE TRENDY CR)

Strategické a koncepcné dokumenty patria medzi základné stimulačné faktory, ktoré môžu výrazne ovplyvniť tvorbu, modifikáciu, resp. implementáciu ponuky cestovného ruchu do trhového prostredia. Dôležitá je ich neustála aktualizácia z dôvodu vzniku/zániku trendov v cestovnom ruchu.

3.1.1 Východiskové dokumenty

Za východiskové strategické dokumenty, ktoré boli v tejto časti analyzované, je možné považovať **Koncepciu rozvoja cestovného ruchu v meste Prievidza na programové obdobie 2017 – 2022**, **Program rozvoja mesta Prievidza 2016 – 2023** a **Akčný plán transformácie uholného regiónu Horná Nitra**. Medzi ďalšie významné koncepcné dokumenty patria **Komunitný plán sociálnych služieb 2021 – 2024**, **Stratégia rozvoja práce s mládežou v meste Prievidza do roku 2023** a **všeobecne záväzné nariadenia (VZN)** ako právna norma vydávaná orgánom samosprávy vo veciach územnej samosprávy a prenesenej štátnej správy, ktorá je všeobecne záväzná pre všetky osoby a subjekty pôsobiace na území mesta Prievidza. **Koncepcia rozvoja cestovného ruchu v meste Prievidza na programové obdobie 2017 – 2022** vychádza z viacerých analyzovaných skutočností a definuje východiská rozvoja cestovného ruchu v meste. Podstatné sú aj časti zamerané na organizáciu ľudských zdrojov a marketingovú komunikáciu. Súčasťou sú aj odporúčania pre vybrané oblasti cestovného ruchu.

Analýza tohto dokumentu bola jedným z významných podkladov pre koncipovanie a vznik situáčnej analýzy, ktorá je zameraná na zhodnotenie súčasného stavu cestovného ruchu v roku 2021 aktualizovaným riešiteľským kolektívom. Dokument má význam v oblasti rozvoja cestovného ruchu z dôvodu, že vznikol ako súčasť strategických dokumentov mesta Prievidza a ponúka rôzne pohľady na primárnu a sekundárnu ponuku cestovného ruchu v kontexte ďalšieho rozvoja. Nezhodí sa však vplyv pandémie ochorenia COVID-19 na zmenu potrieb a mobility obyvateľstva. Navrhované zmeny s akcentom na túto problematiku budú súčasťou záverov niektorých nasledujúcich kapitol.

V rámci **Programu rozvoja mesta Prievidza 2016 – 2023** boli analyzované kategórie ekonomický potenciál, občianska infraštruktúra, dopravná infraštruktúra a environmentálna infraštruktúra a širšie vzťahy s okolím.

Vplyv ekonomického potenciálu mesta na rozvoj cestovného ruchu je merateľný na základe existencie podnikov, ktorých činnosť je úplne alebo čiastočne orientovaná na tento trhový segment, resp. má potenciál na využitie v cestovnom ruchu. Vznik a rozvoj ubytovacích a gastronomických zariadení je ovplyvnený existenciou Bojníc ako strediska cestovného ruchu. Pozitívny dopad na gastroprevádzky môže mať predĺženie otváracích hodín. Prínosom môže byť aj vytvorenie vhodných podmienok pre organizáciu a rozvoj trhov. V rámci **občianskej infraštruktúry** majú potenciál využitia v cestovnom ruchu hlavne kultúrne inštitúcie a športoviská. Kultúra a šport majú, s prihliadnutím na synergický efekt, potenciál uspokojiť niektoré potreby účastníkov cestovného ruchu v Bojniciach. Najvýznamnejšou inštitúciou je kultúrne a spoločenské stredisko, ktoré spravuje 5 ďalších kultúrnych inštitúcií. Má potenciál pre organizovanie kultúrnych podujatí, ktoré by mohli vzbudiť záujem v regióne, ale aj u prichádzajúcich tuzemských a zahraničných turistov. Ďalšími kultúrnymi inštitúciami sú Regionálne kultúrne centrum Prievidza, Hornonitrianske múzeum a Hornonitrianska knižnica.

V meste a v okolí sa nachádza dobre vybudovaná sieť športovísk. Z nich má potenciál na využitie v cestovnom ruchu hlavne športová hala – napr. basketbalové zápasy, zimný štadión a vonkajšie klzisko na námestí – možnosti korčuľovania v zimnom období, krytá plaváreň – tréningové plávanie, tenisová hala, tenisové kurty, golfové ihrisko, minigolfové ihrisko, hipocentrum, squashové kurty, relaxačné a fitness centrá, letisko a možnosti vyhlídkových letov a zoskokov s padákom.

Dopravná infraštruktúra. Ako uvádzajú viaceré analyzované dokumenty, tak vybudovanie rýchlostnej cesty R2 s napojením na diaľničnú sieť je nevyhnutným predpokladom rozvoja cestovného ruchu, ale aj iných hospodárskych odvetví. Realizovanie takejto stavby je jedným zo základných cieľov Akčného plánu transformácie uhoľného regiónu Horná Nitra. Z tohto dôvodu sa jej v tomto dokumente nevenuje väčšia pozornosť. Potenciál má aj zvýšenie priority budovania rýchlostnej cesty R8 z Nitry do Bánovce nad Bebravou, ktorá by zabezpečila napojenie v Nitre na rýchlostnú cestu R1 Trnava – Banská Bystrica.

V skúmanom území končí, resp. začína trať nadregionálneho významu 2. kategórie – Nové Zámky – Prievidza. Nachádza sa tu aj železničná trať 3. kategórie Prievidza – Handľová – Horná Štubňa. Občasne sa využíva aj trať Prievidza – Nitrianske Pravno. Trate 3. kategórie majú potenciál na využitie v cestovnom ruchu ako vyhlídkové trasy. V Prievidzi boli doposiaľ vybudované viaceré cyklistické chodníky napr. na: Športovej ulici, Lúčnej ulici, Ul. M. R. Štefánika, Bojmickej ceste, Nábřeží J. Kalinčiaka, Košovskej ceste, v Parku Skotňa, na Ul. T. Vansovej, Ukrniskách a pod.

Budovanie peších, cyklistických a korčuliarskych trás má potenciál pre využitie miestnym obyvateľstvom, ale aj návštevníkmi/výletníkmi a turistami. Dôležité je vybudovať vizuálne atraktívne a racionálne prepojenie námestia v Bojniciach a v Prievidzi, ktoré by prechádzalo cez mest-

Autobusová stanica Prievidza sa nachádza v tesnej blízkosti Železničnej stanice Prievidza, v centrálnej časti mesta.

ský park s využitím zeleného pásu na ulici M. R. Štefánika. Podobná trasa sa tu nachádza, bolo by však vhodné ju upraviť a zatraktívniť tak, aby návštevníci Bojníc mali motiváciu ju využívať.

Letisko Ukrníská má štatút medzinárodného letiska s nepravidelnou dopravou. Nachádza sa tu aj heliport. Má potenciál pre medzinárodnú charterovú dopravu. S prihliadnutím na stav ponuky služieb v cestovnom ruchu na Hornej Nitre zatiaľ nie je možné predpokladať jeho výraznejšie využitie v cestovnom ruchu s výnimkou možnosti vyhlídkových letov, resp. tandemového zoskoku s padákom.

Environmentálna infraštruktúra. V meste sa nachádza množstvo parkov, ako napr. Mestský park, Skotňa, Lesopark a pod. Nájde sa tu aj dve maloplošne chránené územia Kobylince a Hradisko.

Existencia zelených plôch vytvára predpoklady na rekreačné využitie. Ich prítlačnosť je možné zvýšiť doplnením rôznych nových atrakcií (korčuliarske dráhy, zábavné prvky, ihriská, športoviská) a služieb – hlavne gastronomických. Je nevyhnutné brať ohľad na trvalo udržateľný rozvoj a v maximálnej miere sa snažiť zachovať zelené plochy.

Chránené územia majú potenciál v súvislosti s rozvojom turistických, cyklistických a iných trás. Je však potrebné dodržať všetky legislatívne opatrenia súvisiace hlavne s ochranou prírody a krajiny.

Budovanie **širších vzťahov s okolím** sa prejavuje v participácii mesta v Euroregióne Bílé-Biele Karpaty (Slovensko – Česko). Možno aj z geografických dôvodov sa Prievidza len v minimálnej miere zúčastňuje na rozvojových projektoch. V budúcnosti je však možnosť využiť toto partnerstvo na rozvoj cestovného ruchu na medzinárodnej úrovni.

Prievidza má dobré kontakty s partnerskými mestami Šumperk (Česká republika), Ibbenbüren (Nemecko), Luserna San Giovanni (Taliansko), Velenje (Slovensko), Valjevo (Srbsko) a Jastrzębie-Zdrój (Poľsko). Tieto kontakty je možné využiť v kontexte organizácie infocesty pre manažérov cestovného ruchu a kultúrnych manažérov s akcentom na zvýšenie kvality poskytovaných služieb a tvorbu nových produktov v meste Prievidza. Možnosťou zvyšovania kvality služieb je aj komparácia skúseností s lokálnymi manažermi cestovného ruchu, napr. formou konferencie. V novembri 2020 vyšla aktualizácia **Akčného plánu transformácie uhoľného regiónu horná Nitra**, ktorá vznikla na základe

úlohy B. I uznesenia vlády SR č. 336 zo dňa 3. júla 2019. V rámci rozvoja cestovného ruchu v meste Prievidza je vhodné využiť možnosti, ktoré ponúka II. Pilier: Ekonomika, podnikanie a inovácie – priorita II. 5. – Podpora rozvoja cestovného ruchu. Ide predovšetkým o využitie baníckych tradícií a banských objektov s dôrazom na vznik nových turistických atrakcií, konverzie industriálnych areálov, ako aj transformácie dopadov banskej činnosti na turistické atrakcie. Prievidza ako bývalé centrum baníctva na Hornej Nitre má potenciál na zriadenie banského múzea, ktoré by dokumentovalo nielen históriu uhoľného baníctva, ale aj stredovekého baníctva v okolí Nitrianskeho Pravna (zlato) a dobývania striebra a olova v okolí Nitrianskeho Rudna. Otvárajú sa aj možnosti na vytvorenie zážitkových atrakcií, napr. Deň na baníckom učilišti v Prievidzi v roku 1960. Vhodné je prepojenie so spoločenským centrom Galéria Jablôň v Prievidzi – Múzeom Viedy. Podpora je viazaná aj na zvýšenie informovanosti o cestovnom ruchu v regióne, zlepšenie marketingových aktivít, integráciu turistických atrakcií v regióne, ako aj rozvoj informačných centier cestovného ruchu a rozvoj podpornéj infraštruktúry, ako sú napríklad cyklotrasy, resp. rozvoj infraštruktúry letiska.

Indikatívne projektové zámery prezentované v akčnom pláne a využiteľné v súvislosti s rozvojom cestovného ruchu v meste Prievidza sú:

- rekonštrukcia rekreačného zariadenia Púšť na komplexné zariadenie cestovného ruchu,
- naučný chodník a chránený areál Košovsko-Laskárske mokrade (prepojenie s Prievidzou prostredníctvom Košovskej cesty a už existujúcej cyklotrasy),
- kompletná revitalizácia sídliska Píly v štýle SORE-LA – banícke tradície, architektúra, obnova zelene a renovácia verejných priestranstiev,
- výstavba prevádzkovej budovy Letiska Prievidza.

Úspešnosť čerpania finančných prostriedkov v súvislosti

s Akčným plánom transformácie uhľolného regiónu horná Nitra je podmienená existenciou vhodného projektového manažéra, ktorý by organizoval výskum, vytváral projekty zamerané na rozvoj cestovného ruchu a dohliadal na ich realizáciu.

Medzi dokumenty, ktoré budú ovplyvňovať cestovný ruch v meste Prievidza, patrí Stratégia rozvoja udržateľného cestovného ruchu do roku 2030 a Marketingová stratégia cestovného ruchu v SR na roky 2021–2025.

Sgrafiová výtlačka na sídlisku Pily je v priestore Slovenska unikátna svojou rozmanitosťou.

Odporúčania:

- Koordinovať rozvoj cestovného ruchu tak, aby jednotlivé projekty mali dopad na zlepšenie kvality života miestnych obyvateľov, prevažne pri projektoch s kratšou dobou realizácie v období koronakrízy.
- Zamerať sa na dlhodobý a koncepčný rozvoj cestovného ruchu tak, aby si mesto vybudovalo svoj imidž založený na jedinečnosti.
- Prostredníctvom projektového manažéra vytvoriť návrhy projektov na vytvorenie nových atraktív cestovného ruchu.
- Využiť možnosti financovania rozvoja cestovného ruchu, ktoré ponúka Akčný plán transformácie uhľolného regiónu horná Nitra.
- Koordinovať rozvoj cestovného ruchu v priestore hornej Nitry s participáciou okolitých miest a obcí.
- Prostredníctvom kultúrnych podujatí podporovať rozvoj sociálnej súdržnosti obyvateľov mesta.
- Pri tvorbe nového územného plánu prihliadať aj na koncepciu rozvoja cestovného ruchu v meste Prievidza.

3.1.2. Trendy

Aktuálne trendy predstavujú jeden zo stimulačných faktorov cestovného ruchu. V poslednom období je ich aplikácia v praxi neodmysliteľnou súčasťou fungovania každej významnejšej turistickej destinácie. Všeobecne sa v posledných desaťročiach rozvíja koncept autentickosti, resp. zakomponovania debovej línie do prvku cestovného ruchu. Za pozitívny príklad môžeme považovať expozíciu terčov v Múzeu mincí a medailí v Kremnici, ktorej koncept bol spracovaný v spolupráci s divadelným scenáristom. Ten vytvoril dejovú líniu doplnenú o špeciálne zvukové a vizuálne efekty. Vytvorenie podobného produktu v rámci ponuky cestovného ruchu v Prievidzi by malo potenciál prilákať nových návštevníkov. Za negatívny trend v cestovnom ruchu môžeme považovať ochorenie COVID-19, ktoré výrazne ovplyvnilo mobilitu obyvateľstva a tým aj cestovný ruch. Zmenili sa preferencie domácich účastníkov cestovného ruchu, ktorí namiesto zahraničných dovoleníek vo väčšej miere preferujú pobyt na Slovensku. Na základe rozhodnutí vlády a implementácie Covid automatu je v niektorých obdobiach obmedzená

možnosť pohybu v rámci okresu, čo zvyšuje dopyt po regionálnych exteriérových atrakciách.

V posledných rokoch vstupuje do popredia aj koncept ekológie, ktorý našiel uplatnenie aj v cestovnom ruchu. Potenciál mesta v rozvoji tohto segmentu je v zelených plochách, parkoch a maloplošných chránených územiach. Zaujímavé a zatiaľ nevyužitú je aj údolie riečky Handlovka pod Lesoparkom. Dôležité je aj budovať prepojenie týchto zelených plôch cyklotrasami a korčuliarskymi trasami.

Posledným trendom je konverzia banského dedičstva do podoby primárnej, resp. sekundárnej ponuky cestovného ruchu. Prievidzu možno považovať za mesto s vyše 700-ročnou banskou tradíciou. Samotný pôdorys námestia je výsledkom kolonizácie na nemeckom práve, ktorá bola v priestore hornej Nitry realizovaná prevažne nemecky hovoriacim obyvateľstvom v 14. storočí. Nachádza sa tu aj banský kráľovský dom min. zo 16. storočia. Najintenzívnejšie zastúpenie však majú pamiatky spájané s uholným baníctvom prevažne v 20. storočí, napr. budova banského učilišťa a budova Povereníctva miestnych palív a naftového priemyslu (jediné povereníctvo pôsobiace mimo Bratislavu). Transformácia niektorých prvkov zanikajúceho baníctva do podoby využiteľnej v cestovnom ruchu má potenciál vytvoriť atraktivitu cestovného ruchu nadregionálneho významu.

Odporúčania:

- Vytvoriť podmienky pre vznik a aplikáciu kreatívnych nápadov so zameraním na rozvoj vybraných atrakcií cestovného ruchu.
- Počas obmedzenia pohybu obyvateľstva v rámci okresu propagovať možnosti aktívneho využitia cestovného ruchu v Prievidzi – parky, cyklotrasy, korčuliarske dráhy, letisko a pod.
- Využiť sociálne siete a blogerov na propagovanie vybraných produktov cestovného ruchu.
- Definovanie priorít čo podporovať a rozvíjať počas pandémie a čo po jej skončení.
- Prehliť spoluprácu s Klubom slovenských turistov horná Nitra.
- Identifikovať v meste a okolí pamiatky a prvky súvisiace s baníctvom a hľadať možnosti ich využitia v cestovnom ruchu.

3.2 ANALÝZA PONUKOVÝCH LOKALIZAČNÝCH FAKTOROV

Ponukové lokalizačné faktory sú veľmi dobre spracované v Koncepcii rozvoja cestovného ruchu v meste Prievidza (2017 – 2022). Ide predovšetkým o priemyselno-kultúrne dedičstvo a architektúru, historické pamiatky, kultúru a kultúrne dedičstvo, šport a rekreáciu a gastroturistiku.

Vzhlľadom na skutočnosť, že v súčasnosti vrcholí snaha o prípravu a následnú implementáciu Akčného plánu transformácie uholného regiónu horná Nitra, je nevyhnutné v roku 2022 a novom programovom období venovať zvýšenú pozornosť tvorbe návrhov a projektov zameraných na možnosti revitalizácie a využitia priemyselno-kultúrneho dedičstva v kontexte cestovného ruchu. Z tohto dôvodu sú súčasťou tejto kapitoly aj konkrétnejšie návrhy.

3.2.1 Priemyselno-kultúrne dedičstvo a architektúra

Národnou kultúrnou pamiatkou v meste Prievidza je rušňové depo, ktoré bolo vybudované na začiatku 20. storočia. Jeho poloha približne v centre mesta a vzhľad ho predurčujú na turistické využitie. Vzhľadom na revitalizáciu Hornonitrianskeho banského skanzenu v Bani Cigel, ktorá bola zaradená medzi indikatívne projektové zámery v akčnom pláne a existenciu železničnej trate medzi Prievidzou a Čigľom, má tento objekt spolu so železničnou stanicou v Prievidzi veľký potenciál pre rozšírenie ponuky cestovného ruchu. Taktiež sa v regióne zachovala tradícia tvorby modelov vlakov (Klub priateľov železníc v Prievidzi), ktorá by mohla byť súčasťou expozície. Návštevníci by mohli mať možnosť vidieť rušňové depo ako múzeum a kreatívne centrum a následne sa dopraviť historickou železnicou do skanzenu v Čigli, kde by nasledovala prehliadka banského diela. Vyhliadkové jazdy vlakom majú potenciál aj na trase Prievidza – Nitrianske Pravno s následnou prehliadkou Múzea kultúry karpatských Nemcov, resp. s možnosťou turistického výletu po pripravovanom banskom náučnom chodníku. Ďalšou potenciálnou trasou je trať Prievidza – Handlová (pripravovaný banský skanzen, Slovenské banské múzeum) – Remata (kúpalisko, turistika). Realizácia takehoto projektu je náročná a uskutočniteľná v dlhodobom časovom horizonte.

Vo vízii pre cestovný ruch v Prievidzi do roku 2020 sa malo mesto stať turistickým centrom hornej Nitry, hlásiac sa k historickému odkazu a tradíciám baníctva. Súčasťou naplnenia tejto vízie mala byť aj profilácia mesta ako edukačno-zábavného centra s tematikou baníctva. Túto víziu sa nepodarilo naplniť z rôznych dôvodov. V dlhodobejšom horizonte je možné považovať jej naplnenie za reálne. Prievidza by sa od roku 2022 mala stavať do úlohy iniciátora a koordinátora všetkých činností na to naviazaných, čím by sa postupne stala lídrom v riešení tejto problematiky.

Rušňové depo v Prievidzi je v súčasnosti využívané na servis vlakových súprav.

Základným problémom, ktorý je potrebné vyriešiť, je nedostatok informácií, resp. selekcia informácií a prvkov využiteľných v cestovnom ruchu. Otázkou je, čo je možné využiť pre rozvoj cestovného ruchu. Je potrebné si uvedomiť, že okrem uhoľného baníctva sa v regióne nachádzajú ešte dve ďalšie lokality, v ktorých sa v minulosti realizovala exploatacia územia za účelom baníctva. Autor tejto štúdie na základe výskumu identifikoval v Nitrianskom Pravne, Malinovej, Chvojnici, Tužine a Kláčne viac ako 70 lokalít súvisiacich s baníctvom (ryžovacie polia, štólne, šachty, pingové polia a pod.). Ťažilo sa tu prevažne v 14. až 16. storočí, čiže môžeme hovoriť o období stredoveku. Existuje tu veľký potenciál pre ich využitie v cestovnom ruchu, napr. náučné chodníky alebo iné prehliadkové trasy vedené tak, aby návštevníci videli stredoveké štólne a šachty ručne kresané do kameňa. Ďalšou lokalitou je Nitrianske Rudno a okolie (Čavojs, Ľemeš, Gápel a pod.), kde sa nachádza veľké množstvo archetypov a mozaik historickej krajiny štruktúry súvisiacich s baníctvom (štólne, šachty, haldy). Ťažilo sa tu prevažne striebro a oľovo približne v 16. – 20. storočí. Väčšina lokalít zatiaľ nebola preskúmaná. Poslednú skupinu tvorí uhoľné baníctvo na línii Nováky – Handlová, ktoré sa realizovalo prevažne v 19. až 21. storočí.

Odporúčania ohľadom vzniku banského múzea

V prvej fáze by sa Prievidza mohla profilovať ako mesto podporujúce výskumné centrum pre hmotné a nehmotné kultúrne dedičstvo so zameraním na identifikáciu najvýznamnejších prvkov využiteľných pre cestovný ruch a miest na zriadenie expozícií v prírode.

Druhou zásadnou otázkou je, ako múzeum a jeho jednotlivé expozície, resp. banské lokality využiť v cestovnom ruchu tak, aby prilákali návštevníkov. Podobné miesta sa zachovali v rôznych iných častiach Slovenska, pričom jednotlivé obce ich už začali využívať pre potreby cestovného ruchu. Napr. obec Ľubietová má už vlastné múzeum a buduje expozíciu v prírode. Konkurenčnou výhodou Prievidze sú možnosti financovania z Akčného plánu transformácie uhoľného regiónu horná Nitra, čím sa dá vybudovať nadštandardná ponuka služieb s dôrazom na zážitkovosť.

Príkladom je umiestnenie zvukovej a laserovej show do banského diela v Čigli, umiestnenie stroja času pred vstup do štólne vo Chvojnici, kde by sa účastníci preniesli do stredoveku a prišli by do štólne, kde je v tomto štýle všetko zariadené vrátane hercov – stredovekých baníkov a sprievodcov, Dark tourism – umiestnenie hororového príbehu do štólne v Čavoji a pod. Využitie kultúrneho dedičstva v cestovnom ruchu musí mať na starosti manažér, ktorý by splňal vysoké predpoklady odbornosti, ktoré sa opierajú o znalosti v baníctve a cestovnom ruchu. Dôležitou súčasťou je aj adekvátne platové ohodnotenie, čo ma súvis s motiváciou. Jedine schopný manažér dokáže naštartovať proces výskumu, implementácie, projektovania, budovania a prevádzkovania spomínanej inštitúcie.

Ako sa stane Prievidza turistickým centrom na hornej Nitre s akcentom na baníctvo? Dole uvádzaná postupnosť krokov predstavuje príklad, ako dosiahnuť tento cieľ.

Prvý krok: výskum hmotného a nehmotného kultúrneho dedičstva súvisiaceho s baníctvom na hornej Nitre v lokalitách, nadväzujúci na doteraz uskutočnené aktivity:

- stredoveké (zlaté) baníctvo v okolí Nitrianskeho Pravna (14. – 16. storočie),
- rudné baníctvo (striebro a olovo) v okolí Nitrianskeho Rudna (približne 16. – 20. storočie),
- uhoľné baníctvo na línii – Nováky – Handlová (približne 19. – 21. storočie).

Druhý krok: tvorba záverov výskumu – napr. história baníctva na Hornej Nitre, definovanie prvkov využiteľných v cestovnom ruchu a zozbieranie hmotných a nehmotných prejavov baníctva za účelom zriadenia múzea.

Tretí krok: zriadenie inštitúcie zameranej na prezentovanie výskumom zistených skutočností – Múzeum baníctva na Hornej Nitre v Prievidzi s expozíciami:

- ťažba zlata v okolí Nitrianskeho Pravna,
- ťažba striebra a olova v okolí Nitrianskeho Rudna,
- uhoľné baníctvo.

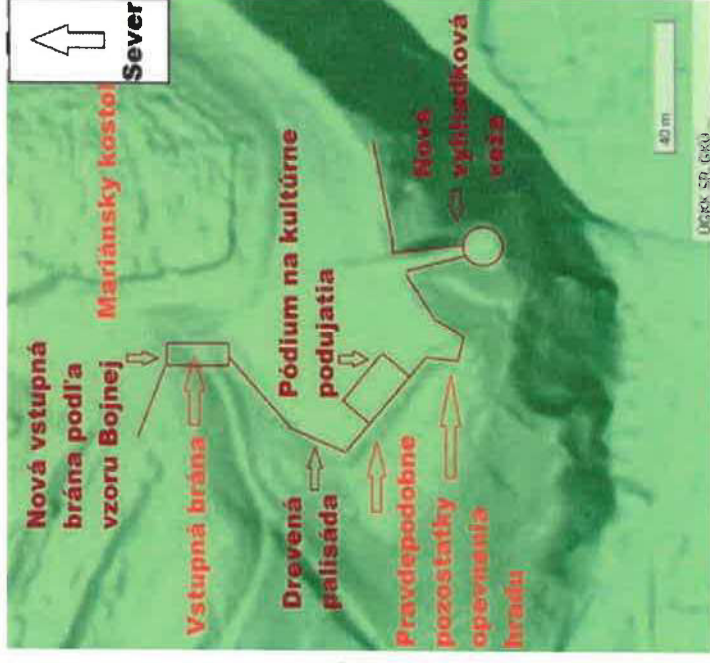
K múzeu ako vedecko-výskumnej a edukačnej inštitúcii by patrili externé expozície:

- Banský skanzen Čigel, prípadne Handlová (na báze partnerskej spolupráce),
- Expozícia baníctva v prírode Čavojskej (novinka),
- Expozícia baníctva v prírode Nitrianske Pravno/Chvojnickej (momentálne sa pripravuje návrh náučného chodníka).

Banské múzeum v Prievidzi by v poslednej fáze realizovalo implementáciu výskumom zistených skutočností ako súčasť zábavno-edukačných projektov, napr. Deň na baníckom učilíšti a fárane do bane v roku 1960, Cesta do stredu doveku vo Chvojnici, resp. Hororový banícky príbeh vo štólni v Čavoji. **DO BANSKÝCH EXPOZÍCIÍ JE POTREBNÉ PRIVIESŤ PRÍBEH A EMÓCIE, BEZ NICH NEBUDE ICH ADAPTÁCIA DO PODMIENOK SÚČASNÉHO CESTOVNÉHO RUCHU ÚSPEŠNÁ.**

Ostatné odporúčania:

- Participovať na vzniku Banského múzea v Prievidzi formou spolupráce s Katedrou manažmentu kultúry a turizmu FF UKF v Nitre.
- Vypracovať projekt využitia rušňového depa a jeho transformácie na atraktívnu cestovného ruchu s využitím kreatívneho potenciálu Klubu priateľov železníc a s možnosťou financovania z participatívneho rozpočtu mesta Prievidza.
- Vypracovať projekt vyhladkových trás historickou železnicou v letnom období na trasách Prievidza – Cigel, Prievidza – Nitrianske Pravno a Prievidza – Handlova – Remiata s prihliadnutím na možnosti financovania z Akčného plánu transformácie uhoľného regiónu horná Nitra. V rámci projektu bude nevyhnuté vyriešiť problematiku zmeny funkčného využitia trate Prievidza – Cigel z priemyselnej na osobnú dopravu, prípadne jej čiastočná rekonštrukcia.
- Prehliť spoluprácu s Klubom priateľov železníc v Prievidzi s prihliadnutím na rozšírenie maleho múzea zamieraného na železničné modelárstvo.

Na lídarovom snímku Mariánskeho kostola a jeho okolia je možné identifikovať pôvodnú hypotetickú štruktúru hradu v Prievidzi (červená farba). Nachádza sa tu prístupová cesta, na konci ktorej bola vstupná brána lokality s možnosťou drevenou fortifikáciou a vežami. Hneďou farbou sú označené objekty, ktoré by sa vybudovali v rámci projektu stredovekého dreveného hradu v Prievidzi. Išlo by hlavne o drevenú palisádu, vyhladkovú drevenú vežu v štýle stredovekého hradu, vstupnú bránu podľa vzoru rekonštrukcie podobnej brány na hradisku v Bojnej a pódium určené na kultúrne vystúpenia. Cieľ úrad by sa dal využívať na organizáciu kultúrnych podujatí. V rámci projektu vybudovania dreveného stredovekého hradu je možné spolupracovať s mládežníckymi areálmi z OZ PARKOTYOR. Zdroj: vlastné spracovanie podľa podkladovej mapy: ÚGKK SR, GKK.

3.2.2 Historické pamiatky

V meste Prievidza sa nachádza množstvo historických pamiatok. V tejto kapitole budú analyzované kostoly (piaristický rímskokatolícky Kostol Najsvätejšej Trojice, rímskokatolícky Kostol Nanebovzatia Panny Márie a rímskokatolícky Kostol sv. Bartolomeja), bývalá budova banského domu a sídlisko Pily. Hore uvedené **chrámy** sú zahrnuté do ponuky cestovného ruchu mesta Prievidza vo forme produktu Zlatá prievidzská cesta. Predpokladom bolo, že budú vo vybranom čase otvorené pre verejnosť s možnosťou odborného výkladu pre návštevníkov. Na základe rokovania zástupcov mesta a cirkvi však nedošlo ku konsenzu. Z tohto dôvodu sú v súčasnosti prístupné väčšinou hodinu pred bohoslužbami, bez odborného výkladu. Na námestí v Prievidzi sa nachádza budova pôvodného **kráľovského banského domu**. Mohol vzniknúť ešte za vlády kráľa Karola Róberta z Anjou v 14. storočí. Pisomný doklad o jeho existencii je z roku 1550. Budovu je možné využiť v súvislosti s rozvojom cestovného ruchu napr. formou umiestnenia informačnej tabule zameranej na stredovekú históriu mesta a baníctva.

Sídlisko Pily predstavuje mimoriadny architektonický celok, ktorý sa zachoval v podobe ako bol vybudovaný za socializmu, pre pracovníkov baní a priemyselno-energetického a chemického komplexu. Treba vyzdvihnúť, že mesto Prievidza pred niekoľkými rokmi prijalo VZN, ktoré chráni sgrafitovú výzdobu, úplne ojedinelú v rámci Slovenska. Sakury, ktoré sú zasadené v strede Ulice M. R. Štefánika, boli zasadené na počesť podpísania Zmluvy o spolupráci medzi Československou socialistickou republikou a Čínskou ľudovou republikou a dodnes skrášľujú tento verejný priestor. Mesto by sa malo stavať do úlohy iniciátora zachovania pôvodnej historickej krajiny štruktúry, respektíve do rekonštrukcie vybraných častí do približného vizuálneho stavu pred rokom 1989. Príkladom môže byť rekonštrukcia

Rozmestnenie, dráhové zloženie a štýl kvetinovej výzdoby v hlavnom meste Bulharska. Sofia vytvára neopokovateľný genius loci obdobia socializmu. V najväčšej miere sa nachádza práve na miestach so zvýšenou koncentráciou architektúry z tohto obdobia.

Námestia mieru pri kine Baník, finančná podpora podnikania v „štýle socializmu“ vo vybraných obchodných zariadeniach, vytvorenie gastronomického (napr. kino Baník) a ubytovacieho zariadenia, inštalácia socialistických ideologických prvkov s informačnými tabuľami, odstránenie

Kostoly patria v Prievidzi medzi najvýznamnejšie historické pamiatky, ktoré zároveň vytvárajú genius loci mesta, sú vizuálne zaujímavé a využiteľné pri propagácii.

3.2.3 Kultúra a kultúrne podujatia, kultúrne dedičstvo

reklamných plôch, resp. ich nahradenie retro-reklamami z obdobia socializmu a pod. V prípade revitalizácie sídliska Pily je možné vychádzať aj zo štúdie Rastislava Popelku, ktorá sa zameriava na jeho výstavbu.

Odporúčania:

- Aktivne pracovať na možnosti sprístupnenia kostolov pre návštevníkov, hlavne v letnom období, s možnosťou odborného výkladu. Najväčší potenciál v kontexte rozvoja cestovného ruchu má pianistický rímskokatolícky Kostol Najsvätejšej Trojice s podzemnou kryptou.
- Vytvoriť informačnú tabuľu o kralovskom banskom dome v Prievidzi s podrobnejšími údajmi.
- Hľadať možnosti revitalizácie sídliska Pily, so zameraním sa na Námestie J. C. Hronského, Námestie mieru a Kino Baník, zrekonštruovať vnútroblokové priestory podľa plánov z obdobia pred rokom 1989 a zároveň nemeďziť kvalitu života miestnych obyvateľov.
- Označiť historické pamiatky viacjazyčnými tabuľami s QR kódmi, ktoré poskytnú informácie o týchto objektoch v čase, keď sú pre návštevníka neprístupné.
- Vypracovať projekt archeologického výskumu a výbudovania dreveného hradu na lúke pod Mariánskym kostolom v zmysle návrhu uvedeného v obrazovej prílohe.
- V spolupráci s Vojitom Bartkom vytvoriť divadelné predstavenie zamerané na dejiny hradu a mesta.

Kultúra a kultúrne podujatia majú v meste dlhoročnú tradíciu. Prievidza patrí v tomto smere k lídrom v regióne Horná Nitra. Pestrá ponuka podujatí, skúsenosti s ich organizovaním a ľudský potenciál vytvárajú konkurenčnú výhodu na trhu cestovného ruchu. Pandémia COVID-19 však výrazne ovplyvnila fungovanie a rozvoj kultúry v roku 2021.

Z dôvodu nepriaznivej pandemickej situácie zorganizovalo **Kultúrne a spoločenské stredisko Prievidza** menší počet kultúrnych podujatí. Neorganizovali a nekonali sa podujatia s najväčšou návštevnosťou (niekoľko tisíc účastníkov) ako Banícky jarmok v Prievidzi, Cesta rozprávkovým lešom, Vatra SNP, Ples mesta Prievidza a Silvester. Niektoré podujatia museli byť zrušené, prípadne termínovo presunuté z dôvodu náhlejšej zmeny vyhlášok Úradu verejného zdravotníctva s ohľadom na upravenie podmienok návštevnosti. Nepredvídateľný vývoj a zavedenie Covid automatizácie negatívne ovplyvnili aj organizovanie nových podujatí. Pozitívne je možné ohodnotiť novú aktivitu – fotografovanie v období adventu pred Betlehemom. Profesionálny fotograf počas poslednej adventnej nedele bez poplatku zhotovoval vianočné fotografie, ktoré si záujemcovia mohli ihneď vyzdvihnúť.

Z pandemických príčin sa v roku 2021 nekonali Vianočné trhy. Z tohto dôvodu vyvinulo mesto Prievidza a kultúrne inštitúcie iniciatívu a vytvorili projekt **Virtuálne Vianoce**. Podstata spočívala v možnosti kúpy/predaja vybraných produktov na špeciálne vytvorenom portáli v online prostredí na webe.

Medzi podujatia s dlhoročnou tradíciou, ktoré sa podarilo zorganizovať, patria **Prievidzské hodý**, ktoré vychádzajú zo sviatku Nanebovzatia Panny Márie. Tá je patrónkou najstaršieho kostola v Prievidzi nazývaného aj Mariánsky

kostol. Pre toto kultúrne podujatie je typické prepojenie cirkevných a svetských aktivít, za ktorými prichádzajú tisíceky prevažne domácich návštevníkov. V roku 2021 boli organizátormi mesto Prievidza, Kultúrne a spoločenské stredisko v Prievidzi a Farnosť Prievidza. Súčasťou programu bol Biši trh a výpredaj kníh na Námestí slobody. Organizoval sa aj menší festival Dubštok, na ktorom vystúpili interpreti Dhanyavad, Nany Hudák & SHZ a hostia, Juraj Hnilica a Horehight. Súčasťou boli aj predstavenia dychových skupín DH Maguranka, DH Bojnická kapela a DH Prievidžanka. Na námestí sa nachádzali stánky s občerstvením, hodovými pochúťkami a ukázkami z tvorby regionálnych remeselníkov. Prievidzská farnosť pripravila cirkevný program, ktorý bol založený na vešperách, sprievode z farského kostola do Mariánskeho kostola a adorácie. Vyvrcholením Prievidzskej púte bola slávnostná svätia omša, ktorú celebroid Wieslaw Krzyszycha. Toto podujatie prepája rôzne záujmové skupiny, čo malo v kombinácii s dlhoročnou tradíciou pozitívny vplyv na návštevnosť aj napriek nepriaznivej pandemickej situácii.

Plagáty z podujatí, ktoré organizovalo Kultúrne a spoločenské stredisko v Prievidzi

Ďalším úspešne zorganizovaným podujatím v rámci domácej kultúry bolo **Kultúrne leto** s bohatým a pestrým programom zameraným na široké spektrum divákov. Súčasťou boli divadelné vystúpenia, premietania filmov, hudobné vystúpenia, kurzy angličtiny, blší trh a pod.

V rámci dovážanej kultúry bol najväčší záujem o **Radošinské naivné divadlo**. V Prievidzi sa realizovala predpremiéra predstavenia *Spev kohúta*.

V období obmedzenia pohybu sa niektoré podujatia organizovali online. Na začiatku roka evidovali zamestnanci Kultúrneho a spoločenského strediska v Prievidzi zvýšený záujem o tento druh prezentácie kultúry, koncom roka sa znížoval. V roku 2021 získala organizácia ocenenie Kultúra 2020 za sériu 22 online podujatí pod názvom: „Keď nemôžem ísť za kultúrou, idem za vami“.

Marketing prebiehal prostredníctvom webovej stránky, Facebooku, Instagramu, výlepných plôch v Prievidzi a Bojniciach, mestského rozhlasu a cez informačný portál čodnes.sk. Pozitívne je možné ohodnotiť aj aktivity **Regionálneho kultúrneho centra v Prievidzi**, ktoré integrovalo kultúrne podujatia a prezentáciu kultúry do online priestoru.

V roku 2021 organizovali podujatie s názvom **Mjartanovo Sebedražie**. Na jeho organizovaní sa spolupodielali aj Katedra manažmentu kultúry a turizmu FF UKF v Nitre, Hornonitrianske múzeum v Prievidzi a Obec Sebedražie. Súčasťou tohto podujatia je aj etnologická súťaž amatérov a profesionálov v oblasti etnografického, kultúrohistorického, etnologického a kulturologického výskumu. Prednášky odborníkov, väčšinou kulturológov a etnológov, boli vysielané na platformách Facebook a YouTube. Najviac vzhliadnutí na YouTube mala prednáška od Migr. Kataríny Nádaskej, PhD., s názvom *Slovanskí bohovia* (3581 pozretí k 21.1.2022). Ako skonštatovali samotní zamestnanci, možnosti online priestoru výrazne prevyšujú záujem v porovnaní s klasickými prednáškami založenými na prítomnosti poslucháčov.

Medzi ďalšie podujatia, ktoré sa podarilo zorganizovať, patrí **Lifecomp** – cyklus vzdelávacích aktivít, ktorých základom je rozvoj osobných a sociálnych kompetencií pracovníkov s deťmi a mládežou; **Žijeme zdravo** – vzdelávací cyklus prednášok o zdravom životnom štýle, športe a zdravom jedle, spojený s premietaním krátkych filmov, prezentácií a ukážok cvičenia; **Učíme sa umeniu** – prednášky a tvorivé dielne pre dospelých zamerané na teóriu výtvarného umenia a návrat k tradičným remeslám – projekt zameraný na ponuku tvorivých dielní ľudových remesiel pre dospelých záujemcov o remeslo a tradičnú ľudovú kultúru a **Dni seniorov** – séria podujatí zameraných na zvýšenie kvality života seniorov prostredníctvom aktívneho prežívania voľného času a osobného rozvoja.

V skúmanom období sa naštartoval proces vzniku novej kultúrnej inštitúcie s názvom **Galéria Imricha Vysočana**, ktorá sídli v priestoroch Meštianskeho domu. Nový projekt kultúry a cestovného ruchu vznikol modifikáciou pôvodnej galérie, ktorá fungovala pod umeleckou gesciou občianskeho združenia **Art point**. V novembri 2021 tu bola zorganizovaná prvá výstava zameraná na významných výtvarníkov v meste Prievidza. Oficiálne otvorenie bolo naplánované na 10. februára 2022. Na základe pandemických obmedzení však bolo presunuté na apríl 2022. Galéria bude mať tri výstavné priestory zamerané na prezentáciu tvorby Imricha Vysočana, ostatných prievidzských výtvarníkov a aktuálne výstavy.

Na základe analýzy súčasného stavu kultúry je zjavné, že najzávažnejším faktorom, ktorý limitoval možnosti rozvoja kultúry, a naopak zapríčiniť jej stagnáciu, je ochorenie COVID-19 a sním súvisiace obmedzenia. Je nevyhnutné, aby kultúrne inštitúcie, ktoré sú v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Prievidza po pandémii nadviažali na pôvodnú tradíciu organizovaných podujatí v plnom rozsahu a doplnili ju o prezentáciu v online priestore. Takto

Otvorenie výstavy zameranej na prezentáciu diel prievidzských výtvarníkov sa konalo 4. novembra 2021 v obnovenom Meštianskom dome. Zdroj: Archív Kultúrneho a spoločenského strediska v Prievidzi.

sa podarí zachovať ľudský potenciál, ktorý sa dá neskôr využiť pri manažmente a realizovaní nových podujatí zameraných na uspokojenie potrieb domácich obyvateľov i turistov na nadregionálnej úrovni.

Odporúčania

- Vypracovať spoločnú stratégiu, ktorá by prepájala kultúru a cestovný ruch s akcentom na uspokojenie potrieb miestnych obyvateľov, ale aj turistov prichádzajúcich z iných regiónov.
- Spoločne propagovať kultúru a cestovný ruch.
- Spolupracovať s Hornonitrianskym múzeom v Prievidzi na identifikácii a výskume nehmotných a hmotných prvkov kultúrneho dedičstva a následne ich využiť pri rozvoji cestovného ruchu. Pozitívnym príkladom je propagácia ženského čepca zlatohlav pani primátorkou a Margitou Kovačovou.
- Zlepšiť kvalitu poskytovaných služieb a atraktivitu vybraných kultúrnych a spoločenských podujatí, ktorými sú Kultúrne leto a Banický jarmok a spolupracovať pri

takých podujatiach, ako sú Hornomitrrianske folklórne slávnosti. Podstatná je aj intenzívna marketingová propagácia za účelom dosiahnutia nadregionálneho charakteru týchto podujatí.

- Vytvoriť online portál zameraný na prezentáciu rôznych kultúrnych a spoločenských podujatí, ktoré by boli rozdelené do príslušných kategórií v štýle YouTube a aktívne ho propagovať na sociálnych sieťach.
- Podporovať podujatia zamerané na miestne tradície, kultúra originalitu ich prezentácie.
- Po skončení pandémie intenzívnejšie podporovať marketing kultúrnych podujatí, ktorý by sa okrem domácich divákov mal zamerať aj na návštevníkov Bojníc.
- Vytvoriť koncept možnosti využitia jedného priestoru na hlavnom námestí, v ktorom by sídlila galéria i múzeum pôsobiace v meste. Výstavná plocha by bola spoločná, rozdelená na jednotlivé expozície, v závislosti od konkrétneho zamerania múzea/galérie.
- Zaoberať sa možnosťou stanovenia nulovej ceny vstupného pre múzea a galérie pôsobiace pod záštitou mesta Prievidza.

3.2.4 Šport a športové podujatia

Podpora smerovaná na vytvorenie vhodných podmienok pre voľnočasové, športové a rekreačné aktivity v meste vytvára veľký potenciál pre rozvoj cestovného ruchu. Výhodou je, že takto vytvorené produkty sú využiteľné aj miestnym obyvateľstvom, návštevníkmi a turistami z iných regiónov. Pre miestnych obyvateľov sa takto zvyšuje kvalita života, buduje sa image mesta, pozitívny vzťah k mestu a v neposlednom rade sa zvyšuje atraktivita Prievidze v kontexte susedných miest. Zvyšovanie kvality života miestnych obyvateľov a spoločenskej revitalizácie je aj jednou z priorit akčného plánu.

V oblasti športovej infraštruktúry má mesto konkurenčnú výhodu v komparácii s Bojnícami. Väčší počet obyvateľov vytvára lepšie investičné možnosti pre rekonštrukcie už existujúcich športovísk, ako napr. Futbalový štadión Prievidza, Športová hala Prievidza a Zimný štadión Prievidza. Lepšie finančné predpoklady je možné badať aj v súvislosti s budovaním novej športovej infraštruktúry. Štandardnú ponuku športových aktivít v meste dopĺňajú nielen nové golfové ihriská neďaleko Prievidze v Sebedraží a v Koši, ale i v meste celoročne otvorený minigolf, ktorý vytvára priestor pre šport i voľnočasovú zábavu pre širokú verejnosť. Prievidzský golf sa nachádza v peknom prostredí mestského parku s vybudovanou infraštruktúrou a s výhľadom na Bojnický zámok a letisko. V zimnou obdobi sa na Námestí slobody v Prievidzi buduje prenosná ľadová plocha, ktorá sem láka priaznivcov tohto športu. V spojení s vianočnými trhmi sa multifunkčne využíva centrálna časť mesta.

V meste sú vybudované cyklotrasy, ktoré vytvárajú potenciál pre aktívne trávenie voľného času. Rozvoj cyklistických, korčuľarských a turistických trás v súčasnom období je možné považovať za prioritné, z dôvodu obmedzení initeriérových aktivít v dôsledku pandémie ale aj neskoršieho využitia turistami, ktorí buď priamo navštívia mesto, prípadne sem sekundárne zavítajú z Bojníc. Pozitívne je možné ohodnotiť budovanie promenády pri mŕtvom ramene rieky Níry, medzi Bojnickou cestou a Zapotóčkami, ktorá sa využíva na prechádzky, korčuľovanie, cyklistiku, ale aj oddych v miestnom bare s aktívnymi možnosťami využitia pre deti. Takto vybudovaná infraštruktúra môže byť vzorom pre vznik prepojenia medzi centrom v Bojniciach a v Prievidzi. Pozitívne možno hodnotiť, že v Prievidzi funguje projekt Zelený bicykel – služba zdieľaných bicyklov, ktorú využívajú aj domáci, aj návštevníci. Dňa 20. septembra 2021 bol v rámci Európskeho týždňa mobility uvedený do prevádzky aj projekt elektrických kolobežiek

3.3 ANALÝZA REALIZAČNÝCH FAKTOROV (DOPRAVA A SLUŽBY)

od spoločnosti Bolt. Ten sa stretol s veľkým ohlasom a o niekoľko týždňov sa kolobežky stali obľúbeným dopravným prostriedkom mladých ľudí po celom meste.

Ochorenie COVID-19 a opatrenia s ním súvisiace vzbudili v posledných rokoch záujem o aktívne trávenie voľného času v exteriéri. Na druhej strane boli v roku 2021 na základe implementácie Covid automatu výrazne obmedzené možnosti účasti na športových podujatiach. Táto skutočnosť mala výrazný vplyv na počet návštevníkov na zápasoch dvoch extraligových klubov BC Prievidza (basketbal) a VK OSMOS Prievidza (volejbal). Tieto kluby môžeme zároveň považovať za aktívnych propagátorov mesta na Slovensku. Potenciál na postup do extraligy majú futbalové a hokejové kluby, potrebné je k tomu zabezpečiť ich vhodné financovanie.

Odporúčania

- Zriadiť v TIK Prievidza, n. o. a TIK Bojnice, n. o. počiatočnú elektro bicyklov, resp. motivovať podnikateľov k podobnej aktivite.
- Športová hala, zimný štadión, letisko a krytá plavárň majú potenciál na využitie v cestovnom ruchu ako sekundárna ponuka, ktorú by mohli využívať aj návštevníci Bojníc. Musia byť však dostatočne marketingovo prezentované s fungujúcim rezervačným systémom.
- Využiť potenciál významných športovcov Prievidze umiestnením ich sôch, respektíve informačných tabulí na miesta s aktívnym pohybom obyvateľov (parky, cyklotrasy a pod). Taktó by sa zvýšila informovanosť obyvateľov a turistov o najvýznamnejších športových osobnostiach mesta.

V rámci realizačných faktorov majú podstatný význam ubytovanie a gastronomické služby. Ich rozmiestnenie a kvalita poskytovaných služieb má výrazný vplyv na uspokojovanie potrieb turistov a celkový zážitok z dovolenky. Dopravná dostupnosť, kvalita ciest, príchod do hotela a vzhľad izby predstavujú prvý kontakt zákazníka s danou destináciou a často vytvárajú prvotný dojem, ktorý následne ostáva v povedomí turistu až do konca pobytu.

3.3.1 Doprava

Medzi základné priority mesta v oblasti dopravnej infraštruktúry by malo patriť pokračovanie v tlaku na zodpovedné inštitúcie, zameraného na čo najrýchlejšie vypracovanie projektovej dokumentácie a vybudovanie rýchlostných ciest R2 s napojením na diaľnicu D1 v Trenčíne a rýchlostnej cesty R8 s napojením na cestu R1 Trnava – Banská Bystrica. Možnosti na budovanie dopravnej infraštruktúry ponúka aj Akčný plán transformácie regiónu horná Nitra – Mobilita a prepojenosť. Peňažné prostriedky z neho sa dajú využiť na budovanie lokálnej infraštruktúry: verejnej dopravy, cyklotrás, kočuliarskych a turistických trás a pod. Investície do dopravy sú možné aj na základe participácie mesta v združení Územie udržateľného mestského rozvoja. Za jednu z priorít je možné považovať dobudovanie a zaktívnenie cyklotrasy, ktorá by spájala centrá miest Bojnice a Prievidza. Trasa má potenciál prechádzať atraktívnym prostredím mestského parku, môže sa využiť dobrá infraštruktúra ulice M. R. Štefánika s dôrazom na prezentáciu historicky zaujímavého sídliska z obdobia socializmu. Na trase je potrebné dobudovať nové prvky cyklistického značenia, doplniť informačné tabule, smerovníky, budovať

vizuálne zaujímavé zelené plochy. Mieru jej využitia turistami z iných regiónov by posilnila existencia požičovne elektro bicyklov.

Leteckú dopravu považujeme za rozvinutú v dostatočnej miere. Medzinárodné letisko ma potenciál privádzať do regiónu Horná Nitra zahraničných turistov v prípade dostatočne atraktívnej ponuky cestovného ruchu. Potenciál je možné badať aj vo využití leteckej dopravy pri rozvoji kúpeľného cestovného ruchu v Bojniciach. Veľmi dobré zviditeľnenie miest Prievidza a Bojnice primášajú medzinárodné preteky a súťaže, ktoré sa konajú na Letisku Prievidza, preto treba s organizátormi týchto leteckých podujatí prehliť spoluprácu.

Odporúčania:

- Využiť možnosti financovania dopravnej infraštruktúry z Akčného plánu transformácie uholného regiónu horná Nitra a finančných prostriedkov, ktoré získa organizácia Územie udržateľného mestského rozvoja.
- Budovať infraštruktúru s prihliadnutím na alternatívne formy dopravy a s dôrazom na zachovanie environmentálnych princípov.
- Aktívne spolupracovať s mestom Bojnice na rozvoji cyklistických trás.
- Vytvoriť projekt dobudovania cyklotras, ktorá by spájala námestie v Bojniciach a v Prievidzi s využitím existujúcich zelených plôch a parkov a s možnosťou revitalizácie vybraných zelených plôch. Dôležité je aj vybudovanie nadštandardnej cyklistickej infraštruktúry, ktorá by svojou kvalitou a rozmiestnením vytvorila dopyt u miestnych obyvateľov, ale aj u turistov v Bojniciach.
- Vybudovať cyklotrasu a turistickú trasu, ktorá by spájala centrum Prievidze s prírodnými pamiatkami Kobylnice a Hradisko.

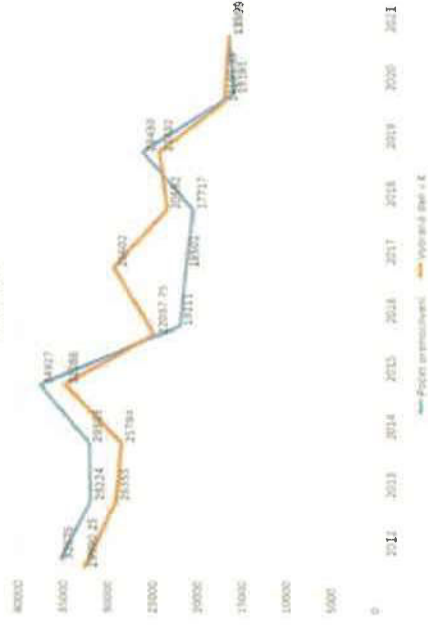
Príklad možnej rekonštrukcie Ulice M. R. Štefánika v rámci vytvorenia zeleného pásu spájajúceho centrum Bojníc a Prievidze. Jedlen cestný prúd by sa využil na vybudovanie cyklotrasy a opačný druhý cestný prúd by slúžil ako parkovacia plocha. Vznikol by aj priestor pre peších a končiarov. Prechod cez križovatky s väčšou intenzitou dopravy by sa vyriešil vybudovaním nadjazdov. Jednohltné úseky by boli vsadené do zelene, vysadili by sa kríky a stromy (napr. tuje), ktoré by oddelovali cyklotrasu od cesty. Zdroj: vlastné spracovanie.

3.3.2 Služby

Ubytovacie služby. Zvyšovanie počtu a kvality ubytovacích kapacít a hlavne množstva prenocovaní by malo byť jednou z priorit mesta v spolupráci s OOCR RHNB. Je však potrebné vychádzať zo skutočnosti pri liečebných a rekreačných pobytoch budú turisti vo väčšine prípadov preferovať zariadenia v Bojniciach.

Výbraná daň z ubytovania vytvára možnosť, ako zvýšiť rozpočtové príjmy. Celkovo má počet prenocovaní v meste klesajúcu tendenciu. Mierne nárast bol v roku 2019, keď bola vybraná daň za 23 433 eur. Koronakríza a súvisiace opatrenia zapríčinili znížený záujem o ubytovacie služby. Počet prenocovaní sa znížil skoro o polovicu na 13 161 v roku 2020 a 13 599 v roku 2021. Pandémia ochorenia COVID-19 mala výrazný vplyv aj na rozsah a kvalitu poskytovaných služieb, ktorá sa vo väčšine podnikov znížila.

Počet prenocovaní a vybraná daň z ubytovania v meste Prievidza

Tabuľka počtu prenocovaní a vybranej dane v období 2012 - 2021 poukazuje na postupný pokles. Je možné predpokladať, že výška vybranej dane za ubytovanie nemá vplyv na počet prenocovaní. V roku 2021 stanovená daň na 1 € osoba/noc je nastavená vhodne.

Na základe získaných podkladov o počte ubytovacích zariadení je možné iba rámcovo zhodnotiť ich fungovanie v roku 2021. Aj keď ich počet v tomto období narástol, celkový stav prenocovaní sa výrazne nezmenil, v porovnaní s rokom 2020. Pozitívne je možné ohodnotiť zvýšenie počtu hotelov, čo môže mať vplyv na počet prenocovaní po skončení pandémie. Medzi ostatné ubytovacie zariadenia boli zaradené Športový klub Prievidza a Stredná odborná škola obchodu a služieb.

Druh ubytovacieho zariadenia

Druh ubytovacieho zariadenia	2017	2020	2021
Hotel	2	3	7
Garni hotel	1	0	0
Penzión	8	6	7
Turistická ubytovňa	1	3	2
Internát	0	1	0
Ubytovanie v súkromí	0	0	2
Ostatné	0	0	2
Spolu	12	13	20

Počet ubytovacích zariadení v Prievidzi v rokoch 2017, 2020 a 2021

Odporúčania

- Zefektívnenie výberu a kontroly ubytovacej dane.
- Problematiku smrcovania a rozvoja ubytovacích zariadení riešiť až po skončení pandémie.

Gastronomické služby. Fungovanie gastronomického sektoru v meste Prievidza v roku 2021 bolo výrazne ovplyvnené opatreniami súvisiacimi s pandémiou ochorenia COVID-19. Obdobie, kedy nebolo možné poskytovať gastronomické služby v plnej miere, spôsobilo stratovosť a stagnáciu v tomto segmente poskytovaných služieb. Podniky sa v mnohých prípadoch nezameriavali na kvalitu a rozvoj, ale na udržanie sa na trhu. Problematické bolo aj zabezpečenie obslužného personálu.

Mesto sa snažilo vzniknutú situáciu riešiť. Napríklad v období pred Vianocami, na základe komunikácie s podnikateľmi, zabezpečilo možnosť predaja teplých nápojov priamo pred prevádzkami v zmysle platných nariadení ÚVZ v súvislosti s pandémiou COVID-19. Keďže klasický priležitostný Vianočný trh sa nekonal, mesto sa snažilo aspoň takýmto spôsobom vytvoriť predvianočnú atmosféru. Otváracie časy gastronomických prevádzok sa v roku 2021 nezmenili (VZN č. 117/2011 o pravidlách času predaja v obchode a času prevádzky služieb na území mesta Prievidza).

Druh pohostinského zariadenia	2017	2020	2021
Reštaurácia	27	34	37
Pizzeria	16	12	8
Jedáleň	3	6	6
Bistro	12	7	9
Bar	18	10	11
Piváreň	5	4	3
Pub	7	5	6
Kaviareň	41	33	31
Spolu	129	111	111

Počet stravovacích zariadení v Prievidzi v rokoch 2017, 2021 a 2022

Na základe hore uvedených skutočností je v súčasnosti veľmi náročné definovať vízie pre rozvoj gastronomických zariadení. Je však možné stanoviť niektoré odporúčania

s prihliadnutím na rozvoj po skončení pandémie. Zariadenia si musia budovať svoju lokálnu značku, ktorá môže vychádzať z myšlienky poskytovania služieb v štýle *fusion*, regionálna gastronómia, zážitková gastronómia a pod. Dôležitý je aj výskum v tejto oblasti s akcentom na identifikáciu regionálnych gastronomických špecialít, školenia pre kuchárov a čašníkov a pod.

Na základe analýzy počtu vybraných gastronomických zariadení v rokoch 2017, 2020 a 2021 je možné konštatovať, že gastrosektoru sa podarilo prispôsobiť pandemickej situácii, nenastal prudký pokles počtu podnikov. Dôležitým faktorom sú však príjmy podnikov, ktoré sa výrazne znížili. Počas dvoch rokov 2020 a 2021 sa celkový počet podnikov nezmenil. V mnohých prípadoch však došlo k otváraniu nových prevádzok, napríklad reštaurácií. Negatívny trend je možné badať v prevádzkovaní pizzerií. Vplyv na stagnujúci počet prevádzok môže mať znížený dopyt zo strany obyvateľov mesta a návštevníkov.

Odporúčania

- Aktivne komunikovať s majiteľmi gastronomických zariadení s prihliadnutím na optimálne riešenie problémov súvisiacich s pandémiou COVID-19.
- Financovať výskum regionálnych gastronomických špecifik a následne publikovať príručku pre podnikateľov, ako tieto gastronomické špeciality zakomponovať do svojej ponuky s prihliadnutím napr. na gastronomický trend *fusion* – miešanie rôznych gastronomických prístupov. Napr. Bobová kaša ako príloha k steaku, pokrm zo žiab v Malinovej s domácou tatarskou omáčkou a hranolčekmi a pod. Pri tomto projekte sa dá participovať aj s miestnou strednou odbornou školou obchodu a služieb, prípadne s katedrami zameranými na cestovný ruch.
- Podporiť možnosti fungovania gastronomických zariadení rozšírením otváracích časov prevádzok.

- Motivovať reštaurácie a stravovacie zariadenia k vytvoreniu originálnej ponuky lokálnej gastronómie a využívať ju pri propagácii mesta ako turistickej destinácie.

3.4 KONKURENČNÁ POZÍCIA PRIEVIDZE V DESTINÁCIÍ HORNEJ NITRY

Vzhľadom na skutočnosť, že mesto Prievidza nemá do praxe aplikované priority v oblasti rozvoja cestovného ruchu, je náročné identifikovať konkurenčnú pozíciu mesta v destinácii Hornej Nitry. Do úvahy je treba brať aj skutočnosť, že konkurenčnú pozíciu mesta nie je možné interpretovať v zmysle vytvárania rozdielov v rámci ponuky cestovného ruchu na Hornej Nitre. Naopak tento región je potrebné chápať ako jednu destináciu cestovného ruchu s rozličnou ponukou služieb, ktoré by mali na seba nadväzovať, resp. sa dopĺňať. Z tohto dôvodu je potrebné pokračovať vo vy-

tváraní efektívnej koordinácie rozvoja cestovného ruchu, ktorej iniciátorom by mala byť oblastná organizácia cestovného ruchu spolu s Referátom obchodu a CR mesta Prievidza.

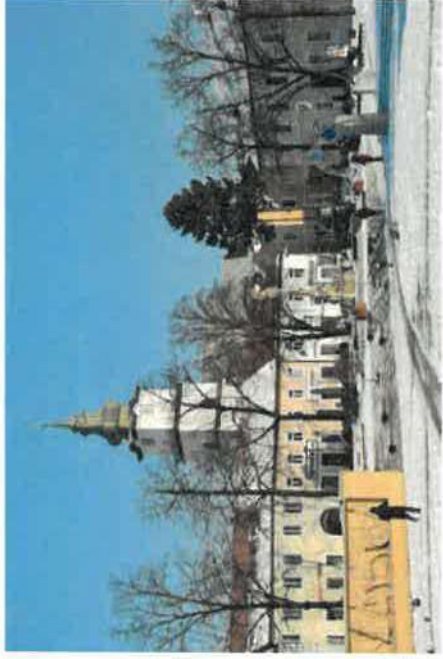
Jednou zo súčasných výhod Prievidze na trhu cestovného ruchu, v destinácii horná Nitra, je možnosť vo väčšej miere využívať finančné prostriedky a ľudský personál v rámci inštitúcií verejnej správy. Táto skutočnosť vytvára potenciál pre lepšiu manažment a marketing cestovného ruchu.

Veľkou výhodou sú aj nákupné možnosti. Koncentrácia rôznych druhov predajní v blízkosti obchodného centra Korzo vytvára predpoklad pre rozvoj Prievidze ako regionálneho centra pre nákupný cestovný ruch. Možnosť nakupovania láka do mesta množstvo výletníkov z okruhu, ale aj turistov z Bojníc. Tieto skutočnosti sa dajú využiť aj v kontexte propagácie – motivácie k dopytu po iných druhoch a formách cestovného ruchu v meste.

Dobrá pozícia v rámci regiónu má aj Mestský park a jeho prepojenie s nábřežím rieky Nitry pri mŕtvom ramene a s obchodnou zónou pri Kórze. Výhodná je jeho poloha neďaleko Bojníc. Turisti ho môžu využívať na aktívne trávenie voľného času, ako napr. bicyklovanie, korčuľovanie, prechádzky a minigolf. Pozitívne je možné ohodnotiť aj investície do jeho obnovy. Je potrebné dbať aj na zachovanie a revitalizáciu zelených plôch, ktoré sú vyhladávané hlavne počas horúcich letných dní. Potenciál do budúcnosti je možné badať v ďalšom rozvoji infraštruktúry parkov s dôrazom na športovo-rekreačné a gastronomické aktivity.

Jedinou športovou aktivitou v rámci regiónu horná Nitra je možnosť zimného korčuľovania na prenosnom klzisku na hlavnom námestí, ako aj na stálej ploche v hokejovej hale. Lákadlom pre turistov môže byť aj návšteva basketbalových a volejbalových extraligových zápasov.

Ďalšou možnou konkurenčnou výhodou je budovanie imidžu Prievidze ako centra pre baníctvo a s tým súvisiacich atraktivít cestovného ruchu.

Historické centrum mesta patrí k vizuálne najatraktívnejším bodom na Hornej Nitre

Pri formovaní destinácie cestovného ruchu horná Nitra je nevyhnutné vychádzať z koordinovaného rozvoja pri aktívnej účasti všetkých zainteresovaných strán. Iba na základe jasne stanovených cieľov, manažmentu destinácie, realizácie projektov a kontroly je možné postupne vybudovať destináciu s nadregionálnym významom. Budovanie pozície Prievidze v rámci konkurencie ostatných slovenských miest a regiónov je možné na základe prípravy a realizácie projektov, ktoré by vychádzali z banskej tradície a histórie regiónu a vytvorili by dopyt po cestovnom ruchu. Nevyhnutné je dosiahnutie vysokého stupňa zážitku a inovatívnosti, resp. edukačno-zábavného charakteru. Dôležité je dôsledné plnenie strategických cieľov a opatrení v Programe rozvoja Prievidze a v Akčnom pláne transformácie uhoľného regiónu horná Nitra.

Nevyhnutné je sa prispôsobiť aj novému modelu čerpania eurofondov, ktoré budú jedným z hlavných zdrojov financovania rozvoja cestovného ruchu v budúcnosti. Výsledkom prípravného procesu bude Integrovaná územná stratégia (IÚS), ktorá bude obsahovať zoznam projektov a zámerov určených na financovanie v nadchádzajúcom programovom období. Gestorom tvorby Integrovanej územnej

stratégie pre Prievidzu bude Trenčiansky samosprávny kraj, pričom technickú aj konzultačnú podporu v príprave aj implementácii IÚS bude poskytovať MIRRI. Potrebu racionalizovať a prispôsobiť prípravu nového programového obdobia špecifickým podmienkam v území, ktoré je ovplyvnené krízou súvisiacou s pandémiou COVID-19, sa prejaví aj na politikách samospráv definujúcich indikatívne projekty zamerané na rozvoj cestovného ruchu s cieľom získať konkurenčnú výhodu v rámci Slovenska.

Odporúčania

- Konkurenčné výhody mesta využívať v manažmente a marketingu cestovného ruchu.
- Spolupracovať s mestom Bojnice a inými obcami na budovaní destinácie cestovného ruchu horná Nitra, najmä s obcami, ktoré sú členmi OOCR RHNE.
- Vytvárať aktívne možnosti na implementáciu projektov z projektového zosobníka Akčného plánu (transformácie uhoľného regiónu horná Nitra s akcentom na budovanie špecifického konkurenčného postavenia mesta v regionálnom a nadregionálnom chápaní.
- Každoročne organizovať odbornú konferenciu zameranú na prezentáciu súčasného stavu a konkrétnych možností rozvoja cestovného ruchu v meste Prievidza a na hornej Nitre s výstupom vo forme recenzovaného zborníka.
- Hľadať možnosti, ako využiť koncentráciu návštevníkov a turistov z okruhu, ale aj iných častí Slovenska a zahraničia, ktorí prichádzajú za nákupmi do Prievidze, pre vzbudenie dopytu po cestovnom ruchu na území mesta.
- Umiestniť informačnú tabuľu s atraktívnymi CR v Prievidzi v blízkosti vstupu do obchodného centra Korzo, prípadne v jeho interiéri.
- Vytvoriť leták s harmonogramom základnej časti extraligových a volejbalových zápasov na celú sezónu a dis-tribuovať ho do ubytovacích zariadení na hornej Nitre.

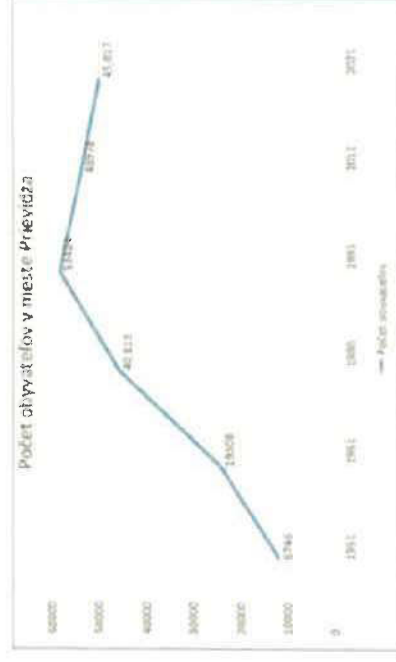
3.5 NÁVŠTEVNÍCI PRIEVIDZE

Za návštevníkov Prievidze je možné považovať osoby, ktoré prichádzajú do mesta z rôznych dôvodov, pričom dĺžka ich pobytu nepresiahne 24 hodín, resp. nevyužijú ubytovacie zariadenie. Príkladom môže byť dochádzanie do práce alebo školy (pracovná a vedomostná mobilita). Ak je účelom návštevy mesta uspokojenie potrieb súvisiacich s cestovným ruchom, je možné využiť aj pojem výletník. Príkladom sú nákupy v obchodnom centre Korzo a prechádzka v parku.

Tento segment osôb predstavuje významný potenciál pre rozvoj počtynosti a kvality gastronomických zariadení, ale aj príležitosť pre rozvoj obchodných zariadení a iných služieb, ktoré priamo nesúvisia s cestovným ruchom. Početnosť návštevníkov a množstvo služieb, ktoré spotrebujú, majú dopad na ekonomickú prosperitu mesta a kvalitu života miestnych obyvateľov. Návštevníkov Prievidze je možné považovať za potenciálnych účastníkov cestovného ruchu prevažne na regionálnej úrovni. Podpora rôznych služieb ako gastronómia, nákupné možnosti, športy, oddych a rekreácia, návšteva kultúrnych podujatí a inštitúcií, môže zvýšiť záujem práve tohto segmentu. Špecifickú formu návštevníkov predstavujú v posledných rokoch zahraniční pracovníci, ktorí pôsobia v rôznych podnikoch v okrese Prievidza. Často ide o zahraničných Slovákov z Rumunska alebo Srbska, ktorí ovládajú slovenský jazyk a ktorí majú potenciál trvalo sa usídlit' v meste. V prípade, že by mesto vytvorilo vhodné podmienky a realizovalo marketing zameraný na prilákanie tohto segmentu osôb, mohlo by do budúcnosti znížiť úbytok počtu obyvateľov.

Odporúčania

- Vytvárať v meste zóny určené na koncentrované uspokojovanie potrieb návštevníkov.
- Sledovať a vyhodnocovať potreby návštevníkov a ich dopyt po službách.
- Marketingovo podporiť rôzne služby, ktoré vytvárajú organizácie mesta Prievidza, napr. formou billboardu na vstupe do mesta v smere od Novák, Nitrianskeho Pravna a Bojníc (ponuka kultúrnych podujatí a inč).
- Zastaviť úbytok počtu obyvateľov podporou a skvalitnením úrovne poskytovaných služieb v meste, resp. propagáciou možnosti bývania a dobrej spoločenskej úrovne u zahraničných pracovníkov.

Počet obyvateľov v meste Prievidza od roku 1991 do roku 1991 stúpol. V posledných desaťročiach je evidentný pokles, ktorý je spôsobený rôznymi faktormi. Významným prvkom je absencia pracovných pozícií s vyššou prídanou hodnotou. Zdroj: Program rozvoja mesta Prievidza (2016 – 2023) a Štatistický úrad SR.

4 MANAŽMENT CESTOVNÉHO RUCHU V PRIEVIDZI

V súčasnom globalizovanom svete je riadenie cestovného ruchu nevyhnutnou súčasťou úspešne sa rozvíjajúcej destinácie. Manažér musí splňať odborné predpoklady, musí mať prehľad o aktuálnych trendoch cestovného ruchu a v legislatívnej podpore zo strany štátu a mesta. V posledných rokoch sa zvyšuje byrokratická záťaž zamestnancov a aktérov v cestovnom ruchu. Na túto skutočnosť sa dá reagovať jedine navýšením finančných zdrojov za účelom zvýšenia počtu a kvality pracovníkov, čiže aj manažérov turistickú destinácie Prievidza. Investície do ľudských zdrojov sú nevyhnutné aj z dôvodu realizácie opatrení v strategických dokumentoch týkajúcich sa mesta a úspešné čerpanie financií z dotácií a eurofondov.

4.1 Organizácie cestovného ruchu a ľudské zdroje

Referát obchodu a cestovného ruchu predstavuje jednu z dvoch inštitúcií, ktoré na úrovni mesta zodpovedajú za organizáciu cestovného ruchu. Samostatné pracovisko malo v roku 2021 štyroch zamestnancov a je začlenené pod riadenie prednostu Mestského úradu v Prievidzi. Od 1. 2. 2022 sa počet pracovníkov znížil na 3 osoby. Inštitúcia plní funkciu manažéra cestovného ruchu, vedie náležitú agendu a zabezpečuje plnenie povinností mesta v oblasti cestovného ruchu. Vhodným predpokladom pre úspešné fungovanie referátu obchodu a cestovného ruchu v meste Prievidza sú v rôznych dokumentoch jasne definované kompetencie a úlohy:

Medzi jeho základné povinnosti patrí:

- spolupráca s príslušnými orgánmi štátnej správy, špecializovanej štátnej správy a samosprávy, s vládnymi

a mimovládny organizáciami a inými inštitúciami pôsobiacimi na území mesta, v TSK a v SR pri príprave a realizácii opatrení zameraných na rozvoj cestovného ruchu v meste,

- plnenie a vyhodnotenie PHSR mesta na zverenom úseku,
- zastupovanie mesta Prievidza ako člena v OOCR RHNB a zabezpečenie úloh z členstva pre mesto vyplývajúcich,
- koordinácia, vyhodnocovanie a zodpovednosť za činnosť spojenú s reprezentovaním mesta na veľtrhoch, výstavách, kontraktáčno-výstavných trhoch a konferenciách cestovného ruchu,
- podpora a pomoc pri rozvoji turistických aktivít a atraktivít v rámci mesta a regiónu,
- koordinácia a kontrola spolupráce mesta s Turisticko-informačnou kanceláriou v Prievidzi, informovanie vedenia mesta o jej činnosti,
- návrhy, koordinácia a realizácia propagácie mesta pri tvorbe rôznych druhov propagačných materiálov a publikácií o meste,
- prieskum trhu a podklady pre výberové konania za oblasť cestovného ruchu v súlade s platnou legislatívou a internými smernicami mesta a pod.

V rámci programu rozvoja mesta Prievidza (2016 – 2023) vyplývajú referátu obchodu a cestovného ruchu nasledovné úlohy:

- komunikácia s podnikateľskými subjektami pôsobiacimi na území mesta Prievidza,
- prehodnotenie pravidiel regulujúcich čas predaja v prevádzkach na území mesta,
- vytvorenie systematického prístupu k marketingovým a propagačným aktivitám v cestovnom ruchu mesta v spolupráci s ostatnými mestami a obcami na Hornéj Nitre (osobitne s Bojnícami),

- zdokonalenie vzájomne prepojeného informačného systému o cestovnom ruchu v meste a jeho okolí,
- participácia na vnútornom posilnení genius loci mesta Prievídza, identity a príslušnosti obyvateľov mesta zvyšovaním povedomia o histórii a tradíciách mesta a regiónu,
- propagácia mesta Prievídza ako centra hornej Nitry v rámci spoločnej propagácie regiónu hornej Nitry na vonok.

Aktivity Referátu obchodu a cestovného ruchu mesta Prievídza v roku 2021 boli výrazne obmedzené pandemickou situáciou, ktorá bola spôsobená ochorením COVID-19. Z plánovaných podujatí: Veľkonočné trhy, Prievídzske hody, Banický jarmok, Dni k Pamiatke zosnulých a Vianočné trhy, na ktorých zamestnanci organizačne participovali, sa uskutočnili len Prievídzske hody a Dni k Pamiatke zosnulých.

Príslušná organizácia taktiež prejavila záujem na inovácii kultúrnych podujatí. Najviac problematickými faktormi v tomto smere je dostupnosť finančných prostriedkov a už uvádzaná nepredvídateľná pandemická situácia.

V roku 2021 sa vďaka štátnej dotácii podarilo zabezpečiť aktualizáciu mobilného turistického sprievodcu, ktorý pomocou aplikácie v mobilných zariadeniach poskytuje turistom a návštevníkom podrobné informácie o atrakciách mesta Prievídza i možnostiach trávenia voľného času v meste a okolí. Baner k aplikácii je vhodne umiestnený na webovej stránke mesta Prievídza s možnosťou stiahnutia pre iOS a OS Android.

Mestu sa podarilo realizovať odhalenie obnovenej dlaždice s logom kráľovsko-cisárskej poštovej cesty MAGNA VIA. Nachádza sa pred objektom Mestského domu v Prievídzi. V tomto období vyšla aj druhá časť monografie o meste Prievídza zameraná na históriu od roku 1945 po súčasnosť.

Interiér Turisticko-informačnej kancelárie v Prievídzi

Turistická a informačná kancelária mesta Prievídza predstavuje druhú inštitúciu cestovného ruchu na úrovni mesta. Túto nezávislú organizáciu založilo mesto v roku 2007 s aktívnou činnosťou od roku 2008. Spolupracuje s referátom obchodu a cestovného ruchu a je členom Asociácie informačných centier Slovenska.

Medzi základné úlohy TIK Prievídza, n. o. patrí:

- poskytovanie informácií turistom,
- zabezpečenie prehliadky produktu cestovného ruchu „Zlatá prievídzska cesta“,
- poskytovanie propagačných materiálov zdarma,
- poskytovanie informácií o možnostiach ubytovania,
- zabezpečovanie rezervácií do Hornonitrianskeho baniského skanzenu – Baňa Cigiel,
- predaj vstupeniek cez Ticketportal,
- predaj vstupeniek na turistické podujatia Klubu slovenských turistov Horná Niitra,
- predaj suvenírov a regionálnych publikácií, prievídzskeho kalendára a prievídzskeho občasnika,
- vylepšovanie plagátov regionálnych inštitúcií a aktuálnych akcií v meste a okolí,
- kopírovanie a laminovanie.

V roku 2021 ovplyvnila pandémie činnosť Turisticko-informačnej kancelárie vo veľkom rozsahu a vo všetkých smeroch. Počas lockdownov musela byť zatvorená na dlhšie obdobie, čím prišla o značné množstvo návštevníkov a tržieb. Počas tohto obdobia boli zamestnanci k dispozícii na mailovej adrese tik@prievidza.sk, Facebookovom profile a na tel. č. +421 46 54 23 992. Služby cestovného ruchu nebolo možné poskytovať.

Z tohto dôvodu začali zamestnanci poskytovať asistenciu pri registrácii záujemcov na očkovanie. Do turistickej informačnej kancelárie prichádzali osoby, ktoré sa z rôznych dôvodov nevedeli elektronicky zaregistrovať. Mediálne odkomunikovaná služba sa stretla s veľkým záujmom. TIK Prievidza, n. o. participoval aj na sčítaní obyvateľov, domov a bytov 2021 ako miesto so stacionárnym asistentom pre pomoc pri sčítaní. Do portfólia ponuky služieb pribudol aj predaj cestovných lístkov spoločnosti RegioJet hlavne pre medzištátnu dopravu.

Na základe aktivít pracovníkov TIK Prievidza, n. o. je zjavné, že prirodzene dochádza k subsidiarite služieb cestovného ruchu a služieb poskytovaných pre občanov mesta.

Referát pre projekty a investície mesta Prievidza nepredstavuje inštitúciu zameranú na organizovanie cestovného ruchu. Je však využiteľné pri vytváraní vhodných finančných podmienok pre fungovanie cestovného ruchu. Má päť stálych zamestnancov. Ďalšie 3 osoby sú zamestnané v rámci projektu Efektívna verejná správa ako manažéri regionálneho rozvoja a implementácie projektov. V roku 2021 sa nepodávali žiadne nové projekty súvisiace s cestovným ruchom. V tomto roku sa končila realizácia projektu zameraného na tvorbu cyklotrasy medzi mestami Prievidza a Bojnice. Úsek dlhý 7,5 km bol vybudovaný v meste Prievidza a súvisel s osadením prvkov cyklistickej dopravnej infraštruktúry a budovaním oddychových zón. V rámci Fondu pre spravodlivú transformáciu bolo podaných 25 projektových zámerov, no ani jeden z nich nespadá

do rámca cestovného ruchu. Na základe týchto skutočností je zjavné, že mesto má potenciál pre vytváranie nových projektov súvisiacich s cestovným ruchom, ktorý nebol doposiaľ využitý.

Možnosti na financovanie cestovného ruchu je možné identifikovať aj v organizácii **Územie udržateľného mestského rozvoja** (UMR), ktorá spája mestá Prievidza, Bojnice, Nováky a obec Koš. Celkovo by malo na hornú Nitru prísť približne 25 miliónov eur, ktoré by mohli byť investované do rozvoja občianskej vybavenosti so sekundárnym využitím v cestovnom ruchu (napr. športoviská, cyklotrasy a pod).

Novým perspektívnym partnerom pre organizáciu rozvoja cestovného ruchu v Prievidzi je **Katedra manažmentu kultúry a turizmu FF UKF v Nitre**, ktorá predkladá projekt zameraný na výskum baníctva, prísúpenie stredovekých banských diel a vybudovanie banského múzea v Prievidzi ako vedecko-výskumného, edukačného a kreatívneho centra podporujúceho rozvoj cestovného ruchu. Jedným z cieľov projektu je na základe výskumu získať nové informácie a definovať nové prvky hmotného a nehmotného kultúrneho dedičstva na hornej Nitre. Projekt bol koncom roku 2021 nahraný do zásobníka zámerov pre Fond na spravodlivú transformáciu v rámci Transformácie uhoľného regiónu horná Nitra. Prípadná participácia mesta na tomto projekte by mala byť zameraná na vytvorenie vhodných podmienok (napr. priestory) na zriadenie spoločného múzea.

Hlavným partnerom mesta Prievidza v organizácii cestovného ruchu na regionálnej úrovni je **Oblasťná organizácia cestovného ruchu Región Horná Nitra – Bojnice** (OOCR RHNB). Vznikla v roku 2012 a prostredníctvom jedného pracovníka zabezpečuje marketingovú stratégiu a komunikáciu regiónu horná Nitra. Vykonáva široké spektrum činností zameraných na propagáciu potenciálu CR v destinácii, na návrhy, koordináciu, implementáciu a hodno-

tenie aktivít a projektov súvisiacich s cestovným ruchom a na čerpanie štátnej dotácie na podporu regionálneho cestovného ruchu. Aktívne spolupracuje s inštitúciami verejného a súkromného sektora za účelom zvýšenia kvality a atraktívnosti primárnej a sekundárnej ponuky a zabezpečenia trvalo udržateľného rozvoja cestovného ruchu. Mesto Prievidza je jedným zo zakladajúcich členov tejto organizácie a má zastúpenie v správnej rade. Aktuálne má OOCR 58 členov.

Zrekonštruovaný Meštiansky dom na Námestí slobody by mohol plniť funkciu reprezentatívneho sídla pre múzeum a galérie v meste so spoločnými výstavnými priestormi. V súčasnosti tu sídli Galéria bariéru Vysočina.

V roku 2021 bola činnosť OOCR RHNB obmedzená z dôvodu rozšírenia ochorenia COVID-19. Neorganizovali a nerealizovali sa aktivity zamerané na prípravu a účasť na veľtrhu CR Slovakiatour v Bratislave. Taktiež sa neuskutočnili podujatia naplánované spolu s mestom Prievidza, a to Prievidzský rínok a oslavy Dňa cestovného ruchu. Medzi aktivity, ktoré sa podarilo zrealizovať, patrí tvorba a tlač propagačných materiálov a predmetov regiónu Horná Nitra a Ulač kalendára na rok 2022. Spolupráca s mestom sa prejavila aj pri tvorbe plánu a plnenia aktivít OOCR RHNB

na základe členstva Ivony Vojtášovej v predstavenstve OOCR RHNB.

OOCR RHNB je od roku 2015 členom **Krajskej organizácie cestovného ruchu Trenčín Región**, čo vytvára predpoklady na úspešnejšiu koordináciu a realizáciu rozvoja cestovného ruchu na Hornej Nitre.

Ludské zdroje a potenciál pre organizáciu cestovného ruchu predstavuje aj nezisková organizácia s názvom **Združenie na záchranu baníckeho dedičstva hornej Nitry** so sídlom v Hornonitrianskych baniach v Prievidzi, a. s. Združenie sa zameriava na tvorbu, rozvoj, ochranu, obnovu a prezentáciu kultúrneho dedičstva s prihliadnutím na tradíciu uhoľného baníctva v regióne horná Nitra. Jednou z hlavných aktivít je prevádzkovanie Hornonitrianskeho banského skanzenu s odborným zameraním na históriu a súčasnosť uhoľného baníctva na Slovensku s dôrazom na územie hornej Nitry.

Združenie aktívne pracuje na projekte oddychového a náučného centra so zameraním na históriu a súčasnosť hneďuhoľného baníctva. Jeho súčasťou je dobudovanie podzemnej a povrchovej časti banského skanzenu a vybudovanie komplexného oddychového a náučného centra s prepojením na ostatné atraktivity cestovného ruchu v regióne horná Nitra.

Za týmto účelom predkladajú Hornonitrianske bane Prievidza dva projektové zámery do zásobníka indikatívnych projektov Akčného plánu transformácie uhoľného regiónu horná Nitra. Prvým je revitalizácia areálu Bane Cigiel na zariadenie cestovného ruchu a druhým projektovým zameraním je rekonštrukcia rekreačného zariadenia Púšť na komplexné zariadenie cestovného ruchu. Vybudovanie takéhoto zariadenia cestovného ruchu s nadštandardnou ponukou služieb by vytvorilo predpoklad pre úspešnú realizáciu cestovného ruchu na nadregionálnej úrovni.

Významným partnerom v oblasti spolupráce pri ma-
nažmente cestovného ruchu je aj **Úrad Trenčianskeho**

samosprávneho kraja/Oddelenie komunikácie a zahraničných vzťahov, ktorý sa zaoberá koordináciou a zabezpečením aktivít súvisiacich s cestovným ruchom. Ide predovšetkým o nasledovné činnosti:

- spolupodíela sa na vypracovaní, realizácii a priebežnom hodnotení koncepcie a stratégie cestovného ruchu TSK,
- spolupracuje pri vypracovaní žiadostí TSK o nenávratné finančné prostriedky v rámci výziev operačných programov podporujúcich aktivity cestovného ruchu v zmysle partnerskej dohody 2021 – 2027,
- spolupracuje so Sekciou cestovného ruchu Ministerstva dopravy a výstavby SR a s Krajskou organizáciou cestovného ruchu pri zabezpečovaní regionálnych a celonárodných aktivít v oblasti cestovného ruchu,
- spolupracuje s Krajskou organizáciou cestovného ruchu pri prezentácii TSK doma a v zahraničí,
- spolupracuje s regionálnymi združeniami a ostatnými subjektmi v oblasti cestovného ruchu v regióne TSK,
- podporuje spoluprácu medzi subjektmi z verejného a súkromného sektoru v záujme skvalitňovania celkovej ponuky kraja v oblasti cestovného ruchu,
- zabezpečuje prípravu a účasť TSK na domácich a zahraničných veľtrhoch cestovného ruchu.

Nie každá samospráva má možnosti rozvíjať cestovný ruch v dostatočnej miere. Prekážkou je často nedostatok finančných a ľudských zdrojov. V regióne horná Nitra má v tomto smere mesto Prievidza najlepšie predpoklady aj z dôvodu, že je okresným mestom, teda administratívnym a spoločenským centrom okresu i regiónu. Túto skutočnosť je možné považovať za konkurenčnú výhodu, vďaka ktorej sa mesto môže stať lídrom rozvoja cestovného ruchu vo verejnom sektore. Regionálna samospráva by mala pôsobiť v zmysle podporovateľa a koordinátora úsilia rozvoja cestovného ruchu. TSK proklamuje podporu manažmentu destinácie trencianskeho regiónu so snahou vytvárať podmienky

pre pravidelnú systémovú podporu aj s využitím KOCHR TR. Jednou z priorit je aj rozvoj Manažmentu cestovného ruchu a ľudských zdrojov s akcentom na podporu spolupráce kľúčových aktérov cestovného ruchu, celoživotného vzdelávania ľudských zdrojov a destinačného manažmentu v regióne.

Mesto by sa malo zamerať na postupné vyčleňovanie peňažných prostriedkov vo svojom rozpočte na vypracovanie podmienok pre profesionálny destinačný manažment. Následne využívať svoje kľúčové postavenie v presadzovaní záujmov v oblasti a krajskej organizácii cestovného ruchu.

Odporúčania

- V letnej sezóne rozšíriť oliváracie hodiny TIK Prievidza, n. o. počas víkendov, v prípade priaznivej pandemickej situácie.
- Hľadať nové možnosti, ako využiť pracovníkov Hornonitrianskych bani Prievidza ako ľudský potenciál pre rozvoj cestovného ruchu v meste.
- Investovať do ľudských zdrojov, konkrétne do novej pozície projektového manažéra v rámci Projektového oddelenia mesta Prievidza, ktorý by sa zaoberal výhradne vyhladávaním možností financovania a tvorbou projektov zameraných na cestovný ruch.
- Spájať poskytovanie služieb v cestovnom ruchu s občianskymi aktivitami
- Budovať manažment cestovného ruchu na regionálnej úrovni.
- Využívať možnosti vyplývajúce so spolupráce s Oddelením komunikácie a zahraničných vzťahov Úradu Trenčianskeho samosprávneho kraja a KOCHR Trenčín región.
- Zavedenie prieskumu potrieb trhu cestovného ruchu a sledovanie ponuky konkurencie, resp. pridelenie tejto úlohy konkrétnemu zamestnancovi.

- Hľadať nové možnosti na komunikáciu s podnikateľmi, ktorých produkty sú využiteľné v cestovnom ruchu.
- Situačnú analýzu predložiť projektovému oddeleniu mesta Prievidza ako inšpiratívny zdroj pre tvorbu projektov v oblasti cestovného ruchu.

4.2 Marketingová komunikácia mesta Prievidza

V roku 2021 bola marketingová komunikácia mesta Prievidza realizovaná hlavne vo forme nových propagačných materiálov a predmetov vydaných v spolupráci s OOCR RHNB, ktoré boli zamerané na Prievidzu a celý región horná Nitra. Na základe štátnej dotácie, ktorú mesto získalo v roku 2019 v zmysle zákona č. 91/1990 o cestovnom ruchu, bol v roku 2021 vydaný nástenný kalendár pre obyvateľov s názvom Prievidzské peknoty. V tomto roku bola publikovaná aj druhá časť Monografie mesta Prievidza, ktorá sa zameriava na históriu mesta od roku 1945 až do súčasnosti. Pozitívne je možné hodnotiť prácu na aktualizácii mobilnej aplikácie Prievidza, ktorá je zameraná na projekt Zlatej prievidzskej cesty. K dispozícii je aj audio verzia a anglická jazyková mutácia.

Nepriaznivá úroveň marketingovej komunikácie mesta v súčasnosti je ovplyvnená viacerými faktormi. Prvým je pomalé tempo rozvíjania marketingovej kampane v cestovnom ruchu, čo má súvis aj s nedostatkom finančných prostriedkov. Druhým faktorom je pandémia ochorenia COVID-19. Neustále sa meniace podmienky fungovania spoločnosti nevytvárajú predpoklad pre efektívny vplyv takejto kampane na návštevnosť mesta. Z tohto dôvodu je logické, že sú tieto aktivity v tomto období v útlme. V platnej koncepcii rozvoja cestovného ruchu sú zadané možnosti marketingovej komunikácie mesta, ktorá by mala vychádzať z troch hlavných pilierov a to:

Prievidza – mesto banických tradícií, Prievidza – mesto poznania regionálnych chutí a Prievidza zelené mesto v pohybe. Na koncepciu týchto pilierov sa nadviazalo tvorbou, resp. rozvíjaním vybraných produktov ako Banický jarmok, podujatia k hodom s tradičnou prievidzskou gastronómiou, Hornonitrianske folklórne slávnosti, oslava dňa CR, modernizácia a budovanie cyklotrás, projekt Zelený bicykel, kolobežky Bolt a iné.

Na účely marketingu sa využíva spolupráca s Krajskou organizáciou cestovného ruchu v Trenčíne a OOCR RHNB. Cestovný ruch je propagovaný aj na webovej stránke mesta. Pracovníci TIK Prievidza, n. o. spravujú Facebookový profil, na ktorom prezentujú novinky súvisiace s touto problematikou ale aj s kultúrou, aktivitami klubu KST Horná Nitra a pod. V minulom období bola nadviazaná aj spolupráca s portálom www.lexikon.sk, ktorý sa zameriava na prezentáciu atraktivít a podujatí súvisiacich s cestovným ruchom. Najčítanejší príspevok má vyše 14 100 vzhľadnutí, čo je možné považovať za úspech. Webová stránka TIK Prievidza, n. o. by mala prejsť modernizáciou a aktualizáciou v súčinnosti so štandardmi a odporúčaniami AiCES.

Na propagáciu mesta sa taktiež využívajú miestne printové médiá ako MY-Hornonitrianske noviny, Prievidzsko, Beta rádio a Regionálna televízia Prievidza. K podujatiam sa vydávajú letáky a plagáty. TIK Prievidza, n. o. má k dispozícii rôzne propagačné materiály. Posledná brožúra Prievidza a okolie vyšla v roku 2018. Mesto taktiež dalo vyhotoviť 5 exteriérových maľovaných máp, ktoré sú umiestnené v troch lokalitách s najväčšou koncentráciou ľudí: železničná a autobusová stanica, Námestie slobody a Námestie J. C. Hronského na sídlisku Pily.

Účasť na veľtrhoch, výstavách a iných podujatiach súvisiacich s cestovným ruchom bola v roku 2021 výrazne obmedzená. Dovtedy sa mesto Prievidza zúčastňovalo pravidelne veľtrhu ITF Slovakia Bratislava. V roku 2017 získala Sylvia Malianiková ocenenie Ministerstva dopravy

a výstavby SR „Osobnosť cestovného ruchu za rok 2016“, čo je najvyššie vyznamenanie v rezorte CR. V roku 2017 získala Prievidza cenu od KOOCR TR v súťaži TOP produkt v cestovnom ruchu, v kategórii TOP inovácia, za mobilného turistického sprievodcu mesta Prievidza. V roku 2018 získal zasa ocenenie KOOCR TR Roman Turcel z galérie ART POINT v kategórii TOP osobnosť cestovného ruchu. Získané ocenenia poukazujú na skutočnosť, že mesto disponuje kvalitnými osobnosťami, ktoré sú schopné manažovať a rozvíjať cestovný ruch. Je potrebné v maximálnej miere využiť ich potenciál.

Vzhľadom na súčasnú pandemickú situáciu je opodstatnené šetrenie finančných prostriedkov na marketing. Marketingová kampaň zameraná na domáce obyvateľstvo a krátkodobých návštevníkov mesta v jarnom a letnom období s dôrazom na využitie lokálnych voľnočasových atraktivít by sa mohla prejavíť vo zvýšenej návštevnosti. Do budúcnosti je podstatné, aby mesto pokračovalo v budovaní svojej identity a jej využívaní v procese marketingovej komunikácie. Nevýhnutnou súčasťou pri propagácii je aj efektívne vyživiť online priestor, hlavne sociálnych médií, s aktívnou účasťou blogerov. Internet ponúka možnosti na efektívnu komunikáciu s turistami a občanmi s prihliadnutím na rozvoj cestovného ruchu. Pozitívne je možné ohodnotiť aktivity kultúrnych inštitúcií v Prievidzi, propagáciu kultúrnych podujatí a prechod do online priestoru.

Jedno z opatrení uvedené v Akčnom pláne transformácie uholného regiónu Horná Nitra je zamerané na podporu rozvoja cestovného ruchu v regióne prostredníctvom marketingových aktivít, informačných kampaní a prepájania ponuky atrakcií cestovného ruchu postavené predovšetkým na báze online. Túto skutočnosť je potrebné využiť v kontexte rozvoja marketingovej koncepcie mesta a jej úspešnej implementácie v budúcich rokoch na regionálnej a nadregionálnej úrovni.

Malovaná mapa Prievidza a Bojníc

Odporúčania:

- Optimalizovať komunikáciu mesta smerom dovnútra, k vlastným občanom, s dôrazom na zvýšenie informovanosti o cestovnom ruchu, ale aj o iných občianskych aktivitách.
- Formovať komunikáciu mesta smerom von zameranú na propagáciu vybraných produktov a služieb cestovného ruchu.
- Počas pretrvávania pandémie zamerať marketing cestovného ruchu na domácich obyvateľov a krátkodobých návštevníkov mesta z regiónu Horná Nitra. Po skončení pandémie realizovať marketing na nadregionálnej úrovni, pokračovať v spolupráci s KOOCR TR a celoslovenskými médiami.
- Vytvoriť Facebookový profil s názvom Prievidza: problémový občanov mesta s akcentom na efektívnu komunikáciu s obyvateľmi pri riešení občianskych problémov.
- Cieľene propagovať vybrané atraktivity, resp. služby CR prostredníctvom sociálnych médií s využitím blogerov.
- Propagovať mobilnú aplikáciu mesto Prievidza.
- Propagovať vybrané masové športové podujatia, ako

basketbalové a volejbalové zápasy, ale aj iné vybrané podujatia.

- Marketing cestovného ruchu zamerat hlavne na baníctvo a socializmus, ale pokračovať vo využívaní a propagovaní Zlatej prievidskej cesty ako zaujímavého produktu CR.
- Nadalej intenzívne spolupracovať s portálom Čo dnes.sk za účelom prezentácie kultúry v regióne horná Nitra.
- Využiť zamestnancov TIK Prievidza, n. o. na tvorbu propagačných materiálov v období lockdownov.
- Využívať prácu dobrovoľníkov, pracovných staží mladých ľudí a žiakov stredných škôl pri efektívnejšom využívaní online komunikácie a cieľených online kampaní. Napríklad formou súťaže pre žiakov stredných škôl, ktorí by mali za úlohu natočiť propagačné video o Prievidzi a následne ho umiestniť na sociálnych sieťach. Víťazom by sa stala osoba s najvyššou sledovanosťou.

5 ZÁVEREČNÉ ZHODNOTENIE CESTOVNÉHO RUCHU V PRIEVIDZI A DEFINOVANIE PRIORÍT ROZVOJA DO BUDÚCNOSTI

Hlavným faktorom, ktorý ovplyvnil rozvoj cestovného ruchu v Prievidzi v predchádzajúcich obdobiach, bola už zmienená pandémia ochorenia COVID-19. Negatívne sa prejavila v procese organizovania, ponuky a realizácie služieb spojených s uspokojením potrieb turistov. Dochádzalo k stagnácii na všetkých úrovniach. Súčasná situácia nepriaznivo ovplyvnila aj plánovanie rozvoja cestovného ruchu a aktivít s tým súvisiacich.

Je potrebné si však uvedomiť, že súčasný stav vytvára podmienky pre prehodnotenie doposiaľ realizovaných aktivít, vytvorenie vyváženej ponuky cestovného ruchu a v neposlednom rade na skvalitnenie služieb.

V roku 2022 by malo Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR uverejňovať prvé výzvy na čerpanie finančných prostriedkov z Fondu na spravodlivú transformáciu. V tejto súvislosti má mesto Prievidza veľkú príležitosť získať finančné prostriedky určené na rozvoj infraštruktúry, atraktivit cestovného ruchu a na fungovanie inštitúcií súvisiacich s predmetnou problematikou. Mědži priority mesta by malo patriť aj získanie a zamestnanie kvalifikovaného projektového manažéra, ktorý by mal potenciál zabezpečiť dostatočné finančné prostriedky pre segment cestovného ruchu. Inšpiratívnym podkladom pre vznik nových projektov môže byť aj táto situačná analýza. V súvislosti s Fondom na spravodlivú transformáciu by malo mesto zväziť aj možnosť vzniku banského múzea ako vedecko-výskumnej a populárno-náučnej inštitúcie, ktorá by na základe výskumu identifikovala nové produkty montánneho cestovného ruchu a následne ich aplikovala do praxe. Spolupráca je možná s Katedrou manažmentu kultúry a turizmu FF UKF. Návrh na zriadenie takejto inštitúcie bol podaný do Zásobníka projektových zámerov Fondu na spravodlivú transformáciu.

Medzi priority mesta by mala patriť aj spolupráca s Bojnícami a vypracovanie projektu zameraného na kompletnú rekonštrukciu cyklistickej a pešej trasy medzi námestiami v Bojniciach a Prievidzi. Dôraz by mal byť kladený na jej umiestnenie do zeleného koridoru, ktorý by spájal obe mestá. Projekt by vychádzal zo sloganu: „Prievidza, zelené mesto v pohybe“. Umiestňovaním atraktívit cestovného ruchu a gastronomických zariadení na tejto línii by sa tak vytvoril zaujímavý produkt, ktorý by využívali miestni obyvatelia, ale aj turisti z Bojníc.

Je možné predpokladať, že minimálne prvá polovica roku 2022 sa bude niesť v tieni pandémie ochorenia COVID-19. V tomto období by mala Prievidza venovať zvýšenú pozornosť domácim obyvateľom a krátkodobým návštevníkom a výletníkom s prihliadnutím na vytvorenie atraktívnej ponuky na využitie voľného času. Je potrebné naďalej investovať do obnovy a zveľaďovania mestských parkov, umiestniť do nich atrakcie, ktoré by mali potenciál prilákať aj turistov z Bojníc. Je potrebné vytvárať nové zelené plochy v meste, vysádzať stromy a prezentovať sa ako mesto, ktoré sa snaží minimalizovať svoju uhlíkovú stopu.

Ďalšou prioritou rozvoja cestovného ruchu by mala byť identifikácia a konverzia banského dedičstva na atraktivity cestovného ruchu. K tejto problematike je však najskôr potrebné realizovať výskum a na základe jeho zhodnotenia navrhnúť nové možnosti. Na tieto účely by bol využiteľný ľudský potenciál navrhovaného banského múzea.

Budovanie imidžu/identity mesta v oblasti cestovného ruchu by malo byť založené na dvoch sloganoch uvedených v Koncepcii rozvoja cestovného ruchu mesta Prievidza (2017 – 2022): Prievidza – zelené mesto v pohybe a Prievidza – mesto baníckych tradícií a nových príležitostí. V rámci druhého sloganu je možné rozvíjať aj koncept využitia kultúrneho dedičstva z obdobia socializmu.

Región horná Nitra je potrebné chápať v kontexte rozvoja cestovného ruchu ako jeden celok. Za hlavných aktérov procesu rozvoja je možné považovať mestá Prievidza a Bojnice. Je potrebné, aby medzi sebou nevytvárali konkurenčný boj o turistu, ale naopak vzájomne sa dopĺňali v tvorbe a ponuke prvkov cestovného ruchu. Rekreačné využitie parkov, gastronómia, nákupy a prezentácia banského dedičstva môže doplniť ponuku cestovného ruchu v meste Bojnice a tým motivovať účastníkov CR zotrvať v destinácii horná Nitra dlhšie obdobie.

Táto vízia môže byť naplnená iba na základe realizácie významného destinačného manažmentu, v ktorom by sa de-

finovali priority a časová postupnosť rozvoja jednotlivých prvkov cestovného ruchu.

Každoročné organizovanie odbornej konferencie zameranej na zhodnotenie cestovného ruchu v minulom období a hľadanie možnosti jeho rozvoja by prispelo k zvýšenej vzájomnej komunikácii, k informovanosti aktérov v cestovnom ruchu a vytváraniu spoločného postoja verejnej, súkromnej a občianskej sféry.

V roku 2022 a v ďalšom období bude nevyhnuté venovať veľkú pozornosť online priestoru ako nástroju nielen na propagovanie cestovného ruchu, ale v niektorých prípadoch určenej aj na spotrebu služieb, napr. vytvorením online portálu. Príkladom sú aktivity Kultúrneho a spoločenského strediska a Regionálneho kultúrneho centra v Prievidzi a zhotovovanie online záznamov z rôznych podujatí.

V Prievidzi sa nachádza množstvo symbolov svisiacich s baníctvom a socializmom, ktoré je možné využiť pre rozvoj cestovného ruchu, napr. formou marketingovej komunikácie.

Pri plánovaní nových atraktivít cestovného ruchu je potrebné klásť dôraz na zážitkovosť. Ľudia v súčasnosti necestujú za poznáním, ale za zážitkami. Prezentácia atraktivít cestovného ruchu by mala mať svoj scenár a dejovú líniu s vyvrcho-

lením. Dôležité je aj prepojenie s regionálnou gastronómiou s akcentom na prezentovanie nových chuťových zážitkov.

Na **záver** je možné konštatovať, že cestovný ruch sa v meste Prievidza rozvíja pozitívnym smerom. Pôsobia tu osoby, ktoré predmetnej problematike rozumejú a majú snahu a potenciál vytvoriť fungujúcu destináciu cestovného ruchu. Je potrebné, aby mesto Prievidza zaradilo rozvoj cestovného ruchu medzi svoje priority a tomu prispôbilo svoje plány a aktivity. Táto skutočnosť môže výrazne ovplyvniť vývoj cestovného ruchu.

Informátori

Andrea Malátova – výkonná riaditeľka Oblastnej organizácie cestovného ruchu Horná Nitra – Bojnice
Ivan Benca – vedúci referátu pre projekty a investície, projektov mesta Prievidza
Ivona Vojtášová – vedúca Referátu obchodu a cestovného ruchu mesta Prievidza
Jana Hvojníková – Regionálne kultúrne centrum v Prievidzi
Paulína Kolláriková – Kultúrne a spoločenské stredisko v Prievidzi
Sylvia Maláriková – členka OOCR RHNB
Vanda Vojtášová – pracovníčka TIK Prievidza, n. o.

Použitá literatúra a iné zdroje

Akcčný plán transformácie uholného regiónu horná Nitra. Dostupné na internete: <https://www.tsk.sk/dokumenty/materialy-zastupitelstva-tsk/1/04-navrh-na-schvalenie-akcneho-planu-transformacie-uholneho-regionu-horna-nitra/04-transformacia-hornej-nutry-akcny-plan.html?page_id=632199> .
Aktualizácia akčného plánu transformácie uholného regiónu Horná Nitra. Dostupné na internete: <<http://www.prievidza.sk/upload/wsw/files/file/news/akcnyplan/akcny-plan-aktualizacia2021.pdf>> .
FRANĎOVÁ, I. – PIATKOVÁ, S. – ZIMA, R. Konceptia rozvoja cestovného ruchu v meste Prievidza (2017 – 2022). Dostupné na internete: <<http://www.prievidza.sk/upload/wsw/files/file/news/akcnyplan/akcny-plan-aktualizacia2021.pdf>> .

FRANĎOVÁ, I. – ZIMA, R. Situačná analýza – zhodnotenie súčasného stavu cestovného ruchu. 2020. 30 s.

Galéria mesta Prievidza. Dostupné na internete: <<https://kasspd.sk/galeria-mesta-prievidza/>> .

Hornonitriansky banský skanzen – baňa Cigiel. Dostupné na internete: <<https://www.banskyskanzen.sk/index.php?page=prevadzkovatel>> .

Komunitný plán sociálnych služieb 2021 – 2024. Dostupné na internete: <http://www.prievidza.sk/upload/wsw/files/file/SAMOSPRAVA/Rokovania%20MsZ/2021/09/KPSS_2021.pdf> .

Konceptia rozvoja cestovného ruchu v destinácii Trenčín región na roky 2020-2024. Dostupné na internete: <<https://www.trencinregion.sk/documents/pages/5/49fa4f.pdf>> .

Lidarová mapa ÚGKK SR, GIKÚ. Dostupné na internete:

<<https://zbgis.skeodesy.sk/mkzbgis/sk/teren/detail/ease/basic/513881?pos=48.770695,18.635511,18>> .

Prievidzské hody. Dostupné na internete: <<http://www.prievidza.sk/spravodajstvo/prievidzske-hody-2021/>> .

Program rozvoja mesta Prievidza 2016 – 2023. Dostupné na internete: <<http://www.prievidza.sk/mesto/rozvoj-mesta/>> .

Stratégia rozvoja práce s mládežou v meste Prievidza do roku 2023. Dostupné na internete: <<http://rcmtn.sk/wp-content/uploads/2021/02/strategia-Prievidza-do-2023.pdf>> .

Štatistický úrad. Dostupné na internete: <http://datacube.statistics.sk/view/sk/VBD_DEM/om7101rr/v_om7101rr_00_00_sk> .

Tip na náročnejšiu zimnú turistiku – vrch Viáčnik. Dostupné na internete: <www.lexikón.sk> .

Turistická informačná kancelária Prievidza. Dostupné na internete: <<http://www.prievidza.sk/turista/>> .

VZN č. 117/2011 o pravidlách času predaja v obchode a času prevádzky služieb na území mesta Prievidza. Dostupné na internete:

<http://www.prievidza.sk/upload/wsw/files/file/SAMOSPRAVA/Rokovania%20MsZ/2019/03/VZN%20117-2011%20doplno%20%C4%8D_%205.pdf> .